

RAITTIUSKALENTERI
1917.

S. K. R. VELJEYSSEURA

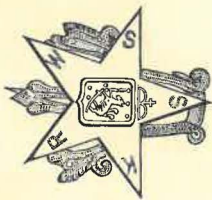

S. K. R. Veljeysseuran 29:n vuosikokouksen osanottajat 1916, Cleveland, O.

Raittius-Kalenteri

vuodelle 1917

Kahdeskymmeneensimäinen vuosikerta

Ishpeming, Michigan

Suomalaisen Kansallisen Veljeysseuran kustantama

TURUN YLIOPISTO

Ex libris

JOHN I. KOLEHMAINEN

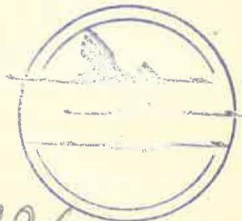
Hancock, Mich. 1916

Suom. Luterilaisen Kustannusliikkeen Kirjapaino

Hetkittäin, päivittäin, säännöllisessä kiertokulussa, putoilee elämämme tuntilasin hietamuruset. Yksilöt, sukupolvet ja kansakunnat häipyvät ijaissyden pohjattomaan syliin, eikä yksikään ole poistunut elämästä jonkinlaisia jälkiä jättämättä. Historia tutkii ja tuomitsee kansakuntain elämän työt. Hautakivet puhuvat yksilöiden muistolle. Älköön niissä yhdessäkään löytykö lausetta:

“HUKKAAN MENNYT ELÄMÄ”.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATION SINSTITUTET
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17 536

126-1980

Joh. Ilm. 2: 1—5.
Luukk. 13: 6—9.

- 1 M Uudenvuoden päivä
2 T Aapeli, Set
3 K Eenokki
4 T Ruut
5 P Lea
6 L Loppiainen

Heb. 2: 11—16.
Matt. 12: 46—50.

- 7 S 1 Sunn. Loppiaisesta
8 M Gunnar
9 T Veikko
10 K Kotivalo
11 T Osvald
12 P Toini
13 L Nuutti

1 Kor. 1: 26—31.
Luukk. 19: 1—10.

- 14 S 2 Sunn. Loppiaisesta
15 M Siviä

- 16 T Ilmari
17 K Anton
18 T Laura
19 P Heikki
20 L Fabian

2 Kor. 1: 3—11.
Matt. 8: 14—17.

- 21 S 3 Sunn. Loppiaisesta
22 M Tiera
23 T Meri
24 K Kaukovalta
25 T Paavali
26 P Polykarpus
27 L Viljo

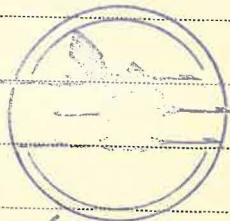
2 Tim. 1: 7—10.
Matt. 14: 22—36.

- 28 S 4 Sunn. Loppiaisesta
29 M Valtteri
30 T Gunilla
31 K Alli

Aika on loppumaton käsissäsi oi Herra. Ei ken-
kään luettele minuuttejasi.

MUISTIINPANOJA.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIEHISTÖ- ja NAISISTÖT
Turun Yhteisö
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

MUISTIINPANOJA.

1 T Bertta
2 P Kynttelinpäivä
3 L Huugo

15 T Sipri
16 P Julia
17 L Väinö

Malak. 1: 11.
Matt. 13: 31—33.

1 Kor. 13: 1—13.
Mark. 10: 32—45.

4 S **Kynttelinp.**
5 M Armi
6 T Dorotea
7 K Rikhard
8 T Laina
9 P Naima
10 L Elina Elli

18 S **Laskiaissunnuntai**
19 M Kauppo
20 T Hulda
21 K Keijo
22 T Tuulikki
23 P Tertullianus
24 L Karkauspäivä

2 Tim. 3: 10; 4: 5.
Matt. 9: 36; 10: 15.

2 Kor. 6: 1—10.
Luukk. 10: 17—22.

11 S **Seksagesima**
12 M Elma
13 T Sulo
14 K Valentin

25 S **1 Sunn. Paastosta**
26 M Viktoria
27 T Nestor
28 K Torsti

Päivät ja yöt menevät, aikakaudet kukoistavat ja kuihtuvat. Sinä saat odottaa.

MUISTIINPANOJA.

- 1 T Vappu
- 2 K Vuokko
- 3 T Ristinpäivä
- 4 P Roosa
- 5 L Jenny

- 17 T Helatuorstai
- 18 P Erkki Eero
- 19 L Emilia

1 Piet. 3: 16—22.
Luukk. 12: 4—12.

1 Joh. 3: 19—24.
Joh. 7: 37—39.

- 20 S 6 Sunn. Pääsiäisestä
- 21 M Konstantinus
- 22 T Hemminki
- 23 K Lyyli
- 24 T Alarik
- 25 P Urpo
- 26 L Vilhelmiina

- 6 S 4 Sunn. Pääsiäisestä
- 7 M Helmi
- 8 T Aake
- 9 K Timo
- 10 T Aino
- 11 P Osmo
- 12 L Lotta

Ap. Tek. 2: 36—41.
Joh. 14: 15—21.

Jaak. 5: 16—20.
Luukk. 11: 1—13.

- 13 S Rukoussunnuntai
- 14 M Eedith
- 15 T Sofia
- 16 K Esteri

- 27 S Helluntai
- 28 M 2 Helluntaipäivä
- 29 T Oiva
- 30 K Basilius
- 31 T Helka

Ja niin on, että aika kuluu, annan sitä jokaiselle, joka sitä kiihkeästi halajaa, ja sinun alttarisi jää tyhjäksi lahjoista viimeiseen saakka.

Series of horizontal lines for notes, starting with a dotted line at the top and followed by solid lines.

MUISTIINPANOJA.

1 P Nikodemus
2 L Venla

2 Piet. 1: 1—11.
Luukk. 9: 51—62.

Kol. 1: 16—23.
Matt. 28: 18—20.

17 S 2 Sunn. Kolm. p.

3 S P. Kolm. Päivä
4 M Toivo
5 T Bonifasius
6 K Kustaa
7 T Robert
8 P Salomo
9 L Ensio

18 M Tapio
19 T Siiri
20 K Into
21 T Ahti
22 P Paulina
23 L Aatto

1 Tim. 6: 6—12.
Matt. 16: 24—27.

Ap. Tek. 13: 16—25.
Mark. 6: 14—29.

10 S 1 Sunn. Kolm. p.
11 M Impi
12 T Esko
13 K Eedla
14 T Eelis
15 P Vieno
16 L Justiina

24 S Johannes Kast. p.
25 M Uuno
26 T Jeremias
27 K Elviira
28 T Leo
29 P Pietari
30 L Päiviö

Päivän päättyessä kiiruhdan, peläten, että porttisi on suljettu, kuitenkin huomaan, että siellä on vielä aikaa.

MUISTIINPANOJA.

Room. 14: 10—19.
Matt. 7: 1—6.

- 1 S 4 Sunn. Kolm. p.
2 M Linnea
3 T Arvo
4 K Ulrika
5 T Unto
6 P Esaïas
7 L Klaus

- 16 M Reino
17 T Ossian
18 K Freedrik
19 T Saara
20 P Margareta
21 L Johanna

Jes. 6: 1—7.
Joh. 17: 1—5.

Ap. Tek. 26: 14—18.
Matt. 16: 13—19.

- 8 S 5 Sunn. Kolm. p.
9 M Ilta
10 T Saima
11 K Eleonora
12 T Hermannii
13 P Joeli
14 L Aliisa

- 22 S 7 Sunn. Kolm. p.
23 M Olga
24 T Kirsti
25 K Jaakko
26 T Martta
27 P 7 unikekoa
28 L Haakon

1 Joh. 4: 1—6.
Matt. 7: 22—29.

Jaak. 2: 14—24.
Luukk. 18: 1—8.

- 15 S 6 Sunn. Kolm. p.

- 29 S 8 Sunn. Kolm. p.
30 M Eriika
31 T Helena

Jätä laulut ja sadut ruususeppeleestä! Ketä palvellet tässä yksinäisessä, pimeässä, temppelein nurkassa suljettujen ovien takana?

Avaa silmäsi ja katso, Jumalasi ei ole edessäsi.

MUISTIINPANOJA.

1 L Oskari

1 Kor. 4: 1—5.
Matt. 11: 2—10.

Room. 13: 11—14.
Matt. 21: 1—9.

16 S 3 Sunn. Adventista

17 M Raakel
18 T Aapo
19 K Nikolai
20 T Iisakki
21 P Tuomas
22 L Rafael

2 S 1 Sunn. Adventista
3 M Vellamo
4 T Aira
5 K Selma
6 T Niilo
7 P Agaton
8 L Kyllikki

Filipp. 4: 4—7.
Job. 1: 19—28.

Room. 15: 4—13.
Luukk. 21: 25—36.

23 S 4 Sunn. Adventista

24 M Aatami Eeva
25 T Joulupäivä
26 K Tapaninpäivä
27 T Joh. Ev.
28 P Viattomain last. p.
29 L Rauha

9 S 2 Sunn. Adventista
10 M Juudit
11 T Taneli
12 K Tuovi
13 T Lucia
14 P Jouko
15 L Heimo

Gal. 4: 1—7.
Luukk. 2: 33—40.

30 S Sunn. jälk. Joulun
31 M Sylvesteri

Ihminen, joka ajattelee itsestään suurta, antaa anteeksi ja unohtaa helposti loukkaukset. Hän ei pidä velvollisuutenaan rakastaa lurjuksia, mutta pitää myöskin itselleen arvottomana vihata heitä.

NEUVO- JA TIETO-OSASTO.

AJANLASKUSTA.

Vuosi 1917 on laskettu kristillisen ajanlaskun mukaan Kristuksen syntymästä ja alkaa uuden ajanlaskun eli gregoriaanisen kalenterin mukaan maanantaina 1 p. tammikuuta. Venäläiset käyttävät vanhaa ajanlaskua eli julianista kalenteria ja alkaa heidän uusi vuotensa 14 p. tammik. Juutalaiset laskevat vuotensa maailman luomisesta ja on heillä vuosi 5677.

LIKKUVAT JUHLAT 1917—1920.

Vuosi	Pääsiäinen	Helatorstai	Helluntai	Adventti
1917	8 huhtik.	17 toukok.	27 toukok.	2 jouluk.
1918	31 maalisk.	9 toukok.	19 toukok.	1 jouluk.
1919	20 huhtik.	29 toukok.	8 kesäk.	30 marrask.
1920	4 huhtik.	13 toukok.	23 toukok.	23 marrask.

JUHLAPÄIVIÄ YHDYSVALLOISSA.

Tammik. 1. Uudenvuodenpäivä: Kaikissa valtioissa, paitsi Arkansasissa, Massachusettsissa, Mississippissä, New Hampshiressa ja Rhode Islandissa.

Tammik. 8. New Orleansin tappelun vuosi-päivä: Louisianassa.

Tammik. 19. Leen syntymäpäivä: Georgiassa, Pohjois-Carolinassa ja Virginiassa.

Helmik. 12. Lincolnin syntymäpäivä: Illinoisissa, Minnesotassa, New Jerseyssä, New Yorkissa ja Washingtonissa.

Helmik. 22. Washingtonin syntymäpäivä: kaikissa valtioissa paitsi Arkansasissa, Iowassa ja Mississippissä.

Maalisk. 2. Texasin itsenäisyyden vuosipäivä: Texasissa.

Maalisk. 4. Palosammuttajain vuosipäivä: New Orleansissa, La.

Huhtik. 19. Patrioottien päivä: Massahusettsissa.

Huhtik. 21. San Jacintanon tappelun vuosipäivä: Texasissa.

Huhtik. 26. Muistopäivä: Alabamassa ja Georgiassa.

Toukok. 10. Muistopäivä: Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 20. Mecklenburgin itsenäisyys-julistuksen allekirjoittamisen vuosipäivä: Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 30. Hautankukituspäivä: valtioissa Arizona, California, Connecticut, Delaware, District of Columbia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Utah, Vermont, Washington, Wisconsin ja Wyoming.

Kesäk. 3. Jefferson Davisin syntymäpäivä: Floridassa.

Kesäk. 2:nen sunnuntai S. K.-R.-Veljeysseuran kuolleitten muistopäivä kaikkialla missä tähän yhdistykseen kuuluvia paikallisseuroja löytyy.

Kesäk. 24. Juhannus, suomalaisten kansallisujuhlapäivä.

Heinäk. 4. Itsenäisyyden päivä: kaikissa valtioissa.

Heinäk. 24. Pionerin päivä: Utahissa.

Syysk. ensimmäisenä maanantaina: Työn päivä: valtioissa Alabama, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Virginia, Washington ja Wyoming.

Syysk. 9. Valtioksi julistamisen päivä: Nevadassa.

Marrask. 5. Yleinen vaalipäivä: valtioissa Arizona, California, Colorado, Idaho, Indiana, Iowa, Kansas, Maryland, Minnesota, Missouri, Montana, Pohjois-Dakota, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Länsi-Virginia, Washington, Wisconsin ja Wyoming.

Marraskuun joko neljäntenä tai viimeisenä torstaina, riippuen presidentin käskystä, Kiitospäivä: vietetään kaikissa valtioissa, vaikka ei muutamissa ole varsinainen pyhäpäivä.

Jouluk. 25 p. Joulupäivä: kaikissa valtioissa, ja Etelä-Carolinassa kaksi seuraavaa päivää lisäksi.

Sunnuntait ja paastopäivät ovat laillisia juhlapäiviä kaikissa valtioissa, jotka ne sellaisiksi määräävät.

Jokainen lauantai jälkeen kello 12 päivällä on laillinen juhlapäivä New Yorkissa, New Jerseyssä, Pennsylvaniassa, Marylandissa ja New Orleansin kaupungissa.

YHDYSVALTAIN PRESIDENTIT.

George Washington	1789—1797
John Adams	1797—1801
Thomas Jefferson	1801—1809
James Madison	1809—1817
James Monroe	1817—1825
John Quincy Adams	1825—1829
Andrew Jackson	1829—1837
Martin van Buren	1837—1841
William Henry Harrison	1841—
John Tyler	1841—1845
James K. Polk	1845—1849
Zachary Taylor	1849—1850
Millard Fillmore	1850—1853
Franklin Pierce	1853—1857
James Buchanan	1857—1861
Abraham Lincoln	1861—1865
Andrew Johnson	1865—1869
Ulysses S. Grant	1869—1877
Rutheford B. Hayes	1877—1881
James Garfield	1881—
Chester A. Arthur	1881—1885
Stephen Grover Cleveland	1885—1889
Benjamin Harrison	1889—1893
Stephen Grover Cleveland	1893—1897
William McKinley	1897—1901
Theodore Roosevelt	1901—1909
William H. Taft	1909—1913
Woodrow Wilson	1913—

ERI MAIDEN RAHAT, MITAT JA PAINOT.

Rahat. Alankomaat: gulden eli florin (100 cent) = 2 mk. 9 p., Amerikan Yhdysvallat: dollari (100 cent) = 5 mk. 18 p., Belgia ja Ranska: franc (100 centime) = 1 mk., Brasilia: milreis

(1000 reis) = 2 mk. 83 p., Englanti: punta (20 shilling) = 25 mk. 22 p., Espanja: peseta (100 sentimos) = 1 mk., Itä-India: rupie (16 annas) = 2 mk. 38 p., Italia: lire (100 centisime) = 1 mk., Itävalta-Unkari: krone (100 heller) = 1 mk. 5 p., Japani: yen (100 sen) = 5 mk. 16 p., Kiina: tael (1000 kash) = 8 mk. 40 p., Kreikka: drakma (100 lepta) = 1 mk., Norja, Ruotsi ja Tanska: kruunu (100 äyriä) = 1 mk. 39 p., Portugali: milreis (1000 reis) = 5 mk. 60 p., Saksa: Reichsmark (100 pfennig) = 1 mk. 23 p., Sveitsi: franc (100 centime) = 1 mk., Turkki: piaster (40 para) = 23 p., Venäjä ja Puola: rupla (100 kopekkaa) = 2 mk. 67 p.

Pituusmitat. Alankomaat, Belgia, Brasilia, Espanja, Italia, Itävalta-Unkari, Kreikka, Norja, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi ja Turkki: = Suomessa, Amerikan Yhdysvallat ja Englanti: yard = 0,91 m., Itä-India: guts = 0,91 m., Jaappani: shakukane = 0,3 m., Kiina: covid = 0,37 m., Tanska: fod = 0,3138 m., Venäjä: arshin = 0,71 m.

Painot. Alankomaat, Belgia, Brasilia, Espanja, Italia, Itävalta-Unkari, Kreikka, Norja, Portugali, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi ja Turkki: = Suomessa, Amerikan Yhdysvallat ja Englanti: hundredweight eli center (4 quarter) = 50,8 kiloa, naula (16 ounce) = 453,6 gr., Tanska: center (100 puntaa) = 50 kg., Venäjä: pud (40 funt) = 16,38 kg.

STANDARTTI ERI LASKUTAPOJEN MUKAAN.

Sahattua puuta	= 165 eng. j ³	= 4, ₆₇₂ m ³
Hakattua puuta	= 150 eng. j ³	= 4, ₂₄₇ m ³
Pyöreätä puuta	= 120 eng. j ³	= 3, ₃₉₈ m ³
Registeritonni	= 100 eng. j ³	= 2, ₈₃ m ³

Langattoman sähkölennätyksen asemia oli toukokuun lopussa 1909 maapallolla toimessa kaikkiaan 194. Niistä oli Euroopassa 66, Amerikassa 103, Afrikassa 8, Aasiassa 10 ja Australiassa 7. Enimmät näistä olivat laitettut Marconin järjestelmän mukaan.

Maantieteellinen penikulma = 7,420 metriä;
sen neljäsosa on meripenikulma = 1,855 metriä.
Englannin penikulma = 1,609 metriä.

KIELTOLAKIPUOLUEEN OHJELMA.

Kieltolakipuolue, kokoontuneena kahdenteentoista kansalliseen kokoukseensa St. Paulin kaupungissa, Minnesotassa, heinäkuun 20 p. 1916, kiitollisena kaikkivaltiaalle Jumalalle vapauden tuottamista siunauksista, meidän laitoksistamme ja niistä lisääntyvistä merkeistä jotka ennustavat pikaista voittoa sille asialle, jonka hyväksi puolue työskentelee, — jotta kansa tietäisi uskomme lähteen ja toimintamme perustuksen, jos hallinnollinen valta olisi käsissämme, — vaatii kansakunnan huomiota ja pyytää ääniä julistaessaan seuraavat periaatteensa:

Kieltolaki.

Me tuomitsemme juovutusjuomaliikkeen. Me uskomme sen poistamiseen. Se on rikos — eikä liikkeenharjoitus — eikä sen pitäisi saada hallituksen hyväksymistä.

Me vaadimme — ja, jos saamme vallan, me panemme vaatimuksemme toimeen, että alkoholi-juomien valmistus, maahantuonti, ulosvienti, kuljetus ja myynti nautintoaineina käyttämistä varten on kiellettävä. Tämän tarkoituksen toteuttamiseksi me lupaamme käyttää kaikkea hallintovaltaa, lainsäädäntöä, perustuslakien korjaamista, sekä valtioitten että koko maata koskevien. Ainoastaan sellaisen valtiollisen puolueen kautta, joka on ottanut tämän asian ajaakseen, voidaan sellainen päämäärä saada toimeen. Me kutsumme kaikkia äänestäjiä, jotka uskovat tämän, auttamaan kieltolakipuolue voimaan suorittamaan tämän väkijuomakysymyksen ratkaisemiseksi välttämättömän tehtävän.

Naisten äänioikeus.

Amerikan Yhdysvaltain kansalaisten äänioikeutta ei tule kieltää eikä rajoittaa Yhdysvalloissa eikä missään valtiossa äänestäjain sukupuolen perustuksella. Me selitämme suosivamme naisten äänioikeutta tekemällä korjauksia valtioiden ja liittohallituksen perustuslakeihin.

Me tuomitsemme republikaani- ja demokraatipuolueita siitä, etteivät alista yhtäläistä äänioikeutta koskevaa lisäystä maan perustuslakiin. Muistutamme neljää miljoonaa naisäänestäjää siitä, että meidän puolueemme oli ensimmäinen julistamassa heidän valtiollisia oikeuksiaan, jonka se teki v. 1872. Me kutsum-

me heitä yhteistyöhön äänestettäessä kieltolaki-puoluetta valtaan.

Rauha ja varustautuneisuus.

Me harrastamme rauhan ja ystävyyden poliittikkaa kaikkien kansakuntien kesken. Olemme ehdottomasti vastustamassa sitä tuhlaavaista sota-ohjelmaa, jota republikaani- ja demokraattipuolueet harrastavat. Militarismi ei suojele mitään arvokasta laitosta. Se saattaa ne kaikki alttiiksi vaaroille. Se vahingoittaa niitä korkeita periaatteita, jotka ovat kannattaneet meitä kansakuntana tähän hetkeen asti. Me puolustamme rakentavaa ohjelmaa valmistuneisuudessa rauhaa varten. Me julistamme ja tulemme edistämään maailman-oikeutta, jonka ratkaistavaksi kansakuntien erimielisyydet ovat saatettavat, joka on ylläpidettävä niin, että sen päätöksillä on sitova voima.

Me kannatamme sopimusta kansakuntien välillä sotalaivastojen poistamiseksi ja armeijoiden hajottamiseksi, mutta siksi kunnes sellainen oikeus ja sopimus on aikaansaatu, sitoudumme me säilyttämään tehokkaan armeijan ja laivaston ja varaamaan kyllin riittävästi kansallista puolustusta varten.

Me vastustamme yleistä sotapalvelusta ja osanottoa siihen kilpailuun, joka on saattanut Europan teurastuskentäksi ja uhkaa nyt ihmiskunnan sivistystä.

Yksityisvoitto, niin pitkälle kuin se on perustuslaillisesti mahdollista, tulisi poistaa sotatarpeiden ja kaikkien sotavarustuksien valmistuksesta.

Normaaliaikoina suosittelemme me armeijan käyttämistä suuremmissiin parannussuunnitel-

miin: kukkuloiden ja vuorien metsittämiseen, sisäisen vesitien valmistamiseen Floridasta Maineen, Alaskan avaamiseen asutukselle sekä lukemattomiin muihin tehtäviin, jotka tekevät sotilaistamme kestävän rauhan rakentajia. Sellaisesta palveluksesta tulisi heille suorittaa riittävä teollisuuspalkka.

Sellaiset yksilöt laivastostamme, jotka voitaisiin muuttaa kauppa- ja matkustajalaivoiksi, tulisi rakentaa tätä tarkoitusta silmällä pitäen ja rauhanaikana pääasiallisesti siten niitä käytettävä.

Me syyttämme tuomitsemme politillisia puolueita, jotka yli kolmekymmentä vuotta ovat sallineet ampumavarojen ja -aseiden valmistajain ryöstää kansaa ja saattaneet vaaraan kansakunnan korkeimmat edut valmistamalla ala-arvoista panssarilevyä ja toisen luokan sotalaivoja, jotka Laivastoliitto nyt selittää kokonaan kelvottomiksi.

Emmekä me salli, että maa unohtaa, jotta ensimmäinen askel ruumiilliseen, taloudelliseen, siveelliseen ja politilliseen valmistautuneisuuteen on kansallisen kieltolain säätäminen.

Tulli ja vuorovaikutus

Sodassa olevat vallat valmistautuvat hurjaan teollisuuskamppailuun, joka tulee seuraamaan vihollisuuksien lakkauttamista. Kauppatalouden, kansainvälisen ystävyyden, liikepätevyyden sekä rauhan mahdollismentamiseksi, me vaadimme, että vuorovaikutuksellisia kauppasopimuksia neuvotellaan kaikkien kansojen kanssa, joiden kanssa meillä on kauppasuhteita olemassa. Asiantuntijoista nimitettäköön komissiooni, joka ei ole minkään puolueen määräysten alai-

nen ja se valtuutettakoon hankkimaan perinpohjaiset tiedot tulli- ja kansainvälisiä vuoro-vaikutuksellisia kysymyksiä koskevista seikoista sekä sellaista kyseessäolevaa lainsäädäntöä suositelkoon kuin se näkee tarpeelliseksi Amerikan liike-elämän ja työväestön hyvinvoinnille.

Kauppalaivasto.

Sellaisen lainsäädännön tarpeellisuus, joka tekee mitä suotuisammaksi amerikalaisen laivojen rakentajain ja omistajain kilpailun ulkomaalaisten kilpailijain kanssa, on selvä.

Rakennusainekset olisi sallittava maihin tullivapaasti.

Kun ulkomailla tarjoutuu laivoja myytäväksi alhaisilla hinnoilla, olisi sallittava että niitä ostettaisiin ja niin ostettuna että ne liitettäisiin Amerikan rekisteriluetteloon.

Satamasäännöt ja -maksut sekä purjehduslait olisi laadittavat mahdollisimman suotuisiksi eikä rasittaviksi.

Hallituksen tulisi maksaa riittävä korvaus postin kuljetuksesta tai transporttipalveluksesta. Kaikki lähetysvälitys Yhdysvaltain satamista hallussamme oleviin alusmaihiimme olisi varattava Amerikan rekisteriluetteloon kuuluville laivoille.

Kansan ei saisi jättää huomioonottamatta sitä tosiseikkaa, että koko maata käsittävän kieltoain vaikutus ylimalkaan teollisuuteen ja työväestöön nähden alentaisi kunkin laivan rakentamiskustannuksia, samalla kumminkin tehden mahdolliseksi korkeimpien työpalkkojen maksamisen. Kaupan ja liikenteen lisääntyvästä määrästä, joka on seurauksena, kun väkijuomaliikkeen aikaansaama tuhlaukset ehkäistään, johtuu

että tavaroittemme lähetys vilkastuu kaikilla merillä ja lippumme rauhallinen lähetystyö suuntautuu jokaiseen satamaan. Viisas menettely ja toiminta liköörikysymyksen ratkaisussa voi aiheuttaa tällaisia seurauksia ja sen vuoksi pidettäköön sangen haluttuna, että niin tulisi käymään, sillä se osaltaan auttaisi ratkaisemaan kauppalaivastokysymystämme.

Meksiko ja Monroeoppi.

Meksiko ei tarvitse valloittajaa, vaan laupiaan samarialaisen. Me vastustamme sitä, että Meksikon kansan ylivaltiutta Meksikossa järkytetään, emmekä me siis kannata hyökkäyssotaa heitä vastaan. Me lupaamme auttaa tuota naapurimaata lannistamalla ja hävittämällä pois murhaajat ja kuljekisivat rosvojoukot, jotka ovat Amerikan kansalaisiakin hengiltä ottaneet rajan molemmilla puolilla yhtä hyvin kuin itse meksikolaisia omassa maassaan.

Kansalaisemme, ollessaan luvallisissa elinkeinopuuhissaan joko Yhdysvalloissa tai Meksikossa, täytyy saada ja tulevat varmasti saamaan suojelusta. Siinä tapauksessa, että rajan toisella puolella oleva hallitus sortuisi, me käyttäisimme sivistyksen hyväksi tarpeellista voimaa lain ja järjestyksen parustamiseksi siellä.

Tämän yhteydessä teemme selväksi uskomme Monroeoppiin, joka julistettiin kansakuntamme elämän varhaisina päivinä ja jota lähemmäs sata vuotta on horjumattomasti ylläpidetty.

Me emme voi tavotella tämän opin hyötyjä ja samalla hyljätä ja olla vastuullemme ottamatta sen yhteydessä ja siitä johtuvia vastuunalaisuuksia ja velvollisuuksia.

Moniin aikoihin näitä juuri kyseessä olevia velvollisuuksia ei ole Meksikossa huomioon otettu. Nyt ne olisi meidän toteutettava, toiminnan perusteella, ei maa-alueen saamiseksi, ei valloituksen eikä yksinomaan meidän itsemme vuoksi, vaan Pohjois- ja Etelä-Amerikan kaikkien kansojen puolesta ja kanssa.

Demokraattinen puolue on tehnyt törkeitä erehdyksiä ja neljä vuotta takaperin republikaaninen puolue sivuutti tämän problemin, joka nyt odottaa tilaisuutta joutuakseen ratkaistuksi.

Filippini saaret.

Filippinisaarten jättäminen oman onnensa nojaan tällä hetkellä, olisi väärinteko niitä kohtaan ja oman selvän velvollisuutemme täyttämisen väkivaltaista kiertelemistä. Mutta niin pian kuin ne ovat valmiit itsehallintoon valistuksen, kouluutuksen ja harjoituksen kautta, heille on myönnettävä itsenäisyys heille itselleen ja meille sopivilla ehdoilla.

Luonnon suojeelus.

Me edelleen vakuutamme suosivamme metsien, vesivoimien y. m. luonnonlähteiden suojelemista.

Departementaliset päätökset.

Niinsanotut departementaliset eli osasto- tai piirikunnalliset päätökset älkööt olko lopulliset, vaan tulkoon kansan eli ihmisten oikeudet suojelluiksi lakisäännöksen perusteella, jonka mukaan ne lopullisesti oikeus tarkastaisi.

Sivilipalvelus.

Että yleisön palveleminen muodostuisi korkeimpien perusteiden mukaisesti, hallituksen tulisi olla esimerkiksi kelpaava työntekijä kaikissa suhteissa. On toimeenpantava sivilipalveluslaki niin hyvin hengessä kuin lain kirjaimessa, kaikkien virkaylennysten tulee olla ei-politillisia, vaan perusteltuna todistettuun sopivaisuuteen; kaikki esitykset virasta eli palveluksesta poiserottamiseen ovat alistettavat puolueettoman lautakunnan tai komissionin tarkastettavaksi.

Ansojärjestelmä on ulotettava kaikkiin postimestareihin, tullivirkamiehiin, marsalleihin ja toisiin yleisiin virkamiehiin, joiden virkavelvollisuudet ovat puhtaasti hallitustoimenpiteisiin kuuluvia.

Me edelleen vakuutamme kannattavamme jatkuvia virkakausia, keinona saadaksemme kyvykästä palvelusta, sekä tunnustukseksi hyvästä käytöksestä ja tehokkaasta palveluksesta. Me julistamme kannattavamme tasapuolisen eläkelain säätämistä työkyvyttömille ja yli-ikäisille työntekijöille, palkkiona uskollisesta palveluksestaan, säilyttääksemme korkeamman tehokkuuden yleisissä viroissa.

Amerikalaisuus.

Me seisomme amerikalaisuuden puolesta. Me uskomme että tämä maa on luotu suorittamaan suurta *lähetystyötä* kansakuntain keskuudessa. Me iloitsemme siitä tosiasiaista että se on tarjonnut turvapaikan muiden maiden sorretuille, sekä niille parempiosaisillekin, jotka edelleen haluavat olojansa parantaa. Tämä on kaikkien kansojen

maa eikä kuulu kenellekään erikoisesti — se on kaikkien perintö. Jokaisen kansalaisen tulisi rakastaa sitä ensin, ja hän, joka jotakin toista maata rakastaa enemmän kuin tätä maata, ei ole sovelias kansalaisoikeuksiin täällä; jotavastoin hän on parempi kansalainen, joka rakastaa maataan ja samalla kunnioittaa isiensä maata saaden sen historiasta ja perintötiedoista aineksia, jotka innoittavat hänet yhä jalompaan palvelukseen sitä maata kohtaan, missä hän asuu.

Liittohallituksen tulisi huolehtia ja auttaa *uutta tulokasta* sellaiseen paikkaan ja ammattiin, jossa hän mahdollisimman pian kehittyisi amerikalaiseksi. Niitä, jotka harjaantumisen kautta ovat kokemuseräisesti sopivia maanviljelemiseen tulisi rohkaista viljelemään ja kehittämään miljoonia eekkereitä joutilaana olevaa hedelmällistä maata.

Avioliitto ja avioerolait.

Me puolustamme yhtäläismuotoisia avio- ja avioerolakeja, monivaimoisuuden hävittämistä, ja naiskaupan täydellistä tukahduttamista.

Pääoma ja työ.

Eroavaisuudet pääoman ja työn välillä tulisi ratkaista sovittelun kautta, jonka nojalla yleisön sekä itse riitelevien asianomaisten oikeudet tulevat säilytetyiksi. Me asetumme lapsityöhön nähdessä tehtäissä, kaivannoissa ja työpajoissa kielteiselle kannalla; työpäivän korkeimmaksi tunteimääräksi kannatamme kahdeksaa tuntia; yksi seitsemästä lepopäiväksi; ankarampia terveydellisiä vaatimuksia ja sellaisia työsuhteita, jotka sallivat syntymättömienkin ruumiillisen ja siveel-

lisen hyvinvoinnin kehittymisen; kaikille työtä- tekeville suojelusta, laajentamalla työntekijäin vastuunalaisuuslakeja; työväestön turvallisuus- ja suojeluskeinojen käyttäntöön ottamista; sekä sellaisia lakeja, jotka aiheuttavat oikeutetun jaon työn ja pääoman yhteisesti tuottamassa varallisuudessa. Myös kannatamme lain säätämistä niiden hyväksi, jotka kärsivät teollisuusonnettomuksista ja ammattitaudeista.

Tehokkuus.

Me lupaamme hallita kansan asioita liikeperusteiden mukaan; ja tahdomme poistaa hyödyttömät virat, toimistot ja komisioinit; käytää säästeliäästi yleisiä varoja; takaamme pätevyyttä hallinnollisissa virkapalveluksissa; ja me hyväksymme kulunkiarviosystemin. Presidentillä tulisi olla valta kieltää mikä tahansa, joko yksi tai useampia eriä hallituksen menoeräarviossa.

Me tuomitsemme ja valtaam päästyämme teemme parannuksia niin sanotussa "läskitynnyri"-lainsäädännössä, jonka turvissa miljoonia dollareita on myönnetty sellaisten jokien avaamiseen joilla ei ole kauppaliikettä, satamien hyväksi, missä ei ole laivoja ja yleisten rakennusten rakentamiseksi paikkakunnille, missä niitä ei tarvita.

Ainoastaan yksi hallituskausi.

Me kannatamme yhtä ainoata kuusivuotista presidentin hallituskautta.

Yleinen omistusoikeus.

Yleishyödyllisiä ja muita tulolähteitä, jotka ovat luonnon monopoleja eli luonnon yksinoikeuk-

sia, käytetään nykyaikana monopolistisen järjestelmän mukaan yksityisten persoonalliseksi voitoksi. Me vaadimme ne yleisön omistuksen eli kontrollin alaiseksi, ja että niitä viljellään ja käytetään ja hallitaan koko kansan hyväksi.

Vapaat laitokset.

Me seisomme vapaiden laitostemme säilyttämisen ja kehittämisen kannalla, kirkon ja valtion ehdottoman eron kannalla, mennessä takuuseen täydestä uskonto- ja siviilivapaudesta.

Yhteiskunnallinen oikeus.

Me olemme persoonallisten oikeuksien turvallisuuden ja ihmisyyden oikeuden ja kehittämisen kannalla; me uskomme kaikkien tasa-arvoisuuteen lain edessä; vanhain eläkkeeseen ja vakuutukseen työttömyyttä vastaan sekä apua tarvitsevien äitien avustamiseen, joka kaikki voitaisiin toteuttaa ja varata sillä, mikä nykyään tuhlaataan väkijuomiin.

Maanviljelys.

Samalla kun myönnetään että vilja ja pumpuli ovat pääasiallisia tekijöitä kansallisessa elämässämme, ei voida kieltää ettei riittävää apua ja suojelusta ole annettu näille kauppatavaroille valtioiden keskusmarkkinoilla, mikäli kysymyksessä on valtioiden välinen kauppa.

Me suosittelemme ja lupaamme parautemme mukaan hankkia yleisiä viljaelevaattoreja tarpeellisiin keskusmarkkinapaikkoihin, jotka viljäsäiliöt eli elevaattorit omistaisi ja joita käyt-

täisi liittohallitus; hankkia hallituksen puolesta viljan tarkastus siviilipalvelusjärjestelmän alaisena ja hävittää mikä hyvänsä kauppakamari, tai joku muu paikka, missä viljakeinottelua harjoitetaan erityisesti viljakeinottelussa tunnetuilla ennakkovalinta ostoilla ja myynneillä, "tulevaisuus"-kaupoilla ja pika-myyneillä tai jollakin muulla tavalla keinotellaan niin ettei tavaraa lähetetä eikä vastaanoteta, vaan missä niin sanotut urakkasopimukset suoritetaan maksamalla ne eroavaisuudet, mikä on keinottelijan osakkeille tai tavaroille kohottaman hinnan ja niiden todellisen arvon välillä, pankkien keskinäisissä keskuslaitoksissa tai jossain muualla.

Tämä puolue on vapaan ja avonaisen kaupan kannalla, jota määräämässä on ainoastaan rehellinen ja laillinen kysynnän ja tuotannon laki, ehdottomasti vapaa kysymyksen eli epäilyksenalaisesta käsittelystä, joita tunnetaan markkinoilla. Kannatamme myöskin hallituksen varastohuoneita pumpulia varten sopivissa rautatie- ja vesitiepäätymisissä ja yhtymäkeskuksissa, missä tuottajain edut vaativat niitä; rautateiden omistamiin vilja- ja tavaramakasiineihin nähden me asetumme ehdottoman erilläänpysymisen kannalle, joko ne on sitten yleiset tai yksityiset ja mikäli on kysymys siitä, että niiden käyttäjät ja omistajat ovat yksityisiä kilpailemassa yleisön kanssa, viljan, pumpulin ynnä muiden maantuotteiden myynnissä.

Edelleen me kannatamme kaikkia soveliaita keinoja tuottajain kesken, jotka perustuvat keskinäiseen ko-operatiiviseen pyrkimykseen ja tarkoittavat laajempia ja parempia markkinoita molemmille sekä tuottajalle että kuluttajalle.

Johtopäätökseksi.

Tämä on tilaisuuden päivä Amerikan kansalle. Kummankaan vanhan poliittisen puolueen voitto ei ole välttämätön turvallisuudellemme eikä edistymisellemme. Hävisi niistä toinen tai toinen, se ei merkitse yleistä onnettomuutta. Ne ovat yksi ja sama puolue. Ikään ja varallisuuteen, jäsenyyteensä ja traditiooneihinsa, puolueohjelmiinsa ja ehdokastensa luonteeseen nähden, ne ovat Yhdysvaltain konservatiivinen puolue. Kieltolaki- puolue, kaikkien tärkeiden *sosiaalista* oikeutta tarkoittavien lakien edistäjä ja esittäjä, on kulu- neiden parin miespolven aikana lähes kaiken mainitunlaisen lainsäädännön alkuunpanija, jää nyt ainoaksi suureksi progressiiviseksi eli edis- tysmieliseksi puolueeksi.

Isänmaallismieliset äänestäjät, jotka muodos- tavat republikaanisen ja demokraattisen puo- lueen voivat, äänestämällä kieltolaki- puolueen ti- kettiä tänä vuonna, valita ja ratkaista kansalli- sen kieltolain.

Niille, kuulukootpa mihin puolueeseen tahansa, jotka mielellään näkisivät maan vapaana väki- juomista, me ojemme ystävällisen kut- sun yhtyä meihin viedäksemme kieltolaki- puolueen lipun koko kansan käsittävänä voittoon.

KIELTOLAKIPUOLUE.

Kansallinen kieltolaki- puolue on syntynyt syysk. 1 p. 1869. Good Templars yhdistyksen kokouk- sessa toukokuun 25 p. 1869 Oswegossa N. Y. va- littiin komitea, johon tulivat John Russell, Det- roit, Mich.; Daniel Wilkins, Bloomington, Ill.;

J. A. Spencer, Cleveland, O.; John N. Stearns, New York ja James Black, Lancaster, Pa.

Tämän komitean tehtäväksi jätettiin kansal- liskokouksen kokoonkutsuminen, jossa järjes- tetään sellainen politiikkapuolue, jonka toiminta tähtää kieltolain aikaansaamista lainlaadinnan kautta. Tämän kutsumuksen johdosta kokoon- tui noin 500 henkeä 19:sta eri valtiosta, Farwell Halliin Chicagossa syyskuun 1 p. 1869. Ensi- mäinen kansalaisnimityskokous määrättiin Co- lumbukseen O. helmikuun 22 p. 1872. Täällä sai- vat nimityksen James Black presidentiksi ja John Russel vara-presidentiksi. Sitten ovat nimityksiä saaneet seuraavat henkilöt, seuraa- vissa puolueen kokouspaikoissa ja äänimäärällä:

Vuosi	Paikka	Nimityksen saanut	Äänimäärä
1872	Columbus ..	James Black, Pennsylvania John Russell, Michigan	5,607
1876	Cleveland ...	Green Clay Smith, Kentucky Gideon T. Stewart, Ohio	9,737
1880	Cleveland ...	Neal Dow, Maine H. A. Thompson, Ohio	10,366
1884	Pittsburgh ..	John P. St. John, Kansas William Daniel, Maryland	150,626
1888	Indianapolis	Clinton B. Fisk, New Jersey J. A. Brooks, Missouri	249,945
1892	Cincinnati ..	John Bidwell, California J. B. Cranfill, Texas	270,710
1896	Pittsburgh ..	Joshua Levering, Maryland Hale Johnson, Illinois	130,753
1900	Chicago	John G. Woolley, Illinois H. B. Metcalf, Rhode Island ...	209,469
1904	Indianapolis	S. C. Swallow, Pennsylvania Geo. B. Carroll, Texas	258,205
1908	Columbus ...	Eugene W. Chafin, Illinois Aaron S. Watkins, Ohio	253,231
1912	Atlantic City	Eugene W. Chafin, Arizona Aaron S. Watkins, Ohio	208,923

Ensimmäinen huomattava vaalitaistelu minkä kieltolaki- puolue taisteli oli vuonna 1884.

Ennen Pittsburgin kokousta oli Miss Frances E. Willard esittänyt tärkeän anomuksen repub-

likaanien kansalais-edustajakokoukselle. Siinä pyydettiin puoluetta antamaan ohjelmassaan huomiota raittiuskysymykselle. Tälle esitykselle ei kuitenkaan lainattu mitään huomiota, vaan oli viskattu lattialle, mistä se seuraavana päivänä, tupakan ja muun pehun tahrimana löydettiin. Tällaisen kohtelun saatuaan republikaaneilta, vetosi Miss Willard Kieltolakipuolueeseen. Kunnioitettu John P. St. John oli juuri hävinnyt yrittäessään kolmannen kerran Kansain valtion kuvernööriksi, etupäässä kieltolakikantansa vuoksi. Kun hänen puolueensa kieltäytyi antamasta suurempaa huomiota kuivain vaatimuksille, vieroitti se hänen heistä kokonaan ja kun hän sai Kieltolakipuolueen yksimielisen nimityksen, otti hän sen vastaan ja heti alotti hyökkäyksensä, suunnaten sen etupäässä New Yorkiin, jossa mielipide muille puolueille oli epävarma. Silloinen puolueen esimies John B. Finch oli taisteluliikkeen järjestäjänä. St. John oli monen vuoden kokemuksissa oppinut eteväksi poliitikoksi, sen lisäksi omaten luontaiset puhujalahjat. Näin ollen hallitsi hän kyvykkään vaalitaistelijan parhaat edellytykset. Hän kävi käsiksi asiaan kaikilla voimillaan. Se oli taistelu josta johtui monta katkeruutta. Kieltolakipuolue voitti loistavasti New Yorkissa, kumoten surkuteltavasti republikaanipuolueen ehdokkaan James G. Blainen, eikä ainoastaan siinä valtiossa, vaan yli koko maan. Vielä tähän päivään mennessä ei moni vanha republikaani ole antanut anteeksi St. Johnin vaalitaistelua vuonna 1884. Hänestä mukailtu muotokuva hirtettiin ja poltettiin yli sadassa eri kaupungissa ja uhattiinpa hänen henkeäkään pari eri kertaa.

Vuonna 1896 hajaantui edustajakokous "vapaa hopea" kannan vuoksi. "Vapaan hopean" puo-

lustajat nimittivät ehdokkaikseen Bentlyn Neb-raskasta ja Southkaten Illinoisista. Vuoden 1900 vaalitaistelun huomattavaisuuksia oli agitatsionimatka maan yli omalla, sitä varten varustetulla junalla, jonka tekivät silloiset presidentin ja vara-presidentin ehdokkaat. Vuosien 1904 ja 1908 vaalitaistelut suoritettiin kerrassaan hyökkäävällä tavalla. 1912 tapahtui ensimmäisen kerran puolueen historiassa sellaista että olisi kahdesti nimitetty puolueen kansalliselle vaalilistalle samat ehdokkaat. Tuo pari, Chafin ja Watkins, jotka olivat suuria, ihanteellisia sieluja ja mainioita vaalitaistelijoita, tulivat nimitetyksi ehdokkaiksi puolueen vaalilistalle kahdesti. Ensimmäisen kerran vuonna 1908 ja toisen kerran vuonna 1912.

Uusi suunnitelma laadittiin Kieltolakipuolueelle Indianapolissa tammikuussa 1913, se sama Indianapolin ohjelma mikä vuoden 1914 vaalitaistelussa näytti voittaneen hyvin huomattavia tuloksia ja mikä vielä nytkin on kansallis-kieltolakipuolueen ohjelmalla.

MIKSI KIELTOLAKIPUOLUE ON OLEMASSA.

Löytyy kaksi syytä, miksi kieltolakipuolue on olemassa. Ensiksi, se suuri ja voimakas poliittinen luonne, joka on nykyisessä väkijunakysymyksessä. Toiseksi, se tapa kaikilla hallituksessa olleilla puolueilla, että he ovat laskeneet lailisen perusteen lupakirjojensa kautta väkijoumaliiikkeen järjestelmälle. Kolmas, näistä edellisistä johtuva syy on se, että kaikki tähänastiset yrietykset, joilla on tahdottu hävittää kapakkalii-

kettä ilman erityistä politiikkapuoluetta, eivät ole onnistuneet vaan päinvastoin hävinneet yrityksissään saada ratkaisua laillistetulle viinaliikkeelle eri puolueiden tahi niiden ehdokkaiden kautta.

Kun me annamme selostuksia väkijuomaliikkeestä kaikessa suuruudessaan, ei ole tarkoituksemme sillä näyttää puolueemme olemassaolon välttämättömyyttä, kasvattaakseen kansassa määrätyn mielipiteen väkijuomaliikkeen epäilisuudesta. Me jätämme tämän muille yhdistyksille, joiden tehtävänä on kansan kasvatustyö. Voidaan kyllä sanoa että kieltolakipuolue on julaissut enempi väkijuomaliikettä koskevia tilastoja, selostuksia ja väitteitä, kuin mikään muu yhdistys, mutta mitä kieltolakipuolue onkin tehnyt ja tulee tekemään opettaakseen kansaa, on tehty sillä ajatuksella että se näyttää ihmisille väkijuomaliikkeen merkityksen politiikassa.

Toisin sanoen, kieltolakipuolue ei tahdo ainoastaan luoda mielipidettä vaan mieluummin johtaa sitä.

On ollut suuri onnettomuus kieltolakipuolueelle että sitä on ymmärretty väärin, sen ystävien kuin myöskin vastustajien taholta.

Sen tehtävä ei ole kirkon sisäisten asioiden korjaaminen, ei penkoa "liike-elämän mädännäisyksiä", tahi äänestää "hyviä miehiä virkoihin", kuin myöskään panna voimaan laissa määrättyjä "korjauksia" vaalitaisteluissa. Tahi ottaa osaa kirkolliseen kasvatustyöhön ja muihin yrityksiin, paitsi niihin jotka sinänsä ovat politiikkapuolueen tehtäviä.

Sitä ei pidä yllä viha kapakkaliikettä kohtaan, mutta se kasvaa ja varmistuu liittymällä suuriin, voimakkaisiin ja perusteellisiin ihanteisiin vapaan ja valistuneen hallituksen kanssa. Sen

toiminta suoranaisesti ei ole taistelua väkijuomaliikkeen kanssa, vaan vastustaa niitä politiikkavoimia, jotka elättävät ja suojelevat tätä kauppaa. Nykyisen hallituksen suhde väkijuomakysymykseen on väärä. Kieltolakipuolue tahoo hallituksen menettelyä muutettavaksi väkijuomakysymykseen nähden, sen suosivasta ja järjestävästä muodosta, ehdottomasti kieltäväksi. Että tällainen menettelytapa käytännössä voidaan toteuttaa on ehdottomasti äänestettävä sellainen puolue hallintoon joka tukee tätä toimenpidettä.

Hallituksen politiikka on aina sen puolueen politiikka mikä kulloinkin on voimassa.

John A. Schilts.

KIELTOLAKIPUOLUEEN JOHTAJIEN LAUSUNTOJA PERUSTUSLAILLISUUDESTA.

Kieltolakipuolueen johtajat lausuiivat Chicagon kokouksessa perustus- ja valtiolaista seuraavat yleiset periaatteet:

1:si. Perustuslaki on se alkuperäinen muoto, mikä määrää ja rajoittaa viranomaisten vallan, hallitessaan ja hoitaessaan kansalle laadittuja lakeja ja asetuksia sekä määrää muodot viran toimituksissa. Valtiolaki käskää tahi kieltää alamaisiaan joissakin määrättyissä tehtävissä.

2:si. Perustuslaki koskee pääasiassa hallitusta ja valtiolait kansalaisia.

3:si. Perustuslaki koskee hallituksen erikois-oikeuksia, valtiolait kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia.

4:si. Perustuslaki hallitsee hallitusta ja määrää sen suhteen kansalaisiin. Valtiolait määrittelevät kansalaisten väliset suhteet, rajoittavat niiden toiminnan ja yksilölliset velvollisuudet hallitukselle.

5:si. Perustuslain tulisi olla niin laajan ja yleispiirteisen, että sen muoto olisi pysyvämpi. Sitävastoin tulisi valtiolakien olla niin erikoisen käytännöllisiä, joita tarpeen vaatiessa helposti voidaan korjailla ja muuttaa.

6:si. Perustuslaki on rakentavaa ja ohjaavaa luonnetta, siksi ei sen tulisi kosketella siveys- ja rahakysymyksiä. Ainoastaan hallitusta koskevissa, lakia säätävissä ja oikeusasioissa. Valtiolakeihin kuuluu siveys, yhteiskunnalliset ja kansantaloudelliset kysymykset.

7:si. Valtiolakien tulisi tarkoin katsoa eroavaisuudet rikos ja siviiliasioiden välillä. Perustuslait eivät voi ottaa huomioon tätä eroavaisuutta.

8:si. Yksityisten teot ovat joko yhteiskunnallisia oikeuksia, tahi yhteiskunnallisia vääryyksiä. Tottelevaisuutta tahi tottelemattomuutta rikoslakia vastaan. Valtiolait eivät ole oikeita tahi vääriä, siviili ja rikosasioissa, perustuslain kannalta katsoen. Toisin sanoen, onnistuneita tahi epäonnistuneita määritelmiensä läpiviemisessä.

Näiden periaatteiden perusteella me tahtoisimme sanoa niille, jotka ovat eri puolueista riippumatta koettaneet saada kieltolakipykälää liittohallinnon perustuslakiin:

1:si ettemme vastusta minkäänlaista toimintaa, joka on alulle pantu tämän päämäärän saavuttamiseksi;

2:si me äänestämme sen puolesta viimeisessä koetuksessa;

3:si me puolustamme voimakkaasti sitä puoluetta joka periaatteellisesti hyväksyy kielteisen kannan perustus tahi valtiolakeihin, mutta varmempana pidämme, että nimitetään sellainen puolue hallitsemaan, joka on virallisesti ja persoonallisesti antautunut näiden periaatteiden palvelukseen;

4:si me koetamme näyttää että perustuslaki, joka on laadittu hallitusta, eikä kansalaisia varten, ei voi rajoittaa kansalaista enempää kuin valtionkaan laki. Sen ainut hyvä puoli olisi siinä, ettei sitä voitaisi niin helposti peruuttaa, kuin valtioasetuksellista säädöstä, osoittaen siinä samanlaista vaikeutta, kuin sen liittämisessäkin oli;

5:si me uskomme että tämä peruutuksen pelko on tunnustus sen heikkoudesta sekä, ettei kieltolaki pykälä tulisi peruutetuksi, jos sillä olisi sopu suhtainen puolue tahi järjestö takanaan;

6:si jos hallinnon kaikki muodot joutuvat sellaisen puolueen käsiin, joka periaatteellisesti puolustaa kieltolakia ja jonka periaatteellisena päämääränä on panna kieltolaki käytäntöön, niin silloin voitaisiin kaikki tarvittavat asetukset myöskin helposti käytännössä toteuttaa;

7:si omalle periaatteelleen uskollinen hallitus voi helposti panna tällaisen lain voimaan. Mutta laki, joka ei vastaa hallinnon periaatetta, ei voi saavuttaa pysyvää varmuutta.

Aron S. Watkins, Ada, O.
Eugene W. Chafin, Tucson, Ariz.
Charles J. Hall, Los Angeles, Cal.
E. E. Lobeck, Alexandria, Minn.
J. H. Woertendyke, Los Angeles, Cal.
Fred W. Corbett, Lansing, Mich.

KIELTOLAIN SEURAUKSIA WEST VIRGINIAN VALTIOSSA.

West Virginian ensimmäinen vuosi kieltolain alaisena loppui Heinäk. 1 p. 1915.

Koko tämän ensimmäisen vuoden ajan sai valtio olla väkijuomapuolueen törkeänä uhrina, ja enin osa maan päivälehdistä ovat lainanneet palstansa näiden solvauksien levittämiseksi ympäri koko maan. Näissä vääristelyissä on muun muassa lausunto että kieltolaki on pannut tämän valtion vararikkoon. Toinen lausunto on se, että rikkollisuus ja juoppous ovat lisääntyneet tänä aikana. Nämä lausunnot tahdomme näyttää perättömiksi tilastotiedoilla, mitkä on kokoiltu valtion virkailijoiden kautta ja käsittävät vangitsemisia kaupungeissa ja kylissä tässä valtiossa, vuodelle mikä loppuu heinäkuun 1 p. 1915.

Tämä tilasto näyttää että sinä vuonna mikä loppui kesäk. 30 p. v. 1914 ja jolloin kapakkalupa oli voimassa, sattui 35 kaupungissa 14,007 vangitsemistapausta, kaikenlaisista syistä.

Seuraavana vuotena, mikä päättyi heinäk. 1 p. 1915, samoissa kaupungeissa oli vangitsemisien luku 6,986.

Luetteloista käy selville sen lisäksi että viimeisenä vuotena kapakkaluvan voimassa ollessa, vangittiin juoppouden takia 7,062 ja että ensimmäisenä vuotena, kieltolain voimassa ollessa vangittiin juoppoudesta, tahi sen takia 2,831.

Sen lisäksi tiedetään että tavallisesti "märkinä" aikoina vangitaan tuskinpa yhtä kymmenestä niistä joita nähdään julkisilla paikoilla juopuneina, sitävastoin "kuivina" aikoina vangitaan jokainen juovuksissa tavattu henkilö.

Seuraava tilasto on otettu West Virginian valtion virallisten kirjoista:

	1914	1915
Vangitsemisia toimitettu kaikkiaan	14,007	6,986
Juoppoudesta	7,062	2,831

Tämä kummastuttava tilasto jakaantuu eri kaupunkien osalle seuraavasti:

Charleston:	1914	1915
Vangittu kaikkiaan	3,506	1,945
Juoppoudesta	1,485	594
Huntington:		
Vangittu kaikkiaan	4,132	2,696
Juoppoudesta	1,563	755
Clarksburg:		
Vangittu kaikkiaan	2,725	643
Juoppoudesta	2,050	309
Fairmont:		
Vangittu kaikkiaan	1,263	412
Martinsburg:		
Vangittu kaikkiaan	257	46

VERTAILU ALKOHOLIPITOISTEN JUOMIEN TUOTANNOSTA KUIVISSA JA MÄRISSÄ VALTIOISSA.

Tynnyriä olutta valmistettu kieltolakivaltioissa (1914) 100,000 asukasta kohden, 4,856.

Tynnyriä olutta valmistettu melkein kieltolakivaltioissa (1914) 100,000 asukasta kohden, 28,622.

Tynnyriä olutta valmistettu osittain märissä valtioissa (1914) 100,000 asuk. kohden, 106,411.

Tynnyriä olutta valmistettu märissä valtioissa (1914) 100,000 asukasta kohden, 123,753.

MALLASJUOMIEN KULUTTAMINEN.

Seuraava taulu näyttää kotitekoisten ja ulko-
maalta tuotujen mallasjuomien määrän, joka ku-
lutettiin Yhdysvalloissa jokaisen vuoden ajalla
75 vuotta taaksepäin.

MALLASJUOMIA KULUTETTIIN YHDYSVALLOISSA
VUOSINA 1840—1915.

FISKALIVUOSI	Kotim. (a) (väkev. tutk.)	Ulkom. (väk. tutk.)	Yht. (b) kul. (väk. tutk.)
1840	23,162,571	148,272	23,310,843
1850	36,361,708	201,301	36,563,009
1860	100,225,879	1,120,790	101,346,669
1870	203,743,401	1,012,755	204,756,156
1871-80 (c)	308,197,473	1,469,185	309,666,658
1881-90 (c)	645,092,353	2,088,012	647,180,365
1891	944,178,621	3,051,898	947,230,519
1892	986,329,023	2,980,809	989,309,832
1893	1,071,078,562	3,362,509	1,074,441,071
1894	1,033,082,586	2,940,949	1,036,023,535
1895	1,040,000,419	3,033,067	1,043,033,486
1896	1,110,165,435	3,300,531	1,113,465,966
1897	1,066,637,650	3,002,558	1,069,640,208
1898	1,162,042,753	2,457,348	1,164,500,101
1899	1,133,583,481	2,797,427	1,136,380,908
1900	1,219,070,196	3,316,908	1,222,387,104
1901	1,255,464,062	3,596,382	1,259,060,444
1902	1,378,661,954	3,707,222	1,382,369,176
1903	1,446,103,812	4,204,538	1,450,308,350
1904	1,494,541,140	4,837,075	1,499,378,215
1905	1,533,325,442	5,021,168	1,538,346,610
1906	1,694,458,014	5,963,207	1,700,421,221
1907	1,815,141,683	7,171,842	1,822,313,525
1908	1,821,418,322	7,314,126	1,828,732,448
1909	1,745,523,769	7,110,657	1,752,634,426
1910	1,844,038,627	7,301,629	1,851,340,256
1911	1,959,671,286	7,240,458	1,966,911,744
1912	1,925,361,507	7,169,677	1,932,531,184
1913	2,022,678,149	7,669,223	2,030,347,372
1914	2,049,236,412	7,170,696	2,056,407,108
1915	1,852,136,960	3,387,324	1,855,524,289

(a) Tuotanto pienempi kotimaista ulosvientä.

(b) Ei sisällä tilastoja kaupankäynnistä Yhdysvaltain ja
sen saaristomaiden välillä vuodesta 1901 aina tähän päi-
vään saakka.

(c) Keskimäärin tällä ajalla.

ALKOHOLIPITOISTEN JUOMIEN TUOTAN-
TO 1915 FISKALIVUODEN AJALLA.

Valtiot ja maakunnat	Tynnyriä	Valtiot ja maakunnat	Tynnyriä
Alabama	35,659	Missouri	3,567,763
Alaska	5,912	Montana	241,642
Arizona	8,535	Nebraska	425,919
Arkansas	10,827	Nevada	17,558
California	1,281,951	New Hampshire	282,027
Colorado	326,138	New Jersey	3,219,685
Connecticut	760,502	New Mexico	9,168
Delaware	125,599	New York	13,180,111
Dist. of Columbia	169,973	Ohio	4,622,581
Florida	29,983	Oklahoma	13
Georgia	110,073	Oregon	181,272
Hawaii	35,194	Pennsylvania	7,166,300
Idaho	23,796	Rhode Island	621,977
Illinois	6,269,757	South Carolina	3,767
Indiana	1,568,028	South Dakota	43,052
Iowa	472,764	Tennessee	89,573
Kentucky	763,112	Texas	661,867
Louisiana	502,811	Utah	130,121
Maine	590	Virginia	164,517
Maryland	1,116,811	Washington	876,962
Massachusetts	2,378,437	Wisconsin	4,718,431
Michigan	1,929,472	Wyoming	14,872
Minnesota	1,643,108		

Yhteensä *59,808,210
*Tähän sisältyy 61,509 tynnyriä oluttehtaista lähetettynä
ulosvientitavarana ilman veroa.

VÄKIJUOMIEN VALMISTUS YHDYS-
VALLOISSA.

Vuonna 1914 valmistettiin Yhdysvalloissa
181,919,542 gal. väkijuomia, näistä
88,698,797 gal. viskiä,
3,062,085 „ rommia,
4,012,542 „ paloviinaa,
26,484 „ viiniä,
31,715,199 „ alkohoolia,
47,132,535 „ „liikealkohoolia”,
7,307,897 „ hedelmäkonjakkia.

“Liikealkohooli” on melkein puhdasta alkohoolia.

Tämän tuotantoluettelon ja kulutuksen välillä ei ole mitään suhdetta. Väkijuomien kulutusta ei lasketa valmistuksesta, vaan sen käytäntöön vetäytymisestä. Kulutusarvio voidaan tehdä vasta sitten kun käytäntöön lasketusta tavarasta on vero maksettu hallitukselle.

Väkijuomatehtaita vuonna 1899 oli:

Viinapolttimoita	965.
Olutpanimoita	1,507.
Viinitehtaita	359.

Vuonna 1904:

Viinapolttimoita	805.
Olutpanimoita	1,530.
Viinitehtaita	435.

Vuonna 1909.

Viinapolttimoita	613.
Olutpanimoita	1,414.
Viinitehtaita	290.

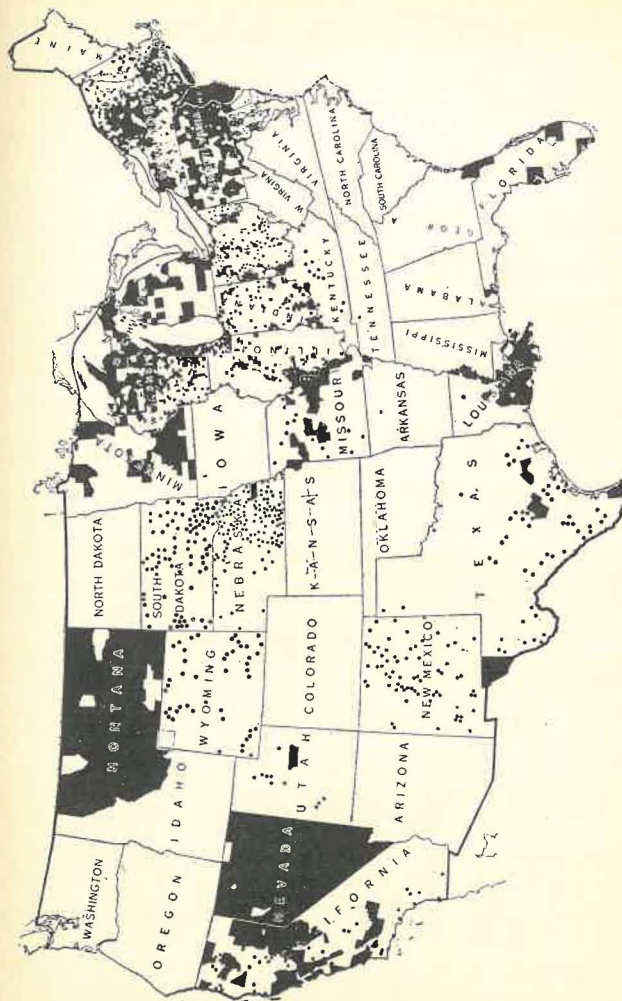
TILASTOTIETOJA ASUKASLUVUSTA JA VÄKIJUOMALIIKKEESTÄ.

Seuraavat taulut näyttävät useiden valtioiden luokittelun asukasluvun suhdemäärän mukaan jokaisessa valtiossa, missä kieltolaki oli voimassa tammikuun 1 p. 1916. (Asukasluku 1910 väenlaskun mukaan).

Kieltolakivaltiot.

Alabama	2,138,093	Kansas	1,690,949	S. Carolina	1,515,400
Arizona	204,354	Maine	742,371	Tennessee	2,184,789
Arkansas	1,574,449	Mississippi	1,797,114	*Virginia	2,061,612
Colorado	799,024	N. Carolina	2,206,287	Wash.	1,141,990
Georgia	2,609,121	N. Dakota	577,056	W. Va.	1,221,119
Idaho	325,594	Oklahoma	1,657,155		
Iowa	2,224,771	Oregon	672,765	Yht.	27,344,013

*) Kieltolaki astuu voimaan Virginiassa marraskuun 1 p. 1916.

“Kuiva” ja “märkä” v. 1916.

Melkein kieltolakivaltioita.

Valtiot, joissa 50 prosenttia asukasluvusta oli kieltolakialueella tammikuun 1 p. 1916.

Florida	752,619	Missouri	3,293,335	Utah	373,351
Indiana	2,700,876	Nebraska	1,192,214	Vermont	355,956
Kentucky	2,289,905	N. Hamp.	430,572		
Louisiana	1,656,388	S. Dakota	583,888	Yht.	19,601,354
Minnesota	2,075,708	Texas	3,896,542		

Osittain märkiä valtioita.

Valtiot, joissa 25 prosenttia, mutta vähemmän kuin 50 prosenttia asukkaista oli kieltolakialueella tammikuun 1 p. 1916.

California	2,377,549	Mass.	3,366,416	Wyoming	145,965
Delaware	202,322	Michigan	2,810,173		
Illinois	5,638,591	Ohio	4,767,121	Yht.	22,937,343
Maryland	1,295,346	Wisconsin	2,333,860		

Märkiä valtioita.

Valtiot, joissa vähemmän kuin 25 prosenttia asukkaista oli kieltolakialueella tammikuun 1 p. 1916.

Conn.	1,114,756	N. Jersey	2,537,167	Penn.	7,665,111
Dist. Col.	331,069	N. Mexico	327,301	R. Island	542,610
Montana	376,053	N. York	9,113,614		
Nevada	81,875			Yht.	22,089,556

VÄKIJUOMAMYYYJIEN LUKU KUIVISSA JA MÄRISSÄ VALTIOISSA.

Vertailun vuoksi, seuraavissa tauluissa valtiot ovat luokitetut niihin olosuhteisiin nähden, jotka vallitsivat vuoden ajalla ennen tammikuun 1 p. 1915. Nämät taulut sisältävät ei ainoastaan salonginpitäjien luvun useissa eri valtioissa, mutta myöskin apteekkarit, samoin kaikki ne henkilöt, jotka myyvät päihdyttäviä juomia mihin tarpeeseen hyvänsä, kuten Internal Revenue Commissionerin kertomus vuodelle 1914 näyttää.

Kieltolakivaltiot ennen tammikuun 1 p. 1915.

VALTIO	Asukasluvu 1910	Väkijuo- mien paikal- lismyyjien luku 1914	Sellaisten myyjien luku 100,000 asu- kasta kohden
Georgia	2,609,121	1,197	46
Kansas	1,690,949	384	23
Maine	742,371	352	48
Mississippi	1,797,114	324	18
North Carolina	2,206,287	204	9
North Dakota	577,056	361	63
Oklahoma	1,657,155	613	37
Tennessee	2,184,789	1,793	82
West Virginia	1,221,119	*1,028	84

Yhteensä 14,685,961 6,256 43

*Kieltolaki ei tullut käytäntöön West Virginiassa ennen-
kun 1 p. heinäkuuta 1914.

Melkein kieltolakivaltioita.

Valtiot, joissa kussakin enemmän kuin 50 prosenttia asukasluvusta oli kieltolakialueella ennen tammikuun 1 p. 1915.

VALTIO	Asukasluvu 1910	Väkijuo- mien paikal- lismyyjien luku 1914	Sellaisten myyjien luku 100,000 asu- kasta kohden
Alabama	2,138,093	683	32
Arkansas	1,574,449	774	49
Colorado	799,024	1,615	202
Florida	752,619	906	120
Idaho	325,594	588	181
Indiana	2,700,876	6,954	257
Iowa	2,224,771	2,200	99
Kentucky	2,289,905	2,799	122
Louisiana	1,656,388	3,605	217
Minnesota	2,075,708	5,182	250
Nebraska	1,192,214	2,353	197
New Hampshire	430,572	794	184
South Carolina	1,515,400	1,260	83
South Dakota	583,888	1,002	172
Texas	3,896,542	2,986	77
Vermont	355,956	213	60
Virginia	2,061,612	1,283	62

Yhteensä 26,573,611 35,197 132

Osittain märkiä valtioita.

Valtiot, joissa kussakin enemmän kuin 25 prosenttia, mutta vähemmän kuin 50 prosenttia asukasluvusta oli kieltolakialueella ennen tammikuun 1 p. 1915.

VALTIO	Asukasluku 1910	Väkijuo- mien paik- alismyyjien luku 1914	Sellaisten myyjien luku 100,000 asu- kasta kohden
California	2,377,549	15,117	636
Delaware	202,322	343	169
Illinois	5,638,591	7,906	140
Maryland	1,295,346	3,327	257
Massachusetts ...	3,366,416	4,786	142
Michigan	2,810,173	6,628	236
Missouri	3,293,335	8,248	250
Ohio	4,767,121	11,131	233
Oregon	672,765	1,844	274
Utah	373,351	660	177
Washington	1,141,990	2,612	229
Wisconsin	2,333,860	11,187	479
Wyoming	145,965	662	453
Yhteensä	28,418,784	74,451	262

Märät valtiot.

Valtiot, joissa kussakin vähemmän kuin 25 prosenttia asukasluvusta oli kieltolakialueella ennen tammikuun 1 p. 1915.

VALTIO	Asukasluku 1910	Väkijuo- mien paik- alismyyjien luku 1914	Sellaisten myyjien luku 100,000 asu- kasta kohden
Arizona	204,354	863	422
Connecticut	1,114,756	3,533	317
Dist. of Columbia	331,069	805	243
Montana	376,053	2,455	653
Nevada	81,875	1,285	1,569
New Jersey	2,537,167	9,326	367
New Mexico	327,301	964	294
New York	9,113,614	32,791	360
Pennsylvania ...	7,665,111	18,878	246
Rhode Island ...	542,610	2,484	458
Yhteensä	22,293,910	73,384	329

*Vertailevia numeroita väkijuomien myyjistä
kuivissa ja märissä valtioissa.*

Väkijuomamyymien luku 100,000 asukasta kohden
kieltolakivaltioissa, 43.

Väkijuomamyymien luku 100,000 asukasta kohden
melkein kuivissa valtioissa, 132.

Väkijuomamyymien luku 100,000 asukasta kohden
osittain märissä valtioissa, 262.

Väkijuomamyymien luku 100,000 asukasta kohden
märissä valtioissa, 329.

**TYÖLÄISIÄ VÄKIJUOMIEN VALMISTUS-
LAITOKSISSA.**

(Yhdysvaltain väenlaskun mukaan, 1910).

Koko työväki tislattujen juom. valm.	6,430
Koko työväki mallasjuom. (beer) valmist.	54,579
Koko työväki viinien valmist.	1,911

Alkoholipitoisten juomien valmistuslaitok-
sissa työskentelevien henkil. koko summa 62,920

Palkkoja maksettu väkijuomien valmistajille.

Yhteensä tislatuista juomista	\$ 3,074,000
Yhteensä mallasjuomista	41,206,000
Yhteensä viineistä	972,000

Väkijuomaliikkeen maksamia palkkoja yht. \$45,252,000

Väkijuomien valmistamiseen käytettyjen aineiden hinta.

Aineita käytetty tislattuihin juomiin	\$ 35,977,000
Aineita käytetty mallasjuomiin	96,596,000
Aineita käytetty viineihin	6,626,000

Väkijuomaliikkeen käyttämä aineiden ko-
nonaissumma\$139,193,000

Tämä summa kulutettiin ulkopuolella tehtaita aineiden ostamiseen ja se sisältää, ei ainoastaan jyvät, hedelmät, y. m., jotka suoranaisesti käytettiin väkijuomien valmistamiseen, mutta myöskin polttoaineiden hinnat, käyttövoiman, lämmön, varastot ja kuletuksen. Näistä kolme viimeistä menoerää yhteensä tekee noin yhden kahdeksannen osan, mikä kulutettiin tislattujen ja mallasjuomien valmistamiseen ja vähemmän kuin yksi kolmastoista osaa viinimäisiin alkoholipitoisiin juomiin.

VÄKIJUOMATUOTTEIDEN TUKKUHINTA.

Seuraavat numerot ovat arvioidut väkijuomien tukkukauppa-markkinahinnoiksi Yhdysvaltain väenlaskutoimiston mukaan. Näiden numeroiden ja väkijuomaliikkeen paikallismyyntikustannuksien välinen ero, joka on enemmän kuin kaksi biljoonaa dollaria, osoittaa väkijuomaliikkeen mahdollittoman suuret voitot.

Tislattujen juomien hinta	\$204,699,000
Mallasjuomien hinta	374,732,000
Viinien hinta	13,121,000

Yhdysvalloissa valmistettujen väkijuomien tukkuhinta yhteensä	\$592,552,000
---	---------------

VÄKIJUOMALIIKKEEN PÄÄOMA.

Viime aikoina on väkijuomaliikkeen taholta julkaistu loistavia selostuksia siitä "suunnattoman suuresta" pääomasta, joka tähän liikkeeseen on kiinnitetty.

Seuraavilla numeroilla, jotka ovat otetut vuosien 1899, 1904 ja 1909 tilipäätteiden mukaan, tahdomme hieman selostaa tätä kysymystä.

Vuonna 1899:	
Tislaamiseen käytetty	\$ 32,540,000.
Oluen panoon	413,762,000.
Viinin valmistukseen	9,838,000.
Vuonna 1904:	
Tislaamiseen käytetty	\$ 50,101,000.
Oluen panoon	515,630,000.
Viinin valmistukseen	17,775,000.
Vuonna 1909:	
Tislaamiseen käytetty	\$ 72,450,000.
Oluen panoon	671,158,000.
Viinin valmistukseen	27,908,000.

Kymmenessä vuodessa kasvoi pääoma väkijuomaliikkeessä \$456,145,000:sta \$771,516,000:teen. Siis 68 %.

Tislaus tuotti	122 %
Olut „	62 %
Viini „	200 %

Samassa ajassa kasvoi tislattujen juomien tuotanto 33 pros., oluen 80 pros. ja viinin tuotanto 134 prosenttia.

Tämä suuri liikevoitto, jolla väkijuomateollisuus on pääomaansa kasvattanut on laiton.

Luultavasti ei väkijuomaliikkeen puolustajilla ole mitään niin haluttua ja pätevää syytä, johon he puolustukseensa vatoovat kuin se työ minkä tämä teollisuuden haara yhteiskunnalle antaa. Tässä alempana tahdomme muutamilla numeroilla näyttää tämän väitteen pätevyden.

Vuonna 1909 oli väkijuomateollisuuden palveluksessa työväkeä:

Tislattujen juomien valmistuksessa	8,328 henkeä
oluen valmistuksessa	66,725 „
ja viinin valmistuksessa	2,726 „

Yhteensä

77,779 „

Näistä liikkeen osakkaita ja suoranaisia omistajia:

Tislattujen juomien valmistuksessa	6,993	henkeä
oluen	55,218	„
viinin	2,147	„

Yhteensä 64,358 „

Työväkeä ilman liikeosuutta pääomaan:

Tislattujen juomien alalla	1,335	henkeä
oluen	11,507	„
viinin	579	„

Yhteensä 13,421 „

Kymmentä vuotta aikaisemmin, eli v. 1899, oli työssä olevien liikkeen osakkaiden luku ainoastaan 1,438.

Näin ollen omistajain ja liikkeen tuotannosta suorastaan hyötyvän luku kasvoi kymmenessä vuodessa 72 prosentilla.

Tislattujen juomien kauppa lisääntyi 33 pros., oluttuotanto 80 pros., viininkäyttö 134 pros. ja työläiset ainoastaan 64 prosentilla.

Edelleen väitetään väkijuomaliikkeen taholta että tapahtuisi loukkaava vääryys väkijuomateollisuudessa palvelevia työläisiä kohtaan, jos tämä teollisuuden haara kokonaan tulisi poistetuksi yhteiskunnasta kieltolain kautta. Tässä väitteessä on muutamia kohtia, joihin olemme velvoitetut kajoamaan asiain selvittelyn vuoksi. Ensiksikin, jos meillä on osa työväkeä sellaisen teollisuuden palveluksessa, joka ei hyödytä vaan päinvastoin turmelee yhteiskunnan suurinta osaa ja mitä lukuisampi tuon teollisuuden työläiskunta on, sitä suurempi onnettomuus se on yhteiskunnalle ja sitä suuremmalla syyllä on se hävitettävä. Toiseksi, se työväestö mikä väkijuomateollisuuden

palveluksessa on, itse asiassa on vain vähäinen osa Yhdysvaltain jättiläisteollisuudessa työskentelevästä väestöstä. Kuten jo sanottiin on väkijuomateollisuuden palveluksessa 77,779 henkeä, kun sitä vastoin muilla teollisuuden aloilla työskenteli vuonna 1909 noin 7,678,578. On suuri erehdys luulla että kaikki väkijuomaliikkeessä työskentelevät henkilöt ovat ammattitaitoisia alallaan ja että he eivät kykenisi millekään muulle toimialalle, jos väkijuomaliike poistettaisiin.

Vuoden 1910 census antaa seuraavan tilaston väkijuomaliikkeen työläisistä: 11,088 ainoastaan oli tislaajia. Kassakirjanpitäjiä ja kassanhoitajia oli 3,552. Tavallisia kauppapalvelijoita oli 1,173. Tavarantoimittajina toimi 635. Kauppamatkustajina 975, konekäyttäjinä 2,625, insinöörejä 587, lämmittäjiä 1,634, tavallisia työläisiä 12,283, kuorma-ajureita 15,074. Tislaajista oli ainoastaan 938 ammattitaitoisia. Kauppapalvelijoita, kirjanpitäjiä y. m. oli 1,200, työläisiä 2,771, pikakirjureita 422.

Lyhyesti sanottuna enin osa tämän liikkeen työläisistä eivät ole ammattilaisia erityisemmin viinateollisuuden alalla, vaan voitaisiin tämä työvoima ilman mitään haitallisuuksia siirtää siunauksellisimmille teollisuuden aloille, kuin myös ne varat, jotka kulutetaan tähän liikkeeseen joutuisivat yleiseen kauppaan hyödyllisempien teiden kautta.

HALLITUKSEN SISÄÄNTULOT YHDYSVALLOISSA.

Seuraava luettelo näyttää ne eri tulolähteet, mistä hallituksen sisääntulot saadaan ja kuinka paljon kustakin eri tuotantohaarasta, tilivuodelta, joka loppui kesäk. 30 p. 1915.

Tislatut juomat, viinit y. m.	\$139,462,292.62
Tupakka (sikaarit, paperossit, nuuska)	77,470,757.18
Käytetyt mallasjuomat	48,460,380.97
Asiapaperit, leimat, y. m.	20,494,474.75
Hajuvedet y. m.	2,961,490.59
Erikoiset verot	14,281,074.42
Keinotekoinen voi	1,108,342.44
Sekoitettu voi	108,491.76
Pelikortit	573,847.54
Opiumi	2,068.77
Sekoitettuja jauhoja	4,767.14
Sekalaisia tuloja	451,276.75
Summa	\$335,479,265.00
Eri komppanioilta tuloverot	39,144,531.71
Yksityisiltä tuloverot	41,046,171.09
Tuloverot Alaskan rautateiltä . . .	11,056.06

Summa kokonaisuudessaan. \$415,681,023.86

TILASTO KAHDESTAKYMMENESTÄ PERHEESTÄ.

NORMAL		TUBERCULOUS		M.P.T.	
E.D.		NEUROTIC		HEART D.	
E.D.		ANAE MIC		IMBEC.	
E.D.		ADENOIDS		DIED IN INFANCY	

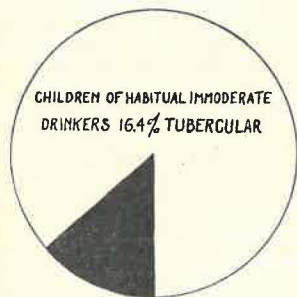
Säännöllisesti väkijuomia käyttävän kymmenen perheen 65 lasta.

R M A L					
O					
TUB. DIED IN INF.					

Ehdottomasti raittiin kymmenen perheen 70 lasta.

Ylläolevat kuviot ovat muodostetut tohtori T. Alexander MacNichollin hankkimista tilastotiedoista, New Yorkin kaupungissa, hänen tutkissaan kymmenen väkijuomia nauttivaa perhettä ja kymmenen ehdottomasti raitista parhettä.

Säännöllisesti väkijuomia nauttivan kymmenen perheen 65 lasta	Ehdottomasti raittiin kymmenen perheen 70 lasta
30 kuoli lapsuusiässä 2	
8 tuberkelitaution 1	
5 hermotautisia 1	
4 verenheikk. sairastavia . . 1	
3 hammastautisia 0	
3 sydäntautisia 0	
3 nenätautisia 0	
2 tylsämielisiä 0	
1 mielenvikaisia 0	
1 kaatumatautisia 0	
1 virtsatautisia 0	
0 reumatismisia 1	
4 täysin terveitä 64	
65 Yhteensä 70	

ALKOHOLISMI JA TUBERKELI.

Yllä olevat kuviot ovat muodostetut professori G. von Bungen hankkimista numeroista, Baselin yliopistossa, Sveitsissä. Hänen tutkimuksensa perustuksena oli seuraavat perheet:

149 satunnaista nauttijaa,
169 tottunutta kohtuuden nauttijaa,
67 tottunutta kohtuutonta nauttijaa,
60 patajuoppoa.

Tässä tutkimuksessa tulokset ovat otetut huomioon ainoastaan niistä perheistä, joissa molemmat vanhemmat olivat vapaat pitkäikäisistä taudista, ollen isän elämäkerta täydellisesti tunnettu väkijuomien käyttämisessä.

Phipps Institute (Pennsylvaniassa) ilmoittaa, että 37 prosenttia tuberkelisaairasta, jotka olivat väkijuomia käyttävistä vanhemmista, parantui, ja 13.5 prosenttia kuoli; mutta sairaista, jotka olivat raittiista vanhemmista, 47 prosenttia parantui ja ainoastaan 9.4 prosenttia kuoli. Näin on alkoholia nauttivan vanhemman osoitettu olevan lastensa tautien edelläkävijänä.

Phipps Institute (Pennsylvaniassa) ilmoittaa, että 37 prosenttia tuberkelisaairasta, jotka olivat väkijuomia käyttävistä vanhemmista, parantui, ja 13.5 prosenttia kuoli; mutta sairaista, jotka olivat raittiista vanhemmista, 47 prosenttia parantui ja ainoastaan 9.4 prosenttia kuoli. Näin on alkoholia nauttivan vanhemman osoitettu olevan lastensa tautien edelläkävijänä.

RAITTIUS JA RIKOLLISUUS.

Venäläisessä päivälehdessä *Russkia Wjedomosti* (N:o 139) tekee muuan Trainin selkoa siitä, mitä sota-aikana toimeenpantu väkijuomakielto on vaikuttanut rikollisuustilastollisessa suhteessa Moskovan kaupungissa. Tätä kysymystä valaisevia numeroita on näet koonnut m. m. prof. Zheleznovin johdolla erityinen komitea ja on helppo näitten numeroitten avulla saada vertailemalla yleiskäsitys rikollisuudesta Moskovassa entisenä rauhan (eli viinan) aikana ja nykyisenä sodan (eli viinattomuuden) aikana.

Vähentääkseen satunnaisten seikkain mahdollista vaikutusta kokonaistulokseen — esim. niitten äkillisten muutosten, joita sota ensikuukausinaan sai aikaan — on komitean numeroista keskenään verrattu rikollisuus tammi—marras. 1913 ja tammi—marrask. 1915. Saamme seuraavan oikeusrikostapauksia:

	v. 1913	v. 1915	Vähennys %
Tammikuu	11,209	4,959	55
Helmikuu	8,650	4,774	44
Maaliskuu	11,040	4,154	62
Huhtikuu	7,710	4,339	44
Toukokuu	7,852	3,858	50
Kesäkuu	7,161	3,658	50
Heinäkuu	9,523	4,248	55
Elokuu	9,374	4,218	55
Syyskuu	9,549	4,305	55
Lokakuu	9,645	4,924	49
Marraskuu	10,638	4,328	59

Keskimäärin oli siis noin vuoden 11 kuukaute-
na v. 1915 rikollisuus 53 % vähempi kuin vastaa-
vana aikana v. 1913.

Tietysti olisi liian rohkeata lukea koko tuo tun-
tuva vähennys raittiuden ansioksi. Siinä on epä-
lemättä vaikuttamassa muitakin syitä, esim. kes-
ki-ikäisen miehisen väestön kotioloistaan sotaken-
tälle vieminen sellaisenaan ja sen aiheuttama
mielialan muutos, joka ei ole omiaan herättämään
halua tappeluihin, verenvuodatuksiin ja rähinään
omien kansalaisten keskuudessa. Sota-aikaiset
vaistot estävät paljosta pahasta, mikä rauhan ai-
kana versoo, jos kohta ne voivat luoda uuttakin
pahaa. Kuitenkin, yhtenä ja juuri tärkeimpänä
syyinä rikollisuuden alenemiseen on ollut väkijuo-
main kielto. Tämä on tuomarien henkilökohtai-
nen kokemus ja tämän huomaa helposti kun tar-
kastelee, mitkä rikokset etupäässä ovat vähen-
neet.

Rauhantuomarin alaisista rikoksista ovat juop-
ouden kanssa läheisimmässä yhteydessä n. s.
järjestysrikokset, s. o. tapaukset, jolloin yleistä
turvallisuutta ja rauhallisuutta on rikottu: katu-

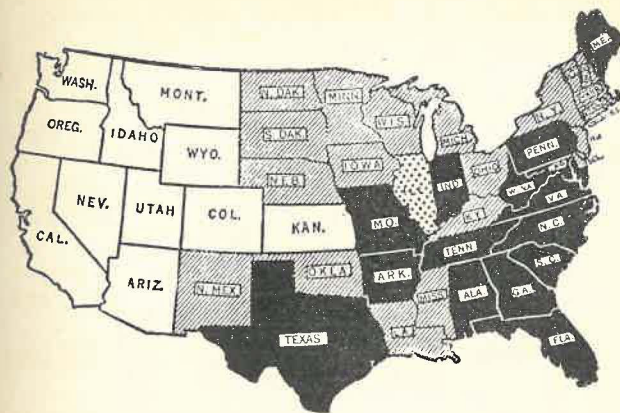
näytelmät, riidat ja tappelut, puukotukset ja
päällehyökkäykset j. n. e. Toiselta puolen näpis-
tely ja varkaus ovat kotoisin toisista syvemällä
sielussa piilevistä vaistoista eivätkä ole niin pääl-
täpäin juomien ja juomatapojen kanssa tekemi-
sissä kuin rauhanrikkomiset. Kumpikin ryhmä
rikoksia rikollisuustilastossa osoittaa sota-aikana
vähennystä, mutta tämä vähennys on eriävä suu-
ruutensa niinkuin laatunsa puolesta.

	Vähennysprosentti	
	järjestysrikoksista	omaisuusrikoksista
Tammikuu	81	37
Helmikuu	80	31
Maaliskuu	79	52
Huhtikuu	79	23
Toukokuu	76	38
Kesäkuu	80	42
Heinäkuu	80	39
Elokuu	81	35
Syyskuu	83	16
Lokakuu	83	28
Marraskuu	85	35

Kaiken kankkiaa oli, kuten yllä jo mainittiin,
rikosten yhteinen luku alentunut 53 %. Tästä
vähennyksestä tulee kiittää etupäässä väkijuoma-
kieltoa, sillä järjestysrikokset alenivat 82 %, jota
vastoin varkaustapauksiin kuuluvat rikokset oli-
vat vähenneet vain 35 %. Toisia yhtä vaikutta-
via syitä ei voida löytää, sillä täytyisi silloin olet-
taa, että on sotaan lähetetty etupäässä sellaisia
ihmisiä, jotka saivat aikaan katurähinää, mutta
ei sellaisia joilla oli taipumusta varkauteen. Täl-
laisen valinnan olettaminen on kuitenkin järjettä-
myys. Pääsyyinä rikosten vähenemiseen on väki-

juomien myynnin kieltö, samoin kuin järjestysrikollisuuteen yleensäkin on ollut vaikuttavimpana syynä juuri väkijuomien juonti.

Numerot yksin eivät voi osoittaa kansan elämän laatua, ne ikäänkuin kokoavat muutamia asioita muutamille peilintapaisille heijastuspaikoille. Nuo numerot rikollisuuden vähenemisestä ovat syntyneet sen valon säteistä, jona Venäjälle on ollut nykyinen väkijuomakieltö. Jos numerot näyttävät vähenemisestä, merkitsee tämä vähenys sitä, että elämä on turvallisempi, vaarattomampi, että kunnioitus toisen oikeuksia, hänen persoonaansa ja hänen omaisuuttaan kohtaan on nousemassa ja koko kansan sosialinen kehitys kulkemassa eteenpäin.

NAISTEN ÄÄNIOIKEUS.

Kirj. Flossie Slown Hyde.

Vuoden 1915 tapahtumat eivät voineet muuttaa äänioikeusaluetta. Yhdessätoista valkeassa valtiossa ja Alaskassa naisilla on täysi äänioikeus. Illinoisissa naiset äänestävät kunnallis- ja maakuntavaaleissa kuin myöskin presidentin valitsijavaaleissa. Varjostetuissa valtioissa naiset äänestävät verotusta, bondien myyntiä ja kouluasioita koskevissa kysymyksissä. Mustissa valtioissa naisilla ei ole äänioikeutta ensinkään.

New Jerseyssä, New Yorkissa, Pennsylvaniassa ja Massachusettsissa äänioikeus oli esillä 1915, mutta naiset joutuivat häviölle, vaikka useita äänestäjiä oli heidän puolella. Tämän oletetaan kuitenkin olevan askeleen eteenpäin.

Iowa äänesti äänioikeuslakiesityksestä kesäkuun 6 p. 1916. South Dakota ja West Virginia

myöskin äänestivät 1916 vuoden ajalla. Toisissa valtioissa kysymys ehkä asetetaan 1916 vaalilistalle yleisellä nimien kokoamisella. Missourin naiset työskentelevät tämän saavuttamiseksi.

National Suffrage Association kokouksessa, Washingtonissa, D. C., joulukuussa 1915 äänestettiin hylättäväksi Shafroth-Palmer kansallinen lakiesitys, jota niin laajalti vastustettiin, ja sen sijaan päätettiin kaikki voimat keskittää Bristow-Mondellin esityksen hyväksi, koskapa alkuperäinen Susan B. Anthony lakiesitys oli kysymyksen alaisena 63:nnessä kongressissa.

Yksi neljäsosa senaattoreista, yksi viidesosa edustajista ja yksi viidesosa presidentin valitsijoista valitaan 1916 vaaleissa niistä valtioista, joissa on naisilla äänioikeus.

Syystoukkoa.

Yö uhkaa.

Talvi tuiskavi lunta.

Maa, kansa nyt näkee itsestensä unta.

On kylvetty kevääät voitolliset,
näyt nähty on, vaan ei koitolliset.
On nähty tän ajan aamurusko,
mutt' mennyt on meiltä sen toivo,
sen usko.

Me uskoimme: kauneus kaikki innostaisi,
sen voitosta kaikki voiman, tulen saisi,
ois meillä kuin muilla kotimaa pyhin pylväs,
ei säikkymätöin yhteiskuntamme
ylväs.

Mitä saimme? vain pilkkaa, haastetta haaveen,
on Suomi suuri meille vain aavistusta aaveen.
Jos ei yli hankien kylvömme kestä,
me leikkaamme kauneimman sadon
keväimestä.

On työmme vain työtä keväthangen alla.
 Talvi pitkä tulee, vaan ei ikihalla,
 kerran meillä kysytään, ken työnsä on tehnyt,
 muiden eestä muuta kuin, oman vaivan
 nähnyt.

Yö uhkaa.

Unta nyt näkee kansakunta.

Sen tielle talvi heittää nyt hengen
 vitilunta.

Eino Leino.

Morsiamen mietteitä.

(Palkittu I:ssä sarjassa 1:llä palkinnolla).

Näin puhui minulle nuori nainen, jonka sormessa kiilsi rakkauden pantiksi annettu kihlasormus:

— Minä kuljin ystäväni kera aamuissa metsässä. Päivä nousi. Kastehelmet kimalsivat puhkeavien kukkien lehdillä. Lintujen riemuista kuoro kaiutteli kevätvirsiään ylhäällä ilmassa ja kaikkialla hiljaa huojuvien puitten oksilla. Ja sinisiltä vesiltä saapui tuore, kevätuuksuinen tuuli.

Me emme puhuneet mitään. Tunsimme vain, että meitä ympäröi puhtaus, paratiisin ajoilta maailmaan jäänyt, ja sielumme polvistui ääneti sen eteen.

Saavuimme järven valkohiekkaiselle rannalle.

Siinä oli tupa. Nouseva päivä kultasi sen punaiset seinät ja suuteli kirkkaitten ruutujen takana kukkivia veripisaroituja ja myrtejä. Veden partaalla liplattavissa laineissa leikki kaksi paljasjalkaista lasta, ja puutarhassa teki työtä nuori, reipas mies.

Astuimme sisään.

Siellä nuori äiti pienoisintansa ruokki, ja on-

nea kertoi se katse ja ääni, joka tervehdykseemme vastasi . . .

Jälleen sielumme ääneti polvistui: tunsimme, että sen tuvan sisässä ja ympärillä huokui paratiisin tarhojen tuntuja.

Jatkoimme matkaamme.

Ystävänä otti käteni käteensä, ja meidät ympäröi nuoren, puhtaan lempemme voima. Sielumme läpi kävi ihmeellisen autuuden värähdys; olihan meidänkin hallussamme kallis sirpale paratiisin ihanaa perintöä.

Mutta sitte minun poskelleni vierähti kyynel. Sieluni silmien eteen kohosi kuin varjoja; pitkiä ja pimeitä. Kuin ketjussa ne ohitseni kulkiivat: särkyneet, epäsointuiset kodit, murtuneet toiveet, pettyneet, ihanteensa menettäneet miehet ja vaimot, perintökiroja kantavat lapset . . .

— Mitä sinä itket? kysyi rakkaani hätääntyen, ja minä vastasin:

— Maailmassa on niin paljon syntiä ja kurjuutta. Niin moni on kiusauksiin sortunut. Kuka takaa ettemme *me* sorru? Kuka takaa, että meidän lempemme kestää ehjänä ja puhtaana kautta pitkien taistelun vuosien ja että meidän lapsemme kerran saavat puhtaan perinnön? Ovathan hekin, jotka sortuivat, kerran laillamme onnesta uneksineet — eivätkä he olleet huonompia kuin me. Sama alttius kiusauksille, sama taipumus itsekkyyteen ja vastenmielisyyden kieltämyksiä kohtaan asuu meissä kuin heissäkkin. Kuka takaa, että me voitamme?

— Rakas — sanoi silloin ystävänä värähtävin äänin — *sinä* olet minun toivoni, apuni, tukeni. Yhdessä me voitamme. Sinä tunnet minut, tiedät heikkouteni ja taisteluni ja voit auttaa minua. Jalon sielusi kirkkaus kirkastaa ja nostaa minutkin, niin ettei rakkautemme koskaan tule sisällyksettömäksi ja aineelliseksi. Kasvata minua, tue minua, tee minusta jalo mies — itsesi arvoinen. Minä tahdon olla uskollinen sinulle ja tehdä sinut onnelliseksi.

Nojasin päätäni puunrunkoon ja katselin alas päin. Ymmärsin häntä, rakastavaa miestä. Nainen, jonka hän oli valinnut, oli hänelle kaikki kaikessa ja hän uskoi saavansa valitultaan varman avun ja tuen siveellisessä taistelussaan — muistamatta ja punnitsematta hänen heikkouksiaan.

Sydämeni vavahti. Tunsin, että onnemme on *minun* kädessäni, että kaikki riippuu siitä, osaanko minä menetellä oikein morsiamena, puolisona ja äitinä.

Moni nainen hymähtäisi viimeiselle lauseelleni, sanoisi: mies on naista voimakkaampi, ja hänen tahtonsa avioliitossa määrää. Tuhannet ja taas tuhannet miehen itsekkyyden iestä kantavat vaimot voivat sen todistaa. Mutta minä uskon, että siinä puheessa on vain osaksi totuutta. Tuhannet voivat senkin todistaa.

Sydämen asioissa on nainen nuoren miehen auktoriteetti. Hänestä itsestään riippuu, millai-

seksi mies vuosien vierieissä kehittyi. Hän voi tehdä rakastetustaan — ellei tämä sitä ennen ole kokonaan turmeltunut ja tervettä miehekkyyttä menettänyt — joko jalon ja lujan siveellisen luonteen tai itsekkyyden ja alhaisten intohimojen määräämän kotityrannin. Naisen täytyy vain seurustelun ensi hetkistä asti suhtautua sulhaseensa oikein ja antaa hänen jaloimmalle itselleen kaivattua tukea.

Sen kaiken tajusin sinä suvisena aamuna istuessani rehellisen ja hyvän ystäväni rinnalla huojuvien puitten alla ja kuullessani hänen sanovan kuten niin monasti ennen: *sinä olet minun toivoni*. Ei ollut hänen luottamustaan horjuttanut se, että niin monasti olin heikkoudestani puhunut: ei hän uskonut sitä, ei muistanut sitä. Minä olin hänestä paras nainen maailmassa, koko hänen vilpittömän ihailunsa arvoinen. Mutta mitä enemmän hän minua ihaili ja rajatonta luottamustaan osotti, sitä raskaammin tunsin itse püutteeni, ja sitä pelottavampana astui eteeni edesvastuu onnestamme ja kehityksestämme — ja lastemme onnesta.

Minut valtasi tuska. Tuntui mahdottomalta, että voisin tehtävääni suorittaa: seisoa ystäväni rinnalla yhteisessä taistelussamme sillä tavalla, ettei mikään piirre suhteessamme muodostuisi *sielujemme kirkastumista ja vapautumista estäväksi* ja vaalia nuoren lempemme hentoa tainta niin varovasti ja hellällä huolella, ettei se *koskaan menettäisi hienointa tuoreuttaan*.

Ymmärrätkö mitä tarkoitan viimeisellä? Tarkotan sitä, että rakkautemme tulee olla nuorin ja syvin silloin kun vanhuutemme harmajat päivät saapuvat. Se ei koskaan saa kadottaa ensi aikojen viehätystä, ei koskaan tulla arkipäiväiseksi ja vanhaksi. Vuosien vierieissä sen pitää kehittyä vain henkiseemmäksi ja syvemmäksi.

Tiedän, että minulle jälleen moni hymähtäisi. Ihmiset pitävät välttämättömänä ja luonnollisena, että rakkaus vähitellen muuttuu ja menettää nuoruuden ihanan viehätysten. Mutta minun varma uskoni on, että se *voi* loppuun asti säilyttää kaiken morsiusaikojen sulouden ja lämmön, vieläpä enemmän: saavuttaa sen monenkertaisena. Rakkaushan on *elämää*, alituista kehittymistä ja kasvamista.

Ja kuitenkin on käsitykseni avioliitosta terve, todellisuuden pohjalla lepävä. En unhotta leipätaistelua, en kasvatushuolia, en äidin tuskia . . . Näen edessäni kodin arkipuuhat, huolet ruuasta, vaatteista, puhtaudesta, muistan pienien ristiriitojen vaarat. Muistan ne nyt ja muistin silloin. Ja juuri siksi minä tuskaa tunsin. Ymmärsin, että rakkauden täydellisen onnen saavuttaminen vaatii äärettömän paljon — alituista, väsymätöntä pyrkimistä ja itsensä kieltävää uhrautumista ja taistelua. Ja minä ymmärsin myös, että Luoja on laskenut siinä suhteessa äärettömän paljon juuri naisen käsiin, meihin nähden minun käsiini.

Suurena ja velvoittavana, mutta samalla iha-

nana lepää se tieto sydämelläni nyt: olen Her-
ran kasvojen edessä vihkiytynyt naisen pyhään,
pienistä tehtävistä koottuun suureen kutsumuk-
seen ja uskon saavani siihen korkeudesta voi-
maa ja viisautta. Mutta silloin — sinä kirkkaa-
na aamuna keväisessä metsässä — se tuotti mi-
nulle polttavaa tuskaa. Kysyin itseäni punni-
ten: kykenenkö tekemään kodistamme oikean ko-
din, sellaisen, että mieheni ja lapseni siellä viih-
tyvät ja löytävät sisäisen tyydytyksen? Osaanko
panna sen jokaiseen pikku piirteeseen ja tapah-
tumaan henkevyyttä ja rakkautta? Ja olenko
kyllin voimakas ohjatakseni ja hallitakseni tun-
teitamme niin, että ne aina pysyvät jaloina ja
kohoavat yhä enemmän korkeutta kohti? Voiko
jo pelkkä läsnäoloni herättää rakkaassani hänen
parhaimmat ominaisuutensa eloon vai painanko
häntä — kuten niin monet naiset ymmärtämät-
tömällä käytöksellä ja epäitsenäisyydellä teke-
vät — alaspäin aineellisuuden pauloihin?

Ja niitä kysymyksiä riitti. Toinen sukeutui
toisesta. Tulivat äidin tehtävät, toverini kutsu-
muksen asettamat vaatimukset — ja yhä enem-
män minussa varmeni tunne: olen liian huono
mennäkseni avioliittoon. En voi täyttää velvol-
lisuuksiani morsiamena, en puolisona, en äitinä.
Minulla on liian heikko tahto, liian pieni henki-
nen pääoma ja liian vähän käytännöllistä älyä;
joka suhteessa pitäisi kehitykseni olla monta
vertaa laajempi. Minun on mahdoton sitoutua
ystävääni . . .

En tiedä miten kauan olin istunut ajatuksis-
sani, kun rakkaani kysyi:

— Mitä sinä mietit? Etkö olekaan onnelli-
nen? Epäiletkö rakkauttani?

— Miten minä sitä epäilisin? Tunnenhan sen
niin syvänä ja jalona, mutta . . . vastasin ja purs-
kahdin samassa itkuun.

— Rakas, mikä sinun on? Olenko ollut epä-
hieno? Puhu, rakas! Älä itke!

Ystäväni äänessä värisi tuskaisa levottomuus
ja hän tahtoi pyyhkiä kyyneleeni pois. Silloin
minä häpesin itkuani, suoristin selkäni ja sanoin
niin levollisesti kuin voin:

— Sinäkö olisit ollut epähieno? Et, et, mutta
minä pelkään, etten voi tehdä sinua onnelliseksi.
Sinä luotat minuun niin rajattomasti ja pidät
minua parhaana naisena mitä tiedät. Ja kuiten-
kin minä olen niin kaukana ihanteesta. Tiedät-
kö, että minulla on heikko tahto, joka ei ole lä-
heskään voitokkaasti taistellut? Ja tiedätkö, että
minulta puuttuu niin paljon siitä monipuolisuu-
desta, mitä koti naiselta vaatii? Sinä olet mies
etkä osaa punnita näitä asioita vielä, mutta sitte
sinä huomaat, sitte kun on — liian myöhäistä.

— Kuule, sinä olet *minun*, minun ihanteeni,
jonka Jumala rukouksiini vastaten minulle an-
toi — vastasi ystäväni varmasti ja lisäsi nuh-
dellen:

— On synty, että puhut tuolla tavalla. Itse
olet pikku työstä asti rukoillut Jumalalta "sitä
ainoata oikeaa", ja tutustuttuamme olet joka

päivä puhunut suhteestamme Herralle. Luulet-ko, että Hän olisi sallinut meidän solmia liittoa, ellei se olisi *Hänen tahtonsa*. Ja koska se on Hänen tahtonsa, et sinä saa epäillä.

Silloin minäkin sen tunsin, tunsin, että hän todella omisti minut — kaikesta huolimatta ja että niin oli *Jumalan tahto*. Ymmärsin, etten voinut enkä saanut peräytyä: kolme mahtavaa voimaa, Jumala, ystäväni ja oma rakkauteni, oli minua vaatimassa. Näin edessäni vaikean taistelun, paljon kysyvän työn, jonka minun *piti* suorittaa — ja minä tajusin että se oli *ylivoimainen*. Olihan unelmieni määrä täydellisyys . . .

Mitä tein silloin? Vähensinkö ihannettani tai heitinkö ajatuksen sen saavuttamisesta sikseen? En kumpaakaan voinut tehdä, en voinut myydä sitä, minkä tiesin itsessäni olevan puhtainta ja ikuisinta. Tunsin vain, että minun, meidän molempien, täytyy jostakin saada *toisen voimaa*, pettämätöntä, loppumatonta . . .

Sanoin rakkaalleni:

— Rukoillaanko?

Ja me polvistuimme yhdessä siellä korkean, säteilevän taivaan alla luonnon keväisten sävelten soudessa . . .

Sitä hetkeä emme kumpikaan koskaan unhot. Olimme monasti ennenkin rukoilleet yhdessä, mutta milloinkaan emme olleet tunteneet kolmiyhteisen Jumalan läsnäoloa siten kuin silloin. Muistimme Jeesuksen sanat: "Sinä päivänä te

ymmärrätte, että minä olen Isässäni, ja että te olette minussa ja minä teissä". (Joh. 14: 20). Me tunsimme, että onnellamme oli siinä horjumattoman luja pohja . . .

Siitä asti ei yksikään epäily ole sydäntämme raastanut. Me tiedämme, että Mestariimme voi hetki hetkeltä auttaa meitä päämääräämme kohti, Hän, joka sanoo: "Pysykää minussa ja minä teissä. — Joka pysyy minussa ja minä hänessä, hän tuottaa paljon hedelmää; sillä ilman minua ette voi tehdä mitään". (Joh. 15: 4, 5).

Niin puhui minulle nuori morsian, ja minä ajattelin: tahdon kertoa hänen kokemuksensa ylöspäin pyrkiville, kirkkautta janoaville nuorille. Ehkä siitä on heille jotakin hyötyä taistelussa, ehkä he sen kuultuaan uskaltavat rohkeammin asettaa päämääränsä korkealle, täydellisyyden kukkuloille asti — kuten minäkin uskalsin.

Niin, se on varma: ei yhtään jaloa ja vilpittöntä pyrkimystä ihmiselämässä ole sortumaan määrätty, ei yhtään kaihoa, joka kirkkautta ikävöi, nääntymään aiottu. Jeesus Kristus tahtoo ne tyydyttää, taistella puolestamme ja kanssamme, niin että saavutamme enemmän kuin rohkeimmatkaan unelmamme osasivat toivoa. Taistelujen ja tappioittenkin kautta kehitymme kirkkaudesta kirkkauteen, jos me kaikinemme ja kaikissa elämämme vaiheissa Hänessä pysymme.

Martta Suominen.

Kannattaa pyrkiä puhtauteen!

(Palkittu I:ssä sarjassa 2:lla palkinnolla).

Vuosikymmen tai pari sitten ei paljoa siveelisyyskysymyksestä ja erikoisesti sukupuoliseiveellisyydestä puhuttu. Sitä pidettiin alana, joka ei kuulu julkisen keskustelun ja pohdinnan alaiseksi. Ken joskus, hyvin harvoin, tahtoi siihen koskea, hänelle osotettiin vaikenemisen tiötä. "Vaikeneminen on kultaa".

On paljon tukea tuolle "hiljaiselle" mielipiteelle. Sukupuolikysymys on siksi arka, että kaikki peukaloiminen sen ääressä ei saa tulla kysymyksenäkään. Koska se koskettaa elämämme perusvoimia, niin sen käsittelyn tulee olla arvokasta ja pyhää. Milloin se tätä ei ole, on paras vaieta.

Mutta tuona aikana, jolloin karttamalla karteettiin tuota kysymystä, sai sen väärään johtaminen kulkea vapaasti henkilöstä henkilöön. Vapauksien myöntäminen nuorille sukupuoli-asioissa oli tervetullut lahja. Itsensäkieltämisen ja pidättäytymisen sai jättää. Niille sai antaa "palttua".

Seuraukset ovat jo ilmenneet. Pyhistä asioista — jos niitä enää uskotaan olevankaan — pu-

hutaan kaikella raakuudella. Sydämen ja ruumiin puhtaus uhrataan himojen alttarille. Mies ei näe naisessa sisartaan tai äitinsä toveria, jolle kuuluu kunnioitus ja puolustus ja jota tulee ritarillisuudella kohdella. Nainen useinkin katselee miestä vain ilotoverinaan, ei ryhdikkäänä, elämään voimia tuovana persoonana. Keskinäinen seurustelu ja juttelu ovat painuneet hermoja kiihdyttäviin elostelusuunnitelmiin. Vain harvassa tapaa niitä nuoria, joilla on halua ja intoa taistella puhtaautensa ja elämänsä ihanteitten puolesta.

Asioiden näin ollen emme saa vaieta. Se on rikos, musta synti. Käsitysten, yleisen mielipiteen täytyy muuttua. Onnellinen tulevaisuus edellyttää käännettä parempaan. Ajatustavan täytyy muuttua. Emme me elä täällä vain iloita ksemme ja nauttiaksemme toisistamme. Elämä olisi tällöin kovin ala-arvoista. Luoja on kätkenyt elämäämme suuria suunnitelmia ja tulevaisuusmahdollisuuksia. Ne tulee herättää ja nostaa. Kaikki hyvä, joka meissä piilee, tulee kohottaa työarvoiksi. Ja se tapahtuu taistellen ja rientäen.

Julkisuus, yleinen mielipide on saatava ajamaan siveellisyyssiata. Jokainen valistunut henkilö on herätettävä huomaamaan, mistä on kysymys. Kansan perusvoimat voivat kadota, ellei aseteta tukkeita paheiden teille. Sukupuolirstailu kaivaa hautaa tulevaisuuden kansalle. Meillä on tilastoja, numeroita, jotka kertovat

kaameista tahroista. Ne on saatava puhumaan. Mutta niitä esitettäessä on sydän saatava mukaan. Siveellisyytyö on ennen kaikkea rakkaustyötä. Rakkaus vain voi horjuttaa tukea ja langenneen nostaa. Paljon rakkautta odotetaan siltä, joka antautuu tuohon työhön.

Luonnollisena on siis pidettävä kysymystämme. Ja sen mukaan on sitä myös ajettava. Kodin piiristä on aloitettava, jos mieli parhain onnistua. Lapsille, poikasille ja tyttösille on vanhempien puhuttava jo aikaisempina vuosinaan, miten kauniisti ja ihmeellisesti uusi elämä alkaa. Avonainen suhde lapsen ja vanhemman välillä näissä asioissa on kullan arvoinen. Salakasvat-tajien ulkomaailmasta on tällöin peräti vaikeata heittää rumaa ajatustaan lapsen sieluun. Mutta tuollainen suhde edellyttää, että vanhempi ja kasvattaja avomielisesti kertoo ja ei valehtele. Valhe tulee ainakin joskus ilmi ja ilmitullessaan aina särkee parhaankin suhteen. Milloin todella herätetään lapsissa kunnioitus ja arvonnanto sukupuolielämää ja koko kysymystä kohtaan, on meillä suuri luottamus heidän säilymiseensä. Elämän todellisuuden ymmärtävän on vaikeampi langeta kuin tietämättömän.

Koulutunneilla tulee tilaisuuksia puuttua myös kysymykseen. Uskonto ja luonnontieto esim. avaavat kertomishetkiä. Oppilat ovat tällöin pelkkänä korvana. He huomaavat, että se on luottamusta heitä kohtaan kun heille kerrotaan. Vakava ja asiallinen puhe ei voi turmella asiata,

vaan päinvastoin. — Mutta ei liene kuitenkaan tarpeellista ottaa usein kysymystä esille. Se ei ole lapselle eikä vanhemmallekaan arkiasia. Se on pyhä asia, joka otetaan esille harvoin, mutta jonka tuomia ajatuksia ja velvotuksia koetetaan päivittäin sovelluttaa elämään.

Laaja yhdistystoiminta tuo yhä uusia tilaisuuksia, jolloin asian voi ottaa esille. Mutta kaikessa olkoon päämääränä saada heräämään kuulijan sydämessä puhtauden kaipuu. Puhtaus ajatuksissa — sanoissa — töissä. Mikä kallis ja kaunis tunnustus nuoresta! Kunpa työmme herättäisi todella ikävän monen monessa nuoressa tuota saavuttamaan.

Kirjallisuuden ja erikoisesti tämän alan kirjallisuuden viljely on tärkeä. Arvokas ja todella antava kirja vain saakoon kuluu kasvavan polven kädessä. Oikeita tietoja ja neuvoja tulee sen kirjan sisältää, jonka me tahdomme nuorille ojentaa.

Mutta enemmän kuin esitelmät ja julkinen sana, vie asiata eteenpäin persoonallinen keskustelu. Toveri toverilleen, uskottu uskotulleen voi paraiten puhua ja kertoa. Itse asialle lämmennyt ja itselle puhtauspyrkimys kalliina voi toista nostaa ja viedä eteenpäin. Innokkaat voivat innostuttaa ja rikastuttaa kanssakulkijoitansa.

Olemme jo viitanneet yleisen mielipiteen muuttamisen tärkeyteen. Tekisipä mieli sanoa, että sopivalla ja sopimattomalla ajalla olisi asiata koetettava saada esille. Se ei saa hukkuu mui-

den tärkeiden asioiden joukkoon. Ei ole sittenkään samantekevää, miten nuoret naiset ja miehet ajattelevat, puhuvat ja tekevät. Heissä on tuleva kansa ja tulevan kansan peruspiirteet muodostuvat heidän, yksityisten ajatuksista ja teoista.

Vielä sana. Kotiajatus palakoon — älköön koskaan sammuko — nuortemme mielissä. Kotikuva lämmittää. Oma koti, niin, se on nuorelle tulevaisuusunelma. Sen rakentelu ajatuksissa antaa jo niin paljon. Mitä se antaakaan sitten, ja silloin, kun sitä saa todellisuudessa rakentaa! — Mutta kodinhan tulee muodostua onnen kodiksi, jossa on hyvä olla. Siksi se muodostuu vain silloin, kun sinne paras ja puhtain viedään.

Nuori! Kannattaa kulkea taistellen, kieltäen ja voittaen nuoruuselämän halki. Hedelmät ja seuraukset ovat niin runsaat ja arvokkaat. Ja kun kerran elämä vaativana astuu eteemme, on meillä paljon annettavaa sille. Se ei voita meitä, vaan me voitamme sen.

Puhtaat ovat sankareita. He voittavat maailman. Maailman voittajat ovat voittamattomia.

Rasti.

Sen orpo tietää.

Ken tuntee tuskan kun kaatuu taatto,
tai äidin sammuvi silmän koi,
kun kalmistohon käy häutaussaatto
ja kolkot kuoleman kellot soi?

Sen orpo tuntee
Nuo kellot hältä soittivat lapsuuden
 onnen pois.

Ne riemut veivät,
murheita eivät;
nyt elo hyinen kuin hauta ois.

Ken tietää, mitä on korven teillä
harhailla koditta, kylmissään?
Lies lämmin toisilla, onni heillä,
vain tähdet katsovat eksyvään.
Tuon orpo tietää.

Hän siellä kulkee ja kuulee kohinaa
 korven yön.

Saa silmä vesiin
ja huokaus esiin,
on mieli musta ja synkkä syän.

Ken tuntee vierahan ilkun jäisen,
nuo kylmät, kyläiset katsehet,
saa sanan korskean, pistäväisen,
ne armoleivän on särpimet.

Sen orpo tuntee.

Ah, rakkautta maan lapset tunne
ei vieläkään,
ne oven sulkee,
pois orpo kulkee
ja itkee, itkevi yksinään.

Ja kellä katse niin syytös-syvä
nyt arka, katkera, ponneton,
mut muinoin viaton, kirkas, hyvä?

— Sen siksi loi elo onneton.

Tuon orpo tietää:

Hän mieron teillä kannikan
kostutti kyynelin.

Ja onnen valo
ja silmän palo
sai tummaks, kolkoksi kumpikin.

Sä ällös kysykö, miks niin monta
käy turman polkuja lasta maan?
Miks monta nuorta ja onnetonta
jo varhain viedähän vankilaan?
Kas orpo tietää:

Ei helppo yksin hyvänä hyljätyn
taivaltaa.

Jos petti ansa,
ei aikanansa
hän saanut tukea, auttajaa.

Te älkää ihmiset olko tylt,
te, joille elo niin paljon soi.
Vain hiukka hellyyttä, — onnen
hylyt

jo monet hyviksi tulla voi.

Tään orpo tietää:

On kulku karvas ja tiellä yöhyt
jo yllättää,

niin sydän murtuu
ja tunne turtuu.

Ei yhtään, yhtään ei ystävää.

Lyyli Eronen.

Nuorisolle.

(Palkittu I:ssä sarjassa 3:lla palkinnolla).

Jo varhaisista ajoista on Suomen kansa ollut kärsimysten kansa. Ja isänmaamme historia antaa meille selvän kuvauksen siitä. Se on surullinen kuva, jonka se antaa. Melkein jokainen lehti isänmaamme historiassa on kertomusta niistä vaivoista, joita Suomen kansa on saanut kokea. Heidän asuessaan turvattomina on vihollinen usein hyökännyt maahan ja hävittänyt perheeltä kodin, tallannut viljavainiot ja riistänyt perheen tuelta ja turvalta hengen. Sitten on noussut suosta hyyteinen halla ja vienyt sen, minkä vihollinen oli jättänyt jällelle. Turvattoman perheen täytyi tyytyä pettuleipään ja muutamiin suolarakeisiin. Meidän oloissamme tämä tuntuu aivan uskomattomalta, mutta niin se on kuitenkin ollut.

Kaikkien näiden kärsimysten seurauksena on Suomen kansasta siten kasvanut urhoollinen, vaaroja pelkäämätön, teräsluja kansa. Kaikkien vaivojen ja ahdistusten keskelläkin on se pitänyt toivoaan yllä eikä ole epätoivoon langennut. Vaikka on jo toisinaan näyttänyt siltä, että kansaparka on ollut sortumaisillaan, ei se siltikään ole toivoaan heittänyt. Kaikissa suurissakin vaivoissa on se jaksanut toivoa ja voittoa. Se on saatta-

nut urhoollisuudellaan mailman suurvallatkin sitä ihmetyksellä katselemaan. Kuolematon on se maine, jonka Suomen kansa on itselleen voittanut 30-vuotisessa uskonsodassa Saksassa. Kuolematon on se maine, jonka Suomen kansa on voittanut itselleen siinä, että on tehnyt asuttavaksi sellaisen karun maan, johon eivät muut olisi pystyneet. Siinä, missä muiden selkäranka olisi rujahtanut poikki, on heidän vain vahvistunut. Kuokka on ollut heidän miekkansa, ja sillä he ovat valloittaneet itselleen maan, jonka voittajakin on tunnustanut heidän omakseen. Ulkolaisille uutisasukkaille on se ollut liian kova pähkinä purra. Ja niin se on vieläkin.

Kun Aleksanteri I:nen, noin 100 vuotta sitten korotti Suomen kansan kansakuntain joukkoon, niin alkoi sivistys kohota huimaavaa vauhtia ylöspäin. Ja kun sellaiset miehet kuin Johan Ludvig Runeberg, Juhana Wilhelm Snellman ja Elias Lönnrot alkoivat vaikuttaa Suomessa, niin alkoi sieltä unhotetusta ja syrjäisestä Suomesta kaikua kaunis laulu. Suomalainen kirjallisuus alkoi levetä kansan sekaan. Niin kulettiin huimaavaa vauhtia, tiedoissa ja hyvissä tavoissa eteenpäin. Uskottiin, ettei kansassamme olekaan mätää. Mutta miten kävi? Kuin salama välähti kirkkaalta taivaalta, niin näkyi Suomen kansassa se, minkä se oli sisäänsä kätkenyt.

Suurlakon myrskyt pirstoivat Suomen kansan pieniksi pirstaleiksi ja tätä pirstoutumista jatkuu vielä tänäkin päivänä. Tapainturmelus le-

viää hirvittäväällä vauhdilla Suomen kansan keskuuteen, ei ainoastaan synnyinmaassa, mutta myöskin täällä "kultalassa". Yhä synkemmäksi käy kansamme tulevaisuus päivä päivältä. Pyydän tässä hiukan esiintuoda nykyajan nuorison ajanvietteistä. Siitä kohtaamme useinkin hyvin surullisen näyn. Katsoppa ystäväni, varsinkin lauantai-iltoina tuonne kapakkain edustalle. Mitä siellä näkyy? Siellä näkyy nuorukaisia, jotka ovat himojensa orjia. Toiset ovat juovuksissa ja räyhäävät siellä. Toiset rientävät jonnekin lihallisiin huvituksiin. Paraissa voimissaan olevat nuoret miehet vetelehtivät kapakoissa tai kapakkain ulkopuolella, haluttomina, ilman vähintäkään innostusta mihinkään, käynti hiihtävä tai lönyttävä, selkä kumarassa, vaatteet huolimattomasti yllä ja lakki joko silmillä tai takaravolla. Piippu-kollo tai paperossi retkottaa jollain erikoisvetelyyttä ilmaisevalla tavalla hampaissa. Kasvot ilmaisevat suurinta haluttomuutta tai laimeutta — ainakin suurimmalla osalla. Paljoa ei kuule puhetta, ainoastaan silloin tällöin jonkun karkean kirouksen tai raakaa rähinää. Kuulee sentään väliin lauluakin, vaan se ei ole mitään iloista eikä mukaansa tempaavaa, se on jotain veltolla juopuneen äänellä vetämää reki-laulea. Huomaa siellä sentään jotain innostustakin. — Luon tässä pikaisen silmäyksen juopojen elämään siellä synnyinmaassamme. — Tuolla yksi ryhmä suurella äänellä hieroo kellokauppaa; tuolla jotkut hyvin salaperäisinä mais-

televat "miestä väkevämpää", onpa yksi sakki asettunut tien poskeen "neljän kuninkaan kirjoja" tutkimaan. Illan tullen siellä sentään virkistyy veltoinkin; aletaan sakilla kulkea pitkin kylää huutaen ja hoilaten, aletaan rähistä, viskellään kivillä huoneiden seiniä ja harjoitetaan kaikenlaista ilkeävaltaisuutta. Tai jos sattuu esim. raittiusseuran iltama olemaan jossain lähitienoilla, niin sinne miehissä lähdetään, rähistään ja kaikkiin tavoin häiritään iltaman rauhallista menoa. Pantiinpa välistä toimeen yleinen tappelukin. Tämä olkoon sanottu Suomen nuorisosta. Tällä tapaa viettää vielä suurin osa nykyaikaisesta rahvaan nuorisosta — ja miks'ei herrasväenkin — pyhäiltojaan ja öitään. Miltä sitten tuntuu maanantai-aamuna nousta työhön, sen helposti ymmärtää. Yön valvomisesta ja alkoholin nauttimisesta on ruumis käynyt veltoksi ja mieli haluttomaksi; ei luista työ reippaasti, eikä suinkaan mieluista ole isännällekään katsella palvelijansa hidasta ja hutiloitua työtä. — Tämä on tosi elämää, eikä kukaan väittäne, ettei asian tällaisessa tilassa olisi parantamisen varaa. Sitä siinä totisesti on!

Ei meille ihmisille ole sitä varten tätä elämää suotu, että me vaan täällä huvittelisimme itseämme, ei! Meidän täytyy jokaisen toimia jotakin, joka on hyödyllistä itsellemme, kansallemme ja joka ennen kaikkea on Jumalan kunniaksi. Ja milloinkapa ihminen sitte toimii, ellei nuoruutensa aikana? Meidän esi-isillämme oli vastuksena ul-

konaiset vihollisensa, jotka heitä hätyyttelivät. Meillä on vastuksena oma itsemme. Tänä aikana huudetaan paljon korkeasta sivistyksestä ja lauletaan kansalle univirttä. Sivistyksen muodossa jaetaan sivistymättömyyttä. Uskotellaan kansalle, että se on sivistynyt kansa, vaikka kuletaan huimaavaa vauhtia kohti pakanuutta. No mitä meidän sitte on tehtävä? Meidän on ensin sivistettävä ja parannettava oma huono sydämemme. Meidän on itsekunkin tehtävä päätös, että, ainakin minä aijon tästälähin elää tosielämää! Ja vielä. Kaikkien velvollisuudentuntoisten ja kunnan kansalaisten olisi otettava tämä sydämen asiaksi. Olisi saatava nuorisollemme selväksi, mitä aika heiltä vaatii ja mitä ihmisen tosionni heiltä odottaa. Olisi heille selitettävä väkijuomain ja tupakan turmiollisuus ruumiille ja sielulle. — Sitä on jo koetettukin opettaa, mutta ikävä kyllä, näyttää siltä kun puhuisi kuuroille korville. — Olisi saatava nuorison omattunnot hereille ja käsittämään, mihin sellainen elämä vie, ja paljon muuta sellaista olisi tehtävä ja toimittava. Ennen kaikkea olisi nuorisolle hankittava sopivaa ja hyödyllistä ajanvietettä. Tulisi saada heidän lukuhalunsa hereille perustamalla käytännöllisiä kirjastoja ja lukuhuoneita, sekä opastaa nuoriso niitä käyttämään. Ja vielä, — ja ennen kaikkea — tulisi perustaa voimistelu- ja urheiluseuroja ja saatava nuoriso siihen innostumaan toimimalla ahkeraan kilpailuja pienillä palkinnoilla. On muistettava, että urheilu kehittää ja

jalostaa, ei ainoastaan ruumiillisia, vaan ennen kaikkea henkisiä ominaisuuksia, ja sitähan juuri meidän nykyinen veltostunut nuorisomme tarvitsee. Nykyaikana harrastetaan laajassa mittakaavassa esim. kotieläinten jalostamista, ja mikseikäs tämäkin ole tarpeellista ja oikein. Ei tulisi kuitenkaan siinä touhussa unhoittaa korkeampia luomakunnan olijoita — itseämme ihmistä. Eikö olisi paljon tarpeellisempaa jalostaa ensin itsemme ja vasta toisessa sijassa luontokappaleet. Sitähän jo vaatii ihmisyyskin. Tämä on tärkeä kansallistoimi, ettei sitä saisi vaitiololla sivuuttaa sillä epävarmalta näyttää rakkaan kansamme tulevaisuus, jos asiain tila saisi sellaisenaan jatkua.

Kun kouluperheen jäsenillä, opettajilla ja oppilailla on tilaisuus lausua toisensa tervetulleeksi tietojen ahjoon, rauhan paikkaan, niin he tekevät sen siinä hartaassa toivossa, ettei mikään ulkopuolinen asia saisi häiritä heidän rauhallista työskentelyään. Tuollainen ajatus pitäisi olla meidän kaikkien mielessä ikäänkuin pohjana ja perusteena alkaissamme elämän pyörremyrskyissä vaeltamaan. — Mitä tahansa ajan vihurit tuovatkin mukanaan, älköön ne häiritkö nuorison pyhää ihannetta! Sen täytyy säilyttää puhdas mielensä tulevia aikoja varten, sen täytyy saada oppia ja kasvaa niitä aikoja varten, jolloin rauhan töissä rauhattomuuden vauriot korjataan. Joskin paljon hukkaan mennyttä voidaan uudelleen korjata ja rakentaa, niin hukkaan kulunutta nuoruutta ei voi millään korvata. Siis tälläkin hetkellä,

jolloin "päivissä vuosia eletään", kokoontukaamme siihen sikermään jossa "Valon liedellä nuoriso valmistuu, toivon aikoja ohjaamaan". Kokoon-tukaamme siis sellaiseen työhön, jota rehellisyys, ahkeruus, keskinäinen hyväntahtoisuus ja hyvät tavat ovat edistämässä, sellaiseen työhön, jota tehdään reippaalla, iloisella mielellä. Teroitta-kaamme mieliimme, että meidän nuorten velvol-lisuus juuri on tarkasti huolehtia, ettei keväisen kylvön ajasta hetkeäkään kuluisi turhuuteen ja joutilaisuuteen ja että juuri oppiminen on mei-dän velvollisuutemme.

Vaikka emme voi aavistaakaan, mitä tuleva aika meille nuorille ja meille kaikille yhteisesti tuo, niin alkakaamme työmme siinä varmassa va-kaumuksessa, että kun jokaisen päivän, jokaisen kalliin vuotemme käytämme nyt meille tarjoutu-vaan tunnolliseen työhön, niin kerran meille avautuu myös valoisa, onnellinen tulevaisuus.

Meille nuorille, jotka nyt vasta alotamme tääl-lä työskentelymme, tuntuu elämä eteenpäin kat-sellen useinkin hyvin pitkältä. Pikemmin toi-voisimme vuosien kuluvan. Mutta vanhemmat, jotka nyt katsovat taakseen kuluneita vuosia, kuinka lyhyeltä se heille tuntuukaan. Kuin eili-sen päiyän, muistavat he monet tapaukset kulu-neilta vuosilta. He voivat jo omasta kokemuk-sestaan paljon viisautta löytää, he ovat huomanneet tähän asti saaneensa menestystä etupäässä siitä, että he jokaisella hetkellä, viipymättä ovat tehtävänsä suorittaneet. Mutta, muistavat myös,

miten moni hyvä päätös on jäänyt tyhjäksi, kun he sen toimeenpanemisen ovat huomiseen päi-vään, tahi ensi vuoteen lykänneet. — Meille nuo-rille on vasta elämäkoulu alussaan, meillä on siis tilaisuus ahkeruudellamme estää niitä huk-kaan kulumasta, me ikäänkuin astuisimme omin-takeiseen elämään, rauhattomaan maailmaan, missä ei paljon neuvota, missä ei laiminlyötyä työtä anneta uudelleen tehtäväksi, ja missä teh-dyt erehdykset saa kalliisti maksaa.

Mutta, useinkin ihmiselämässä sille hyvälle, sille onnellisuudelle, mitä meille kulloinkin on suotu, osataan panna arvoa vasta silloin, kun olemme sen menettäneet. Terveiden kalliin ar-von tuntee vasta silloin, kun on sairaus saapunut. Iloiset, huolettomat päivämme saavat arvonsa vasta silloin, kun meille murheet vieraaksi saa-puvat. Ja tulee myös aika jokaisen elämässä, jolloin sydämen kaipauksella ajattelee mennyttä nuoruuttansa, jolloin näkee vanhuuden, vastus-tuksista huolimatta, vähentävän entisiä voimia, jolloin itsensä kehittämisen aika on loppunut. Kuinka moni saakaan silloin katumuksella nuo-ruuttansa muistella, kuinka moni haluaisi sen uudelleen takaisin, mutta ei enään viettääkseen huoletona aikaa, ei enään joutilaisuuden hetkiä nauttiakseen, vaan käyttääkseen sen vallan toisin kuin on tapahtunut, varustaakseen itsensä pa-remmalla terveydellä, voimakkaammalla tahdol-la, suuremmalla henkisellä pääomalla niiden mo-nien kokemuksien ja kohtaloiden varalle, joita

varten hän olisi näitä elämänsä varrella tarvinut kulkiessaan tuntematonta tulevaisuutta kohden. Silloin osaa arvostella, että elämän onnellisuus on riippunut etupäässä siitä, kuinka kulloinkin on nykyhetkensä käyttänyt, esim. sen kalliin ajan, jolloin vielä oli tilaisuus saada oppia ja kehittää luonteensa jaloutta.

Jospa jo edeltäpäin näkisimme kaikki ne kohdat, ne vastoinkäymiset, ne elämämme hetket, joista suoriutuu vain ponnistuksilla ja taistelulla, niin varmaan toisin elämää katselisimme jo nuoruudessamme. Mutta elämän kokemuksen voimme vasta itse eläen saada. Joskin vanhemmamme voivat paljonkin meille antaa valmista viisautta perinnöksi, niin sitä viisautta mikä elämän koulusta saadaan, sitä he eivät voi meille antaa, kuinka hartaasti haluaisimmekin.

Mutta kun näemme kellastumista syksyisessä luonnossa, kun näemme vanhuuden merkkiä vanhempiemme kasvoilla ja hiuksilla, kun näemme useinkin huolten pilvien heidän mieltänsä sumentavan, kun tiedämme näiden huolien heille johtuvan suureksi osaksi meidän tähtemme, niin muistakaa, että se on sitä syksyä, joka meille itsellekin kerran saapuu. Mutta muistakaa samalla, että me nyt elämme nuoruutemme keväisessä vihreydessä, jolloin vielä on paljon voimia ja innostusta ja että me tämän nuoruutemme oikein käyttämisellä voimme itsellemme saada rauhallisen, kauniin vanhuuden. Siis yhden säännön: "olkaa ahkeria!" tahtoisin mieliimme teroittaa,

kun näemme edessämme suuren ja kalliin elämän tehtävän.

*

Nuoret ystävät! Aika jossa elämme, on vakava. Tapahtumat mailmassa puhuvat meille vakavia sanoja ja suuret luonnontutkijamme ovat alkaneet hämmästyä ja puhua vakavampaa kieltä kuin tähän saakka. Onpa eräs kuuluisa tiedemies sanonut: "On mahdollista että seisomme sellaisten tapahtumain edessä, joiden todistajina ei ihmiskunta ole vielä koskaan ollut." Kansain perusolemukset alkavat horjua. Maa, joka on jalkaimme alla, alkaa horjua. Tulevaisuutemme taivas peittyy usvaan. Minkätähden? Sen tähden, että nuoriso, jonka käsissä on tulevaisuus, onkin nukkuvaa nuorisoa. Kun nuoriso ei tahdo toimia itsensä, kansansa, eikä isänmaansa edestä mitään, niin on sen kansan tulevaisuus synkkä. Kuulkaa ystävät! Me olemme nukkuvaa nuorisoa. Meiltä puuttuu kaikkea sitä, mikä on jaloa ja hyvää. Me emme viitsi panna kortta ristiin sen vaaran torjumiseksi, joka meidän kansamme uhkaa. Me olemme mukana vain kylvä-mässä tapainturmeluksen siementä Suomen nuorison keskuuteen ja siten joudutamme sen kulkua perikatoa kohti. Eikö se ole hirvittävää ajatella, että meidän pienoinen kansamme on sortumaisillaan omaan turmelukseensa. Nuoret toverit! Me elämme nyt juuri ajassa sellaisessa, että meillä ei ole minuuttiakaan aikaa hukata turhiin huveihin ja nautinnoihin, meidän on heti tartutta-

va tosiyöhön ruumiin ja hengen koko voimilla. Meidän suonissamme virtailee esi-isiemme tarmokas ja uupumaton veri. Meidän henkemme kaippaa jaloja ihanteita. Mistä syystä? Juuri siksi: kun henkemme kaihot ovat ylhäältä taivaasta. Ja se on katoamaton ja kaippaa korkeaan. Siksipä meidän tulisi se puhtaana säilyttää täällä elämän meren myrskyissä; ei osittain puhtaana, mutta puhtaana kokonaan. Itse emme me osaa elää oikein, kuin tulisi, mutta jos me pyydämme, niin me saamme voimia siihen ylhäältä. Jos me niin teemme, niin meidän elämämme kantaa ihania hedelmiä ja kerran meidän jälkeentulevaiset siunaavat meitä. Suokoon Jumala vielä Suomen kansalle sen armon, että se saisi tehdä parannuksen ja alkaa elämään uutta elämää! Sinä ystäväni joka nyt olet nuori, juuri elosi keväimessä:

Sä mietitkö suurta ja jaloa työtä:
 Käy taistohon, toimintaan!
 Käy poistamaan kansamme synkkää yötä
 Käy aattehin sotimaan!

Sä paljasta miekkasi paheita vastaan
 Ja taistele, voita nuo!
 Ne henkivi halloja ainoastaan,
 Ne kansalles turman tuo.

Kun urhona taistele, hehkuvinkin rinnoin,
 Kun uuvu et kesken vaan.

Kun kansaasi palvelet syömmesi innoin
 Saat päivyen nousemaan!

Ja silloin kansamme kestävä on,
 Kun usko on hyvään meillä:
 Kun nuoriso kulkevi taistelohon,
 Ja vanhatkin käy valon teillä!

Tilda Kotiranta.

Syksy.

Kevään helakka vehreys vaihtui kesän tummentuneeseen väriin ja kirjaviin kukkakenttiin, jotka vuorostaan antoivat sijansa syksyn kypsyydelle ja tuhlatulle värikkäudelle. Syksyn synkyydestä kuullaan puhuttavan, milloin vain tulee puheeksi vuoden eri aikakaudet. Minä vain en ymmärrä heidän käsitteitään luonnosta jotka syksyn synkäksi tuntevat. Minä rakastan syksyä ja sen luontoa siksi, että se, useimmassa tapauksessa, ihmiselämästä heijastaa todellisemman kuvan, ja siksi, että se keväiset toiveet kypsyiteensä on kukkien keralla kehittänyt. Mitä olisikaan kevään kirkkaat toiveet ja kesän kukkaiset unelmat, ellei ne koskaan kypsyiteensä kehittyisi, vain tuulen tupia, vailla vastaavaa todellisuutta, unelmia, ilman päämäärää, ei ne kauan jaksaisi toiveita elättää eikä hengen voimia ylläpitää.

Sinä joka näet synkkyyttä syksyisessä luonnossa, mene kirkkaana lokakuun päivänä ulos likaisesta kaupungista, mene puistikoon tahi paremmin villin luonnon helmaan. Sukella syvälle metsään, missä ei elämän hälinä häiritä voi, eikä huomiokykyäsi kiusaa mikään. Siellä saat silmilläsi ahmia värien loiste-vivahduksia. Näet

siellä kuuset, sypressit ja petäjät uhmaavan tummaa vehreyttään ja koivut herkän keltaisina, vaahterat vahvassa punassaan, kaikki kilpailen keskenään väriloistollaan ja kauneudellaan.

Tuntuu kuin luontoäiti olisi tyttärensä lehdikon viimeistellyt viettämään syksyn suurta juhlaa. Pukenut sen parhaimpiinsa, viimeiseen karkeloon kerttujen ja keijukaisten keralle. Hyvästiään heittämään pyrähtää kesäinen peipposparvi pensaikoon, myllertää, telmii, livertää viimeisen virtensä kiitokseksi kesäkauden riemuista ja rauhasasta kodin suojasta, jonka mehevä lehvikko pienoiselle pesälle antoi.

— Tahi tahdotko nähdä luonnon majesteetillista suuruutta, mene meren tahi suuren järven rantaan myrskyisenä, mustana syysiltana. Saat tuntea silloin luonnon taisteluja sen majesteetillisiä elementtejä vastaan. — Meri ulvoen rantoja vastaan lyö, korkealle ilmaan räiskähtää vesipatjas vaahtoisen aallon kalliorantaan kirmatessa. Salaman liekkien kaameassa valossa näet silloin värillisten viimeisten lehtien tuiskuna tuulen keralla lentävän. Armotta riistää myrsky puiden viimeisen verhon ja painaa maahan syksyn vaalenneen kukkasen, mutta vanha kuusi vaaran rinteellä kuiskaa vieressään seisovalle nuoremmalle: uurra juuresi syvälle ettei myrsky mukaansa tempaisi, taikkapa muutoin tulevaisuuttasi tuhoaisi. — Sellaisella säällä kulkeissasi saat taistella itsekin tasapainosi puolesta. Mutta samalla saat huomata että: *taistelu on elämää.*

Ketä ei elämän kevät ja kesä ole karaissut syksyisen sään varalle ja ken ei ole oppinut uskomaan elämän voittoon, voittoon taistelujen kautta, hän ei kestä syksyn myllertävissä melskeissä. Ellei kevät ole korkeita, pyhiä ihanteita virittänyt keväiseen, nuoreen sieluun ja ellei kesän lämpö ole niitä kukkaansa elämän puhtaassa raittiudessa kehittänyt, ei syksy sadon siunausta myöskään voi suoda ja sellaiselle ihmiselle on luonnonkin syksy synkkä, sillä se heijastaa hänen omaa katkeruuttunutta elämäänsä.

Hilma Luoma.

Kodin pyhättö.

On yksi paikka maailmassa
ja se paikka on kallihin kaikesta.
Se maailman myrskyjen pauhinassa
suo lepoa, rauhaa suloista. —
Se paikka on kodin armas suoja;
oi siunaos kotia taivahan luoja.

Armas on isän ja äidin syli,
armas on kodin lämmin lies.
Se paikka on kallein, se paikka on pyhin;
sen puolesta taistele jos olet mies. —
Ja taistele niinkuin taistellaan
kun kuoloa silmiin katsellaan. —

Kodin onnea vaali, sen rauhaa suojaa,
pyhitä sen alttari Herrallen.
Tee työtä ja rukoile taivaan luoja,
se siunausta tuottaa kansallen.
Ne tuhannet kodit on kansojen kehto
ja niissä on kansojen elämän ehto.

Siis pyhitä kansamme kehto kallis,
se tehtävä sulla on Suomen mies.
Ja puhdistu raittiiksi kotoinen vallis,

niin rauhainen, lämmin on kotisi lies. —
Kun nuoriso kasvaa raittiissa koissa,
ei viihdy se kaameissa kapakoissa.

Kun nuoriso raittihin voimin versoo,
sen aatteet varmaksi varmistuu.
Se kansamme uusilla voimilla tenhoo,
uus maailma eteemme avaantuu.
Se maailma inhoo juoppoutta, turmaa
ja säälien katsoo sen uhria kurjaa.

Se kansa mi kasvaa raittiissa koissa,
se kansa se raittiutta rakastaa.
Se vaatii vapautta valtioissa,
koko kansan se tahtoo pelastaa. —
Se tahtoo kaameat kapakat pois;
ah; jospa sen Herra jo huomenna sois.

Siis pyhitä kansamme kehto kallis,
Se tehtävä sulla on Suomen mies.
Ja puhdista raittiiksi kotoinen vallis
niin rauhaisa, lämmin on kotilies. —
Kun nuoriso kasvaa raittiissa koissa,
ei viihdy se villeissä juomaloissa.

M. Johansson.

Raittius ja jalokiven etsintä.

(Palkittu 2:ssa sarjassa 2:lla palkinnolla.)

Oli kerran nuorukainen jonka tuli lähteä matkalle kaukaiselle maalle. Hänen matkansa päämääränä oli mennä omistamaan jalokiiveä jota kutsutaan Iki-onneksi. Jokainen tiesi tämän kiven kalliin arvon ja moni huokasi: "Oi, että jo omistaisin tämän jalokiven; elämä ilman sitä tuntuu niin kovin pettäväältä!"

Matkalle varustaessa sai nuorukainen monta ohjetta ja neuvoa vanhemmiltaan, niin monta ettei hän kaikkia vähän päästä muistanutkaan. Oli kuitenkin jotain, jota hän ei voinut niin äkisti unohtaa. Portailla hyvästiä jättäessään sanoi hänen äitinsä vielä hänelle: "Muista, lapseni, että ilman raittiutta et ole Iki-onnea saavuttava. Jos kaikki muut neuvoni unohdat, niin muista kuitenkin sanaa *raittius* ja seuraa aina sitä."

Iloisin mielin, täynnä nuoruuden intoa läksi nuorukainen matkaansa. Hän kuvitteli mielessään kuinka iloinen hän on oleva kun hän matkansa päähän saapuu ja jalokivensä löytää. Ja miksi ei hän aikeissaan onnistuisi? Olihan hänen mielensä täynnä pyhää intoa ja halua tehdä sitä mikä oikein on. Hänen äitinsä oli vielä va-

roittanut häntä aina seuraamaan raittiutta. Mitä kaikkea tarkoittikaan sana raittius? Hän oli monesti kuullut vanhempainsa sitä selittävän. Raittius oli pysyvä erillään viinan ja kaikkein väkevän juomain nautinnosta. Miten kauhistavaiselta oli se näyttänytkään nuorukaisesta kun hän oli nähnyt naapurinsa hoiperrellen tulevan kotiinsa. Tämä naapuri oli silloin unohtanut olevansa ihminen; hän oli käyttäytynyt kuin eläin, oli maannut rapakossa ja ärjynyt kuten eläin ainakin. Silmänsäkin olivat näyttäneet niin omituisilta: kaikki loiste ja kirkkaus oli niistä kadonnut. Mikä vastakohta tälle naapurille olikaan hänen oma isänsä! Hän ei koskaan hoiperrellut, eikä rapakossa maannut. Hänen puheensa oli niin hiljaista ja ystävällistä ja hänen katseensa niin loistava ja täynnä luottoa. Hänkö, nuorukainen, ei ymmärtäisi mitä raittius merkitsi. Sehän oli järkevyyttä järjettömyyden sijasta, kuntoa kunnottomuuden sijasta, se oli rauhaa rauhatomuuden sijasta. Mutta oli raittiudella vielä enempiakin merkitystä. Hänen vanhempansa olivat sanoneet että raittiutta oli olla *kohtuullinen* kaikessa mitä ihminen eteensä otti, ei ainoastaan juomassa, vaan myös ruuassa, puheissa ja töissä. Tämöinen raittius kuului ihmiselle — ihmiselle jonka Jumala oli luonut. Joka siis tämmöistä raittiutta seurasi elämässään, hän täytti Jumalan tahtoa. Oliko kumma että äiti oli vielä lähtiessä muistuttanut: "Ilman raittiutta et ole Ikinonea saavuttava". Nuorukainen ei vielä rait-

tiutta tässä merkityksessä täydellisesti käsittänyt, mutta hänellä oli tunne povessaan joka todisti että kaikki mitä vanhemmat olivat sanoneet oli kuitenkin oikein ja totta. Hän halusi aina olla raitis. Hän halusi siis tehdä sen kuin oikein on. Mikä siis estäisi häntä jalokiveä saamasta? Hänen matkansa pää tuntui tänään olevan niin lähellä.

Reippain askelin hän kulki eteenpäin. Hän oli voittava kaikki esteet tieltään. Kylästä kylään hän tuli pää pystyssä, mieli täynnä rohkeutta. Usein hän näki juopon, mutta hän ei tahtonut yhtyä mihinkään tekemisiin hänen kanssaan. Säälien hän kulki juopon ohitse. Ihmiset kylissä mielihyvällä katselivat hänen reipasta kulkuaan. Silloin tällöin joku elämän koulussa jo paljon kokenut pysähtyi ihaillen katsomaan nuorukaisen käyntiä ja saneli itsekseen: "Hänelä täytyy olla puhtaat ajatukset, korkea päämäärä; muuten hänen ryhtinsä ei olisi niin jalon reipasta".

Niinkauan kuin kyläin välit eivät olleet kovin pitkiä nuorukaisen matka meni iloisesti, nämät paikat tarjoten hänelle kylliksi vaihtelua ja virvoitusta. Mutta jo rupesivat taipaleet käymään pitemmiksi ja vaivaloisemmiksi. Kaupungit olivat etäämpänä toisistaan. Kun hän illalla saapui kaupunkiin, niin hänen päänsä ei ollut enään niin pystyssä; hän oli hieman väsyksissä. Hän tuli erään paikan luokse jossa joukko nuoria oli leikkimässä. Näky tuntui hänestä niin hyvältä.

Miksi ei hänkin voisi olla siellä muiden joukossa leikkimässä? Hän siirtyi lähemmäksi sitä joukkoa että hän voisi edes silmillään nauttia heidän ilostaan. Hänhän oli vielä nuori. Mutta kauan hän ei ollut siinä seisonut kun muutamia iloisia, hilpeitä nuoria miehiä tuli hänen luokseen tervehtimään häntä, vaikka hän olikin vieras. Tavallisten tervehdyssanain perästä yksi näistä nuorista sanoi: "Tule joukkoomme, nauttimaan meidän ilostamme ja hauskuudestamme". Nuorukainen koetti selittää, että hänellä ei ollut aikaa, että hän oli matkalla maahan jossa hänen tuli omistaa kallis jalokivi jota kutsutaan Iki-onneksi. Vaikka niin onkin asia, toinen selitti, niin voisi hän kuitenkin hetkeksi pysähtyä heidän joukkoonsa; he olivat kaikki raittiita, ja sitäpaitsi hän näytti olevan väsynyt, virkistykseen tarpeessa. Nuorukainen, kuultuaan että se oli raitista joukkoa, hetken mietti asiaa ja suostui sitten ehdotukseen.

Sinne hänet vietiin suuren joukon keskelle, ja ennenkuin hän heistä erkani sinä iltana, oli hän tutustunut moneen joukosta. Hän oli luvannut myöskin jäädä pitemmäksi aikaa heidän keskuuteensa. Aika kului päivästä toiseen ja nuorukainen tutustui yhä enemmän tovereihinsa ja heidän tapoihinsa. Monta hyvää ystävää hän löysi heidän keskeltään. Nämät ystävät olivat myöskin matkalla. He myöskin aikoivat saada sen jalokiven, jota kutsutaan Iki-onneksi. Näiden ystäväin parissa hänellä oli aina paljon kes-

kustelemista. Olihan heidän päämääränsä sama. Mutta nuorukainen sai myöskin kokea pettymyksiä muutamiin ystäviinsä nähden.

Hänen toveriensa joukossa oli joitakin jotka olivat hyvin miellyttäviä kun hän tapasi heidät suuremmissa seurassa; mutta kun hän jonkun heidän kanssaan kahdenkesken puheli, niin tämä henkilö näytti levottomalta, ikäänkuin hän olisi halunnut päästä pois nuorukaisen läheisyydestä. Tällainen käytös nuorukaista kovin kummututti; hän ei käsittänyt syytä siihen. Kerran kuitenkin hän aivan äkkiarvaamatta, aivan sattumalta, sattui paikkaan josta kuului rivoja, irstaisia sanoja, ja suureksi hämmästykseksen huomasi hän niiden tulevan tuttaviensa huulilta. Kas, siinä syy heidän salaiseen levottomuuteensa! Nyt käsitti hän selvemmin mitä merkitsi se raittius joka on kohtuutta sanoissa ja töissä, joista vanhempansa olivat puhuneet. Ilman tätä raittiutta on sisäistä rauhattomuutta. Väkisinkin tuli hänen mieleensä sen laulun sanat jota he usein kokouksissa lauloivat:

“Ken raittiutta rakastaa,
Kell’ puhdas tunto on,
Hän rauhallisna elää saa
Kuin kukka nurmikon.”

Pian tämän jälkeen useampia hänen hyvistä ystävistään muutti pois toisille paikkakunnille. Sitten nuorukainen itse myös hankitsi jälleen

matkalle Iki-onnen maahan. Hän oli kauan levähtänyt, mutta hän oli myös paljon sillä aikaa oppinut. Hän oli tullut nuorukaisesta mieheksi.

Päätäväisyyttä oli hänellä uudelle taipaleelle lähtiessä, vaikka häneltä puuttuikin nuoruuden innostuksen reippaita askeleita. Taipale jota hän alkoi kulkemaan oli tällä kertaa erittäin pitkä. Jalokivi tuntui olevan hiukan etäämpänä kun hän olisi suonut. Väsymyksenkin jo alkoi rasittaa. Juuri silloin tuli hänen eteensä tiellä äkki-mutka. Kun hän oli mutkan kiertänyt tuli hänen näkyviinsä tien vieressä kumoon kääntynyt kuorma. Hevonen oli päässyt seisaalle mutta oli vielä jotenkin kiinni aisoissa. Kun mies pääsi paikalle, huomasi hän muutaman jalan päässä kuormasta miehen makaavan tiedotonna maassa. Mies nosti hänet ylös ja kantoi korkeammalle paikalle ja satoi haavan joka oli hänen käsivarressaan. Lähellä olevasta purosta haki hän hänelle vettä. Hetkisen kuluttua onneton avasi silmänsä, tuijotti ympärilleen ja kysäsi: "Missä minä olen?" Sitten, ikäänkuin unesta heräten, hän muisti ja kertoi miten hän oli lähtenyt viemään joitakin laatikoita väkijuomia toiseen kaupunkiin. Matkalle lähtiessä ja sitten matkalla oli hän tyhjentänyt useampia pulloja tapansa mukaan. Hän ei yhtään muistanut miten oli ojaan joutunut. Kurjan näköinen tuo raukka olikin: ilme hänen rypyisissä kasvoissaan oli kaikkea paitsi miellyttävä. Kun sitten mies rupesi hänelle raittiudesta puhumaan, torjui hän koko ajatuksen luo-

taan sanomalla että se oli jo liian myöhäistä. Ehkä hän oli oikeassa. Mies riensi panemaan hänen kuormaansa jälleen kuntoon, jossa työssä hän onnistuikin, sillä onnettomuus ei ollut kovin suuri. Vaivaisena jäi kuitenkin juoppo raukka matkaansa jatkamaan vastakkaiseen suuntaan.

Virkistettynä ja kiitollisin mielin kulki mies taas eteenpäin. Hän oli unohtanut väsymyksen. Hän ei ollut väkijuomain orja! Hän tiesi minne hän askeleensa ohjasi; ei vaara tullut hänelle tietämättä. Todellakin maksoi vaivaa olla raitis. Hänen askeleensa tuntuivat niin keveiltä. Hänen matkansa pituus ei rasittanut häntä. Hän tahtoi ponnistaa yhä eteenpäin, huolimatta vaikeuksista joita eteen tulee. Oli se sentään suloista tuntea sisimmässään olevansa oikealla tiellä! "Äiti, sinun neuvoasi tahdon seurata", kuiskasi hän itsekseen. Pimeän tullessa paneutui hän iloisena levolle tien vieressä olevaan laatoon.

Seuraavana päivänä varhain lähti mies taas liikkeelle. Mitään erinomaisempaa ei hän taannut matkallaan pitkään aikaan. Toisinaan oli tie alas-laskevaa, toisinaan oli se kipeämistä ylös jyrkkää mäen rinnettä. Usein vietti hän yönsä ilman suojaa, paljaan taivaan alla. Mutta jo rupesi väsymys taas voittamaan. Matka rupesi tuntumaan niin yksitoikkoiselta. Samaan suuntaan matkustavia hän ei nähnyt ketään. Silloin tällöin tuli joku hänen vastaansa, mutta hän meni matkaansa puhumatta miehelle mi-

tään. Iki-onni! Kuinka kaukana lie jalokivi vielä? Saavuttaako hän päämääräänsä? Miten uupunut hän oli! Hän istahti tien viereen lepäämään. Mitähän jos hän jättäisi koko matkansa sikseen! Näin ajatellessaan, kovin väsyneenä, huomasi hän reippaan näköisen miehen tulevan tietä pitkin siltä suunnalta jonne hänen matkansa oli. Ehkä hän menee ohitse niinkuin kaikki muutkin. Mutta ei — hän pysähtyy ja hymyileekin.

“Hyvää päivää! Te näytätte olevan väsynyt. Minne olette matkalla?” sanoi hän.

“Iki-onnea olen menossa omistamaan; mutta tänään tuntuu matka niin pitkältä; olen väsynyt ja jäin lepäämään”, vastasi mies lyhyesti.

“Vai olette Tekin yksi niistä kaukaisen Iki-onnen etsijöistä. Minä myös tiedän jalokiven jota kutsutaan Tämän-ajan-onneksi. Sen omistamiseen ei kulu niin paljon aikaa eikä vaivaa”. Sitten, koska hän näki miehen katseessa hieman uteliaisuutta, rupesi hän laajemmasti puhumaan jalokivestään. Tämän-ajan-onni oli ainoa jalokivi mielestään joka ansaitsi kenenkään huomiota. Sen vierellä Iki-onnen loiste häipyi aivan mitättömyyteen. Oikeastaan Iki-onnea ei ollut olemassakaan; se oli vain jonkun haaveilua. Tämän-ajan-onni sitävastoin oli käsin kosketettavissa; sen loistoa sai silmin katsella. Sitten hän sanoi miehelle, että oli tyhmää olla matkalla semmoisen perään jota ei ollut olemassakaan. Parempi olisi jos mies seuraisi häntä lähellä ole-

vaan kaupunkiin; siellä saisi hän kuulla enempi Tämän-ajan-onnesta ja itse silmin nähdä josko hän puhui totta tai ei.

Miehestä tuntui vähän kummalta tämä puhe toisesta jalokivestä, sillä hän ei ollut tähän asti tiennyt muuta jalokiveä olevankaan kuin Iki-onni. Oliko mahdollista, että oli toinenkin jalokivi joka oli niin helposti saatavissa? Tänäpäin hän oli niin uuvuksissa että hän päätti seurata vierasta, koskapa tämä näytti aivan raittiilta.

He kulkivat nyt vähän matkaa eteenpäin, mutta pian kääntyivät vasemmalle. Miestä kummastutti. Eikö Tämän-ajan-onni löytynytkään Iki-onnen tien varrelta? Heillä näytti olevan koko pitkä matka edessään ennenkuin ehtisivät kaupunkiin. Molemmat matkustajat vaipuivat ajatuksiinsa. Miehen povessa tuntui omituiselta erota pois siitä tiestä jota hän oli niin kauan kulkenut. Kummallista, hän ei ollut ennen tuntenut tällaisista kosketusta sisimmässään. Oliko hänen elämänsä niin läheisesti riippuvainen jostain näkymättömästä voimasta? Hänelle tuli mieleen koti jossa hän oli elänyt vanhempainsa kanssa. Hän näki taas isänsä raittiin, kookkaan vartalon. Hän kuuli taas äitinsä puhuvan. Mutta äitikin puhui vain yhdestä Iki-onnesta. Jos olisi kaksi jalokiveä ollut olemassa, eikö hän olisi siitä maininnut? Mutta hän tahtoi itse kuitenkin saada varman kaikesta; siksi hän yhä jatkoi matkaansa. Kohta olivatkin he kaupungissa.

Kun hän oli muutaman päivän matkan vaivois-

ta levähtänyt, alkoi hänen matkalla kohdattu tuttavansa tehdä häntä tutuksi kaupungissa. Hän vei hänet paikasta paikkaan ja kokouksesta kokoukseen. Paljon mies kuuli heidän kokouksissaan puhuttavan ihanteellisesta yhteiskuntaelämästä, tasa-arvoisuudesta ihmisten kesken heidän ajallisiin tavaroihinsa nähden. Hyvä aate tuo, — veljesrakkauttahan se osoitti. Yhtä kuitenkin mies kaipasi — enempi sijaa raittiuskysymykselle. Monessa kokouksessa hän kävi, mutta raittius ei saanut siellä hänen mielestään ansaitsemaansa paikkaa. Hän sittemmin näki useampia näistä kokouksissa kulkijoista juopuneina kadulla. Hänestä rupesi näyttämään epäviisaalta viipyä kauemmin heidän keskuudessaan, ja hän olisi jo mennytkin pois, ellei hänen matkalla tapaamansa tuttava olisi häntä pyytänyt vielä odottamaan; pian hän oli näkevä jalokiven Tämän-ajan-onnen. Hän jäi siis vielä kaupunkiin, vaikka hän tunsikin levottomuutta sisimmässään. Tämä hänen tuttavansa oli aina ollut hyvin kohtelias ja sävyisä puheissaan, mutta kun mies häntä useammin näki, oli hän huomavinaan hänessä sisäistä rauhattomuutta. Kerran mies tapasi tuttavansa puhelemassa muutamain tovereinsa kanssa. Mies yhtyi joukkoon. Muutama heistä oli nauttinut jonkunverran väkijuomia. He keskustelivat aatteestaan. Mitä sanoja mies kuulikaan! Kirouksia ja katkeria vihan ja kiukun purkauksia. Pian syntyi keskinäinen riita kahden välillä. Puukot jo välkkyi-

vät. Toiset riensivät hätään, mies niiden mukana. Miten lie sattunutkaan niin oli tuossa tuokiossa ammottava haava miehen hartioissa. Hän kaatui maahan.

Kun hän sitten heräsi tajuihinsa, oli hän vuoteessaan. Lääkäri oli sitonut haavan, mutta kovin se koski kipeää. Hänen täytyi maata vuoteessaan monta, monta päivää. Nyt oli hänellä taas aikaa ajatella. Kaiken lisäksi kasvoi levottomuus hänen povessaan. Missä hän oikeastaan oli? Niin, hänenhän piti löytää jalokiven Tämän-ajan-onnen. Kahden niistä miehistä jotka riitaantuivat, sanottiin jo omistavan tämän jalokiven. Mutta mitä tosi-onnea tuotti se heille? Ei — semmoinen kivi ei ollut omistamisen arvoinen; se oli väärä, tykkänään väärä. Mutta miksi se oli väärä? Siksi ettei se tuonut muassaan rauhaa, hyvää sopua ja veljellistä rakkautta. Ei sen saavuttamisessa oltu myöskään pantu suurta painoa raittiudelle — kohtuudelle ruuassa, juomassa, puheissa ja töissä. Miten paljon tämä sana, raittius, sisälsikään! Miten paljon itsensä kieltämistä! Ja kuitenkin kaiken sen ohella sisällinen rauha. Oliko kumma, että vanhemmat olivat sanoneet, että joka raittiutta oikein seuraa, hän täyttää Jumalan tahtoa. Hän löytää Iki-onnen, sen jalokiven jonka kirkkaus ei koskaan tummu. Mies tunsikin nyt syyn hänen sisäiseen levottomuuteensa. Hän oli poikennut pois Iki-onnen tieltä, väärää jalokiveä hakemaan. Tämä levottomuus oli varmaan jokaisen

povessa joka ei kulkenut Iki-onnen tietä, jos hän vain pysähtyi hiljaisuuteen sitä kuuntelemaan. Rauha hyviä töitä tehdessä oli merkki oikeasta tiestä. Niin, olihan hänellä jo ennen ollut rauhallista tunnetta sisimmässään kun hän oli yksin matkustanut. Kuitenkin oli ero hänen entisellä vaelluksellaan ja nykyhetkellä. Hän ei ollut koskaan ennen niin voimakkaasti tuntenut riippuvaisuuttaan näkymättömästä voimasta kun sillä hetkellä, kun hän tieltä kaupunkiin päin kääntyi. Hän ei kyllä silloin ollut niin varma siitä kuin hän nyt oli. Se joka ihmisen luonut on, Hän ei jätä luotuaan yksin kulkemaan. Sehän olisi tyhmää ajatella tämmöistä siitä, joka on Rakkaus. Luojustaanhan luodun olennon *kaikki* toimet täytyy riippua. Hän oli tämän unohtanut matkalla, sentähden oli hän uupunut; hän oli koettanut omin voimin liika paljon ponnistaa. Nyt oli hän kuitenkin muistava, ja auttaakseen pitämään tätä seikkaa hyvin mielessään otti hän esille pienen kirjan — kirjain kirjan — jonka äitinsä oli hänen laukkuunsa pannut. Sieltä löysi hän niin kaunista lukemista, jota hän ei ollut ennen luullut olevankaan. Kallis kirja tuo kirjain kirja! Koska hänen täytyi pysyä vuoteellaan monta viikkoa, luki hän usein tuota kirjaa ja oppi aina enemmän ja enemmän sitä rakastamaan.

Kun hän vihdoinkin taas pääsi ulos, oli hänen päätöksensä valmis. Hän oli oitis lähtevä matkalle samaa tietä jota hän jo ennen oli kulke-

nut, — tietä jolta ei vaikeuksia puuttunut, mutta joka kuitenkin tuotti rauhaa ja vei eteenpäin. Hän oli kyllä hukannut paljon aikaa poiketesaan syrjään, mutta hän tuli takaisin viisaampana kuin ennen, sydämessään tuntien kiitollisuutta että hän oli pysynyt väkijuomista erillään, ymmärtäen täten raittiilla mielellä ottaa vastaan suurempia totuuksia.

Hänen ei tarvinnut kauan matkustaa kun hän saapui kaupunkiin jonka sanottiin ei olevan kaukana siitä maasta jossa Iki-onni oli löydettyvissä. Kaupungissa tapasi hän suureksi ilokseen yhden niistä tosi ystäväistä joita hän tapasi matkansa alkupuolella. Yhdessä he päättivät nyt lopun matkaa kulkea. He aikoivat kuitenkin jonkun aikaa asua kaupungissa. Täällä miehen aika kului monellaisessa työssä niin nopeaan, ettei näyttänyt montakaan vuotta kuluneen kun hänen tukkansa oli aivan valkea. Häntä ruvetiin sanomaan vanhukseksi.

Vanhuksen suurin ilo oli auttaa köyhiä ja vaivaisia. Kirjaansa hän ahkerasti luki kumppaninsa kanssa. Usein otti hän tämän raamatunsa mukaansa jonkun köyhän sairaan luokse. Siitä sanoi hän oppineensa rakastamaan vaivaisia; mutta ei hän unohtanut myöskään sanoa että raittius oli auttanut häntä ensiksi tutustumaan tähän kirjain kirjaan. Vanhus aina aikoi jatkaa matkaansa, mutta aina tuli este, — hän ei malttanut jättää köyhiä vaivaisia. Kerran sitten, eräänä ehtoona, kun hän oli päässyt kotiin

jonkun sairastuon viereltä, istahti hän kovin väsyneenä tuoliinsa ikkunan pieleen, juuri kuin aurinko oli laskemassa väririkkaana puiden taakse. Kun hetki sen jälkeen hänen kumppaninsa katsahti häneen, huomasi hän hänet omituisen hiljaiseksi. Hän tarkasti, ja totta oli — vanhus oli mennyt. Ei kukaan epäillyt ettei hän ollut löytänyt jalokiveään — Iki-onnea.

E. R.

Katsauksia kuluneelta vuodelta.

Se yleinen veltostunut tilanne, jossa raittiusliike suomalaisen väestön keskuudessa on virunut jo useita vuosia, on haitallisesti vaikuttanut Veljeysseurankin keskuuteen. Se on ruton tavoin iskenyt kyntensä kaikkialle. Yhdistyksemme jäsenluku on vuoden ajalla vähentynyt 293 jäsenellä, ollen jäsenmäärä nykyään 2,649, seuroja säännöllisesti maksunsa suorittaneita 74. Mitä yhdistyksemme edistykseen tulee kuluneen vuoden aikana, niin numeroilla lausuttuna näyttää se kuluneenakin vuotena menneen taaksepäin, sillä paikallisten seurojen lukukin on vähentynyt neljällä.

Kirjallisuutta oli yhdistyksemme varastossa viime heinäkuun alussa tehdyn inventaarion mukaan \$2,250.73 arvosta. Koko yhdistyksemme omaisuus oli samaan aikaan \$4,356.24. Velat \$1,017.70, joten puhtaaksi omaisuudeksi jäi \$3,338.54. Kirjakaupassamme on kauttaaltaan hyvää ja opettavaista kirjallisuutta, etupäässä raittius-, siveellisyys- ja kasvatustieteelliset alalat. Kirjallisuutta on koetettu levittää monella eri tavalla, mutta sen menekki on ollut vähäinen.

Jos yleensä arvostelisimme seurojen ja yhdistyksien jäsenmäärän olevan asiamme aatteellise-

na mittapuuna, silloin ehdottomasti, toivottomina, tuomitsisimme aattemme häviämään ja näkisimme tämän tuomion jo täyttymässä. Mutta asia ei kuitenkaan niin ole. Yleinen mielipide on voimistunut ja voimistuu yhä aattemme eduksi, huolimatta seurallisen toiminnan lamaan-tuneesta tilasta. Seuratoiminta raittiusaatteen palveluksessa on suorittanut kasvattajan tärkeitä tehtäviä. Se on määrännyt aatteen suunnan ja kirkastanut sen pyrkimysten ihanteet. Lopullinen saavutus on jäänyt politiikan tehtäväksi. Me olemme olleet toimintatapojen käännekohdassa ja suomalaisen omituisella hitaudella olemme alkaneet tajuamaan tuon käännekohdan uusia tapoja ja toimintamuotoja. Siksi olemme olleet niin lamaan-tuneita ja ikäänkuin väsyneitä. Sitä se kuitenkin sanan suoranaissessa merkityksessä ei ole ollut, olemme vain tuumailleet sietämättömän kauvan, uusia lähtökohtia valitessamme.

“Taas Suomen karhu elämöi,
pudisti kämmentä ja löi”.

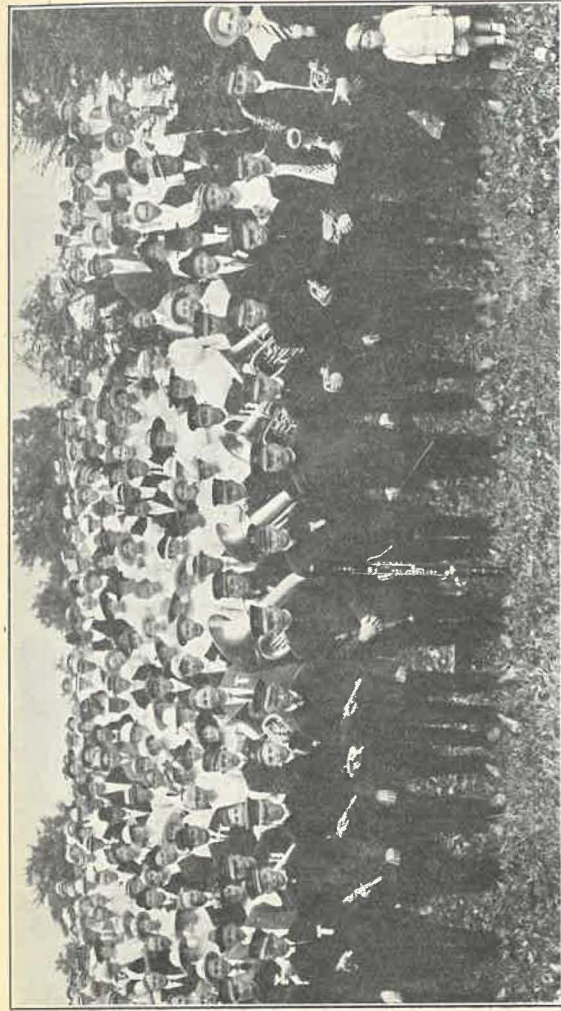
Nämä runoilijan sanat sovitettuna esi-isäimme sotaiseen kuntoon ja innostukseen, tuntuu jälleen olevan aivan paikallaan raittiusaatteen rintamaväkeen nähden. Vuoden 1916 loppukuukaudet painavat tämän maan historiaan ainaisesti tuntuvat jäljet. Mutta samalla kun ne jäljet ovat näkyvissä Amerikan kansan historian lehdillä, ovat ne myöskin huomattavissa

Juhlayleisöä S. K. R. Veljeysseuran vuosijuhlissa 1916 Clevelandissa, O. (Kuva 1).

Amerikan suomalaisen raittiuskansan historias-
sa. Marraskuun 7 päivänä ratkaistaan koko val-
tiota käsittävä kieltolakikysymys Michiganin,
Nebraskan, South Dakotan, Montanan, Califor-
nian ja Idahon valtioissa. Kun näissä valtioissa
asuu kansalaisiamme huomattavan suuri määrä,
on suomalaisen raittiusväestönkin agitatsioni-
voimat tälläkertaa tähdättyinä etupäässä näihin
valtioihin.

Veljeysseuran 29:ssä vuosikokouksessa Cleve-
landissa O. keskusteltiin voimakkaan agitatsioni-
työn järjestämisestä marraskuun vaalien edellä,
kaikkialle yhdistyksen alueella ja ulommaksikin,
niin paljon kuin vain voimat myöntävät. Sa-
malla velvoitettiin jokainen seura jäsenlukunsa
mukaisesti, isommat \$10, ja pienemmät \$5 lä-
hettämään yhdistyksemme puhujarahastoon.
Kun työmme ei perustu pakkokeinoihin, vaan
jäseniemme ymmärtämykseen ja rakkauteen
aatteeseensa, ei voitu vaatimalla vaatia tuonkaan
päätöksen toteennuttamista. 74:stä seurasta
on ainoastaan kolmisenkymmentä ottanut tämän
asian omakseen ja lähettänyt tuon määrätyn
summan yhdistyksemme puhujarahastoon. Vie-
lä levitettiin johtokunnan toimesta keräyslistoja
ympäri, myöskin itsenäisten seurojen keskuu-
teen. Niistä on noin kymmenkunta palautettu
fakaisin pienemmän rahaerän kanssa. Vaikka
tulos varojen keräyksestä ei ollut kovinkaan lu-
paava, uskalsi Veljeysseuran johtokunta kuiten-
kin luottaa kansan uhrautuvaisuuteen vastaisuus-

Juhlajleisöä S. K. R. Veljeysseuran vuosijuhlissa 1916 Clevelandissa, O. (Kuva 2).

nessa ja päätti kokouksessaan elokuun 29 p. lähettää neljä kiertävää raittiuspuhujaa matkaan. Puhujiksi pyydettiin ja lupautuivat pastorit Evert Määttälä New Castlesta Pa. ja John Wargelin Waukeganista Ill. sekä mrt Heikki Moilanen ja Juuso Hirvonen Hancockista, Mich.

Kuparialueen Raittiusliitolta oli tullut kirjelämä edellämäinnittuun johtokunnan kokoukseen, jossa he tarjoutuivat kustantamaan Veljeysseuran kanssa puoliksi puhujaa liittonsa alueella, saaden samalla puolet siellä kertyneistä tuloistakin. Tämä ehdotus kiitollisina hyväksyttiin ja päätettiin kääntyä samanlaisella pyynnöllä muidenkin liittojen puoleen. Marquette Co. Raittiusliitto vastasi pyyntöön suosiollisesti, samoin Ohion, Pennsylvanian ja West Virginian raittiusliitto. Puhujat olivat toimessaan noin viiden viikon ajan, paitsi pastori Wargelin, joka entisten sitoumuksiensa vuoksi voi yhdistystämme palvella ainoastaan 17 p., kiireisesti kiertää O. P. ja W. Va. liiton laajan alueen. Pastori Määttälän alueeseen kuului osia Gogebic kauntista ja Marquette Co. raittiusliiton alue. Mr. Moilanen kierteli kotoisilla tanhuvillaan, Kuparialueen raittiusliiton piirissä ja mr. Juuso Hirvonen So. Dakotan ja Montanan valtioissa. Kaikkialla puhujat otettiin lämmöllä ja mielihyvällä vastaan ja se todistaa rakkautta aatteeseemme ja harrastusta sen puolesta.

Minnesotan raittiusliitto kustansi alueelleen puhujana kiertämään mr. Matti Kokkosen. Jo

Juhlayleisöä S. K. R. Veljeysseuran vuosijuhlissa 1916 Clevelandissa, O. (Kuva 3).

aikaisemmin Iron Co. raittiusliitto kääntyi Anti-Saloon liiton puoleen ja pyysi heitä lähettämään pastori Wargelinin alueelleen ja hän, ollen jo enemmän ollut Anti-Saloon liiton puhujana Marquette Co. matkusti Iron kauntin suomalaisille alueille.

Yleisen mielipiteen suosio asiallemme kuluneen vuoden loppupuoliskolla näyttää kohonneen yli toiveiden ja usko asiamme lopulliseen voittoon on innostanut myöskin seuraelämän toimintaa ja kohottanut sen useilla paikkakunnilla entiseen loistokauteensa. Niinpä esim. Warrenissa Ohiossa on entinen raittiustalo käynyt liian pieneksi ja toiminnalle hankalaksi, jonka vuoksi uusi muhkea rakennus rakennettiin sikäläisen suomalaisen kirkon naapuriksi. Seuraelämän voimakasta nousua on huomattavissa yhtäällä ja toisaalla, niin että olin mielestäni oikeutettu no edellämainsemani runoilijan sanat sovelluttamaan raittiustyön esitaistelijoihin tänä aikana.

Lehtikysymys on kulkenut Veljeysseuran työn rinnalla vuodesta vuoteen. Vuonna 1892 alettiin yhdistyksen toimesta ja kustannuksella antamaan Raittiuslehti nimistä julkaisua kerran kuukaudessa. Myöhemmin ilmestyi se kahdesti kuussa, kunnes syyskuussa 1913 se kokonaan lakkautettiin, sillä raittiusväen keskuuteen perustetun Suomalaisen Raittiuslehti-Osakeyhtiön toimesta ja kustannuksella ilmestyi Raittiuslehti kerran viikossa, joka yhdistyksemme jäsenien vuosientakaisena unelmana näin toteutui. Kuten

jo entuudestaan on raittiusväelle tunnettua, ei lehti ajan oloon kannattanut itseään, siksi täytyi johtokunnan keksiä uusia muotoja liikkeen jatkamiseksi. "Ostettiin velalla velkaa", kuten tavattiin sanoa silloin kun Raittiuslehti Päivälehdelle velkaantuneena noin 500 dollaria, otti haltuunsa Päivälehden ja Siirtolaisen koko liikkeen, kesäkuun 12 p. 1914. Monenmoisia vaikeuksia saivat lehtiliikettä lähinnä olevat henkilöt kokea. Ainainen rahapula hätyytti ja teki kiusaa monella tavalla. Raittiusseurat kokivat lamaantuneiden voimiensa mukaan asiaa tukea, mutta ei sekään tarpeellisen tuntuvia tuloksia tuottanut. Viime maaliskuulla hälyytettiin lehden pääpaikasta Duluthista, että liike on menevä ellette laita tarvittavia tuhansia ja kun varoja ei määrääjään 25 p. mennessä tarpeeksi tullut, niin luisui liike sikäläisen yhtiön käsistä, samalla kertaa perustetulle uudelle yhtiölle, joka tunnetaan nimellä The Finnish Press Co. Tämä uusi yhtiö tarjosi entisille osakkaille 25 % maksulla osiansa takaisin ja Veljeysseura vuosikokouksessaan Clevelandissa O. teki päätöksen että yhdistykselle kuuluvat osingot lunastetaan uuteen yhtiöön. Tämän kautta tunnustaa Veljeysseura The Finnish Press Co. lehdet Päivälehden ja Raittiuslehti-Siirtolaisen virallisiksi äänenkannattajikseen.

Kirjallisia julkaisuja yhdistyksen toimesta ulosannettiin ainoastaan vuosittainen Raittiuskalenteri. Sitä painatettiin Duluthissa raittius-

kansan kirjapainossa 2,000 kappaletta. Huolimatta sen arvokkaasta ja monipuolisesta sisällystä, saatiin sitä tavattoman vähäsen myydyksi, joten kalenteri tuotti yhdistykselle tuntuva tappiota rahallisesti.

Tavanmukaiset kirjoituskilpailut pantiin toimeen aikaisin viime kesänä. Kirjoituksia saapui ensimmäiseen sarjaan 5, neljä Suomesta ja 1 tästä maasta. Toiseen sarjaan tuli 8 ja kolmannen sarjaan 1. Ensimmäisessä sarjassa ensimmäisen palkinnon sai Martta Suomen kirjoituksesta "Morsiamen mietteitä". Toisen palkinnon Alpo Lumme kirjoituksesta "Nuorisolle". Toisessa sarjassa toisen palkinnon sai Emelia Ritari kirjoituksesta "Raittius ja jalokiven etsintä". Kolmannen palkinnon Hilja Kantola kirjoituksesta "Katkelma". Ylimääräisesti palkittiin Linda Mahlberg kirjoituksestaan "Käänne", ja kehoituspalkkio annettiin kolmannessa sarjassa Hilda E. Forssille kirjoituksestaan "Kertomus juopuneesta miehestä". Kilpailuun myöhästyneenä saapui vielä yksi kirjoitus Suomesta.

Yhdistyksemme 29 vuosikokous pidettiin Clevelandissa O. heinäk. 26—29 p. Suomen Ruusu raittiusseuran suojissa.

Kokouksen edelliseksi 25 p. oli Suomen Ruusu seuran taholta järjestetty raittiuskansan yhteinen, yhtymiskysymystä koskeva neuvottelukokous. Kokoukseen osanottajiksi oli kiertokirjeillä kutsuttu kaikki itsenäiset, kuin myöskin

eri yhdistyksiin kuuluvat paikalliset raittiusseurat. Ainoastaan kaksi itsenäistä seuraa oli edustettuna, nim. Majakka De Kalbista mr. Remsujeffin kautta ja Sovinto Ashtabula Harborista mr. Otto Paanasen kautta. Veljeysseuran kokoukseen osanottajat olivat kaikki järjestänsä seurojensa valtuuttamina kokouksessa saapuvilla. Kun edustus itsenäisten seurojen puolelta oli näin laimea, ei kokous vastannut alkuperäistä tarkoitustaan. Toivomukseksi jäi, että liittojen kautta kypsytetään yhtymiskysymystä ja sitä tietä se kerran mahdollisesti viedään toivotuun päämäärään. Asiata edelleen vireillä pitämään valittiin komitea, johon tulivat itsenäisten seurojen puolesta saapuvilla olleet edustajat mrt Paananen ja Remsujeff. Veljeysseuraa edustaa mr. Antero Riippa. Näille lisäksi tulee jokaisen Raittiusliiton valita yhden jäsenen keskuudestaan.

Veljeysseuran 29 vuosikokoukseen otti osaa 20 paikallisseuraa 23 edustajalla.

Huomattavimpia kokouksen päätöksistä olivat kotiopintokurssien järjestäminen raittiusväen keskuuteen. Kurssien oppiaineina tulisi olemaan historia, yhteiskuntaoppi, taloustiede ja etupäässä raittiusopinnot. Kurssit tulee järjestää kaksikielisiksi, suomen- ja englanninkielellä. Asian lopullinen kehittäminen jätettiin tulevalle johtokunnalle, joka valmistavat toimenpiteet sittemmin määräsi kolmihenkiselle komitealle.

Vaali-agitatsionityön järjestäminen vaalien

edellä oli yksi kokouksen tärkeimmistä kysymyksistä. Kokouksen päätöksen tässä asiassa johtokunta sittemmin toteutti jo ennemmin kerrotulla tavalla ja lisäksi painatettiin vaalikirjallisuutta, lentolehtiä y. m., joilla vaalikysymystä kansalle selosteltiin.

Raittiuskalenteri vuodelle 1917 päätettiin taivan mukaan ulos antaa, huolimatta siitä että se edellisenä vuotena oli tuottanut tappiota. Pidetään kuitenkin asia sinä, että sillä henkisessä merkityksessä on tärkeä asemansa. Tällä kertaa kalenterin painotyön on tehnyt Suom. Lut. Kustannusliike Hancockissa Mich., ollen tältä liikkeeltä yhdistyksellemme edullisimmat tarjoukset. Kalenteria painatettiin 224 sivuisena 2,000 kappaletta.

Nykyään käytännössä olevista laulukirjoista päätettiin ottaa uusi lisälty painos ja on tämäkin jo erityisen komitean työn alaisena.

Tulevana kesänä järjestetään taasenkin kirjotuskilpailut. Näiden kilpailujen varsinainen tarkoitus on herättää ja kasvattaa kirjailijakyyjä sellaisissa henkilöissä, joilla on taipumusta tälle alalle. Samalla kun saadaan asiallisia ja arvokkaita kirjoituksia yhdistyksen julkaisuihin, millaisia niitä aina julaistaankin.

Se hautausapuasia yhdistyksemme keskuudessa on ainaista päänvaivaa tuottamassa johtokunnalle joka vuosi. On huomattu jo pitemmän aikaa ettei se kannata itseään likimainkaan, niillä muutoksilla ja korjailuilla, joita sääntöihin on

tuon tuostakin tehty. Nyt taasenkin jätettiin samainen asia johtokunnalle, jonka harkinnan tulokset ensi vuosikokoukselle esitetään. Samalla minä yksityisenä kehoittaisin muitakin yhdistyksemme "viisaita" vaivaamaan järkiriepuaan tuon pulman päästimiksi.

Piirijakoasia, joka Suomenruusu seuran taholta tuotiin kokoukselle, monipuolisesti selvitettyinä, jätettiin sitä varten valitun komitean huostaan, johon tulivat I. Lehtimäki, Cleveland, O., Heikki Moilanen Hancock, Mich. ja Matti Johnson Jacksonville, O. Tämän komitean tulee yhdessä Veljeysseuran johtokunnan kanssa kehittää asia valmiiksi ensi vuosikokoukseen mennessä.

Urheilukilpailuja on yhdistyksemme vuosijuhlien yhteyteen järjestetty jo pitemmän ajan ja tulee yhdistyksemme edelleenkin niitä toimeenpanemaan.

Kirjurin virka tulevaisuudessa päätettiin julaista avonaiseksi sanomalehdissä ja sisälle jätetyistä hakemuksista vuosikokous valitsee kirjurin.

Johtokuntaan seuraavalle työkaudelle valittiin: Esimies Esa Torkko, Soudan, Minn.; varaesim. Mikko Skyttä, Ishpeming, Mich.; kirjuri Hilma Luoma, Glassport, Pa.; r.-hoitaja John Beldo, Negaunee, Mich. Jäsenet: John Mäki, Sault Ste. Marie, Mich.; John Palmgord, Ely, Minn.; Heikki Moilanen, Hancock, Mich.

S. K. R. Veljeysseuran johtokunta 1916—17.

Seuraava vuosikokous, järjestyksessään 30, pidetään Veljeysseuran kotikaupungissa Ishpe-
mingissä Väinö raittiusseuran suojissa.

Meidän pyrkimyksemme, niin pientä ja vailli-
naista kun se lieneekin, tarkoittaa kuitenkin pa-
remman ja raittiimman yhteiskunnan tulevaa
luomusta. Tieto siitä että olemme osaltamme
yhtä nurkkakiveä paikoilleen asettamassa, rait-
tiin tulevaisuuden yhteiskuntarakennuksessa, tuo
tyydytystä velvollisuuden pakoittavalle tunnolle.
Kuin myöskin se, että asiallemme olemme anti-
memme uhranneet epäitsikkäässä mielessä, suo-
varmuutta Jumalan johtamaan voittoon.

10—12—16.

Hilma Luoma.

Sankari. *)

Ison mahtavan Venäjän mailla
konikaakkia lönkyttäin
yhä samoaa sankari suuri
ees taas ja jos jonnekin päin.

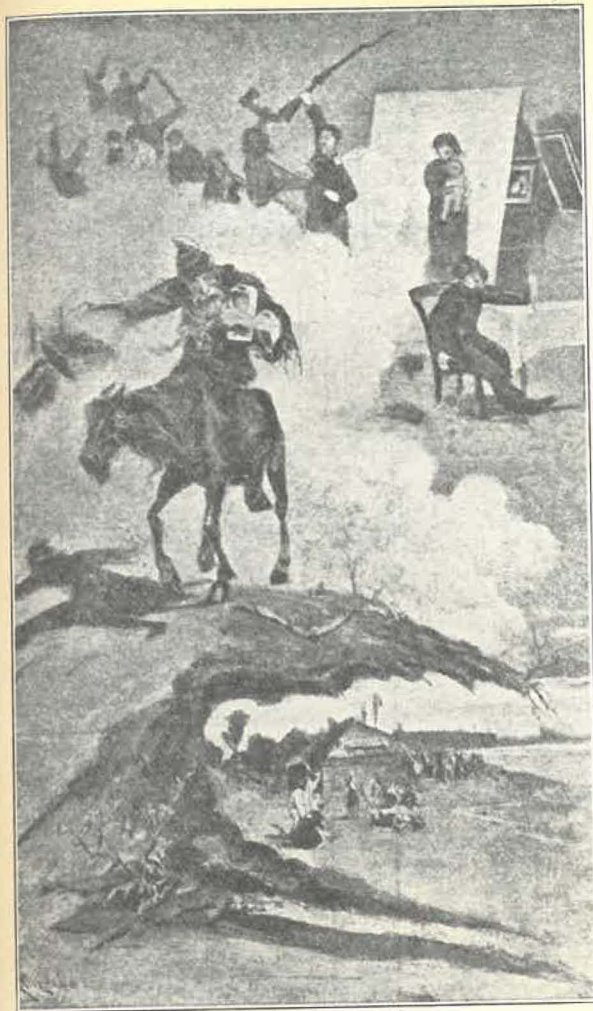
Selän peittää niininen matto,
räsyrievut on saappahinaan,
alas silmille suistunut lakki —
iso pullo on kainalossaan.

“Minun luokseni, vanhat, nuoret,
polot kärsijät, tulkaa vaan!

*) SUOMENTAJAN MUISTUTUS. Venäjän raittiusliikkeen varhaisempina aikoina oli taistelussa maassa vallitsevia juomatapoja ja niitten seurauksia vastaan tärkein ja huomattavin osa yksityisillä sivistyneeseen luokkaan kuuluvilla jalosydämisillä henkilöillä, jota vastoin joukko työ eli seuraelämä tässä suhteessa ymmärrettävistä syistä ei voinut tulla kysymykseen. Yllä suomennettuna julkaistu runo on, niinkuin siihen liittyvä taulukin, aikoinaan ollut hyvin tunnettu ja on sillä ollut suuri vaikutus raittius tietoisuuden herättämiseksi. Kuvaa on levitetty tuhansiin koteihin yli koko Venäjän. Runon on kirjoittanut yksi venäläisen kirjallisuuden ensiluokkaisia kykyjä, kreivi ALEKSEJ KONSTANTINOWITSH TOLSTOI (*1817, † 1875), joka tuotannossaan mielellään käsitteli aiheita sankariajoilta ja Venäjän ensimmäisiltä vuosisadoilta.

Kuvan piirtäjän nimi on jäänyt suomentajalle tuntemattomaksi.

G. J. R.

Tytöt, naiset, teitäkin kutsun
tätä viinaani maistelemaan”.

Erotuksetta kaikille tarjoo,
noin vaan, ihan ilmaiseen.
Ja vastahan rientäen kansa
hänt’ toivovi vieraakseen.

Kuka on hän, nuoriko, eikö,
sit’ ei ykskään katsovan näy;
mut tappelut, taudit ja nälkä
konin jälkiä joukkona käy.

Kuka viinaa maisteli kerran,
sitä ilman ei jäävänsä sois,
ja se sankari vie hänet, saattain
läheisimpään krouvihin pois.

Soi täyttyen, tyhjeten sarkat,
yhä välkkyvi viinan vuo,
varat, vaattehet paitahan asti,
kylänmiehet krouvissa juo.

Soi täyttyen, tyhjeten sarkat,
rahat joutuvat juuttaillen;
väkijuomien kauppa se kasvaa,
kylä köyhtyvi raihmainen.

*

Tuli palveluksesta päästen
sotamies kodin, perheen luo

ja jo riemuissaan sukulaiset
tulomaljoja tarjoten juo.

Tulojuhlaa viettävät hälle;
teki viinakin tehtävätaan:
se jo suonihin lämpöä suoden
saa aivan pyörälle pään.

“Mitä vielä — jo lausuvat veljet —
sinä suurempi mies kuin me?
Mehän työt kotipellolla teimme.
Sato meille, ei toisille!”

Ja jo alkoi ankara riita,
akat huutaen käy hählinään —
sotamies löi pyssyllä päähän,
veli vastasi kirveellään.

*

Kuvataitehen mies oli työssä,
Jumal’äitiä piirteli hän.
Sitä taulua kuinka hän lempi!
Eli sille hän yksinähän!

Työ luontuikin yli toiveen,
Jumal’äiti kun intoa loi,
ja taulun keskeltä katsoin
hymyn piirtäjälleen soi.

Mut kerran kun mestarin mieli
oli musta, hän maljan joi,

heti unhotti työn sekä taulun
Jumal'aidinkin, jonka hän loi.

Koko päivän hän päissään loikoi,
ei tarttunut siveltimeen. —
Vaas niininuttu se jatkoi
taas uusille retkilleen.

*

Pojat pellolla kynti ja käänti,
hiki päässä he askaroi
ja jo heidänkin sankari suuri
sitä pulloa maistaa soi.

Huvi heilläkin täytyy olla;
teki viina jo tehtäväänsä:
sehän suonihin lämpöä suoden
saa aivan pyörälle pään.

Ja he jättivät auran kurjet,
isot seipähät kouriin saa,
maantielle he lähtevät joukoin
ja vaanivat matkustajaa.

*

Oli köyhän perheen poika;
veti taipumus tietesiin,
kodin jätti ja teitään kulki,
jalan pääsi hän kaupunkiin.

Yöt, päivät hän ponnisti, pyrki,
lepo unhoon jäi kokonaan;
piti puutetta nähdä ja nälkää,
mut eespäin pyrkiä vaan.

Niin kerran kun syys oli synkkä,
kujaa asteli alla päin, —
tuli niininen sankari vastaan
konikaakkia lönkyttäin.

“Tule veikkonen, hei, lyö kättä!
Sinun kylmä on, näenhän sen!
Juo kanssani tietehen malja!
Sitä myös minä palvelen”.

Vilun vaiko sen nälkäsi vuoksi
sinut, sinutkin ansaan vei,
ja sun toivehes hukkuu viinaan,
ei siitä se nouse, ei.

*

Oli mies, joka juoppona vietiin
virantoimitus-paikalta pois;
laintulkkina maalla nyt liikkuu,
kuin mikäkin tuomari ois.

Ovelasti hän tulkita taitaa —
ja juottavi ämpäritäin;
“Verotyöt ja sen muut ovat menneet,
laki uusi ei säätele näin”.

“Nyt säännöt on aivan toisin: —
älä virnistä, mies, juo pois! —
sitä varten on puukot ja kirveet,
ett’ orjuutt’ torjua vois”.

*

Ei torkkunut viinan herra,
vaan jatkoi, nauroi ja huus.
Mihin kaakkinsa kavio astui,
heti kapakka kasvoi uus.

Ne juuttahat maastamme maksoi
noin kakssataa miljoonaa,
mut Kristuksen oli hinta
joku kolmisenkymmentä vaan.

Nyt on Pontiuksia paljo,
suku Juudasten enentyy,
isänmaamme he ristiinnaulii
ja Kristuksensa he myy.

Soi täyttyen, tyhjeten sarkat
ja vuolas on viinan vuo,
kyläkunnat se vie, vie kansan
ja turmion maahamme tuo.

Ja jos rintahan sattuu puukko
emo myy oman tyttären
ja voihkina käy, hyvin silloin
käy kauppakin viinojen.

Ja se sankari kaakilla istuin
ylimielisen katsehen luo,
nutun niinisen yltähän heittää
ja jo kasvoja katsoa suo.

Miten loistavat paljahat luunsa,
kädet kalman ja kaamea pää,
ja se sepele pullonpäitä,
joka päässähän kimmeltää.

Ja se nauraa, kaamea kallo:
“Hyvin tehtyhän nyt on työ!
Tuli heillekin viinani kalliiks’;
mä en ilmaiseksi’ sitä myö”.

A. K. Tolstoi.
(Suomentanut G. J. R.)

Käänne.

(Saanut II:ssa sarjassa ylimääräisen palkinnon).

Kotona.

— Isä tuopi uudet kengät.

— Ja kantiä.

— Eipä se tuo kantiä.

— Joopa, puukanmaksajaisia annetaan tooris-
ta kantiä.

— Eipä anneta kun marjakannu. Oo, miten
hyviä ne ovat, ne serrat!

— Serrat — kirsikoitahan ne ovat suomenkie-
lellä.

Siihen tapaan juttelivat Tuulentien lapset odo-
tellessaan isän kotiin tuloa. Äiti, joka kuuli las-
ten puhelun, huokasi itseksensä — kunhan ei ka-
pakkaan vaan poikkeaisi.

— Isä, isä, onko sinulla kengät? — Ja marja-
kannu? kyselivät lapset, syöksyen isää vastaan
ovelle.

— Menkäähän nyt siitä — tiuskasi isä kärsi-
mättömästi, laskien tyhjän eväskannun pöydälle.
Äiti, joka viimeisteli illallista tyytyväisen näköi-
senä siitä, että isä selvänä kotiin saapui, vilkasi
mieheensä. — Jotakin erityistä on nyt varmasti

tapahtunut — arveli hän mielessään — kovin on
synkän näköinen. Tuulentie istui äänetönnä
pöytään ja lapsetkin kun huomasivat isän har-
vapuheisuuden vetäysivät hiljaisina huoneen toi-
selle puolelle. — Arka on juomarin lapsi.

— Pöystinen, hävytön töörnäsi palkkani —
puhkesi mies vihdoin sanomaan. Vaimo oli par-
kaista tuskasta kuullessaan miehensä sanat. Töin
tuskin oli päästy maksopäivään. Kauppiaalle
oltiin velassa, vuokra maksamatta, lopussa oli
puut, jos muutkin — päätä pyörrytti jo paljas
ajatus. — Ja kapakoitsija vei miehen juomave-
lasta työansion.

Kapakassa.

Tupakan savua, rähinää, kiroilua ja loilo-
tusta. Siellä kapakoitsijan lihavaan kukkaroon
juoksee juomariraukan, henkensä uhalla, maan
alla kivistä puserrettu kuukausipalkka. Ulkona
värjöttää kalpea poika, mutta ei muista isä odot-
tavaa lasta, eikä kotona kärsivää puolisoa — hi-
mojen orhit tallaa ihmisen.

Saapuu sinne Tuulentiekin ja syrjässä seisten
huomaa hän kuinka Jukurin Jukan kaksikym-
mendollarisesta viitonen soljahtaa kapakoitsi-
jan rahalippaaseen, omistajan sitä huomaamat-
ta. — Hyi, kun kehtaakin vielä varastaa tuolta
onnettomalta, joka mutoinikin melkein kaiken an-
sionsa hälle viinaan vaihtaa — ajattelee Tuulen-
tie sen nähtyään.

— No mitäs se mies miettii — tulehan otta-

maan lasi. Kumpaako minä kaadan, piiriä vai-
ko viskiä?

— Sitä minä aivon kysyä, että miten se lasku
niin korkiaksi oli noussut?

— Onhan se merkitty tänne kirjaan joka otto
ja tietenkin loijari myöskin palkkansa peri, mut-
ta mitäpä noista. Tässä on sitte oivallista kim-
meliä — maistaapas.

Vaalen i jo Tuulentie ja joka hermo alkoi vaa-
tia alkoholimyrkkyä. Mutta vielä oli hänessä
niin paljon vastustuskykyä, että kieltäysi, käänsi
kapakoitsijalle selkensä ja tuossa tuokiassa oli
hän kadulla. Hän riensi eteenpäin kuin kuu-
meessa ilman päämäärää — viinaa, viinaa alkoi
yhä enemmän mieli palaa.

Raittiusseurassa.

— Iltaa paarnari — kuuli Tuulentie lausutta-
van. Kääntyessään sivulle päin huomasi hän
työkumppaninsa Joustavan seisovan kirkkaasti
valaistun raittiustalon edustalla. Hän pysähtyi
juttelemaan ja miten ollakaan, vähän ajan ku-
luttua seurasi hän kumppaniansa raittiuskokouk-
seen ja uusien jäsenten sisäänotto kun tuli, oli
Tuulentiekin yhtenä kokelaana.

Usein oli Joustava työpaikalla kehoittanut
kumppaniansa, jonka tiesi viinamieheksi, yhty-
mään raittiusseuraan. Tuulentie oli silloin aina
luvannut, mutta kapakka seuralaisineen oli kum-
minkin puoleensa vetänyt. Tuntui kun joku hy-
vä hengenär olisi tänä iltana johtanut askeleensa

raittiustalolle päin, jossa sitten Joustava sattui
seisomaan; eipä sitä varta vasten olisi konsa-
naan tainnut tulla lähtöä. Mutta oudolta tuntui
uusi seurapiiri, ei ottanut oikein oleutuakseen
siellä. Nuoret riemuiten karkeloivat, ei näyttä-
nyt kukaan hänestä isosti välittävän, ei tultu ys-
tävällistä sanaa lausumaan sitten kuin laulu:

Terve liittohomme!
Terve ystävät!
Sydämemme teille
sykkää lämpimät”

oli laulettu ja “tervetuloa” sanottu. — Tuli jo
mieleen — toista se sentään on kapakassa — siel-
lä sitä ollaan “veljiä”. Jos ei Joustava olisi ol-
lut saattamassa kotia palatessa, niin kenpä ta-
kaa ettei vasta annettu raittiuslupaus olisi tul-
lut rikotuksi jo samana iltana.

Raittiusmiesnä.

Aamulla tuli Joustava kehottamaan Tuulen-
tietä lähtemään kanssaan kirkkoon ja iltapäiväk-
si kutsui hän koko perheen heille kyläilylle. —
Hän tiesi omasta kokemuksesta mikä taistelu en-
tisellä juomarilla on varsinkin alussa ja sen-
vuoksi teki hän kaikkensa tukeakseen heikom-
paa veljeensä.

Ruohosella kentällä, varjoisain puitten siimek-
sessä leikkivät Joustavan ja Tuulentien lapset,
falonemäntä askaroi kahvinkeitossa, miehet is-
tuivat verannalla puhellen. Tuulentien emäntä

katsoi lasten iloista temmellystä. Hän tunsi itsensä sanomattoman onnelliseksi — hän, jonka aina oli täytynyt kotosalla tuhria, puutteita vastaan otella ja peljätä miehensä kotiin tuloa. Kiihtos nousi korkeuteen ja huokaus: — Hyvä Jumala, auta miestäni pysymään raittiina!

— Kyllä kait se hyvä olisi, että “kuivaus” edistyisi — kuului Tuulentie sanovan — mutta kyllä verot sitten nousisi, kun ei kapakkaveroista olisi tuloja.

— Voisivathan jonkun verran kohota ensin, mutta rikollisuus ja köyhyys vähenisi myöskin, kun kapakat suljettaisiin ja silloin olisi kauntilla ja valtiolla yleensä vähemmän menojakin. Tilastotiedot puhuvat puoltavaa kieltä väestön hyvinvoinnista niissä valtioissa, joissa on kieltolaki, esimerkiksi Mainen valtiossa, jossa on ollut jo pisin vaikutusaika. —

Siihen tapaan juttelivat miehet, kunnes tuli vieraitten aika lähteä kotiaan.

Illalla kun lapset jo nukkuivat, istuivat isä ja äiti vielä tuumien tulevaisuussuunnitelmiaan. Koko käännös oli tehtävä. Ulkona oli jo pimeä, mutta sisällä Tulentien kotona oli valoisaa — toivojen tähdet vilkkuivat.

L. M.

Tädin uhraus.

Hän oli vanha, hopeahapsinen mies, mutta nuorteva luonteeltaan, ja innokas raittiussankari. Hänet tunnettiin ympäri maan siitä innosta ja voimasta jolla hän asiaansa ajoi. Ja vaikka hän oli monta vihamiestä itselleen voitannut, oli hän myöskin tuhansien kiitollisuuden ja siunauksen saanut. Lukemattomat olivat ne sielut jotka hän oli nostonut liasta puhtauteen, kurjuudesta ja pimeydestä onneen ja valoon. Vastustamattomalla voimalla veti hänen sanainsa lämpö mukanaan kovimpiakin sydämiä. Ja yhä väsymättömänä hän jatkoi siunattua työtään.

Olin tullut tuntemaan hänet läheisesti ja monta hauskaa hetkeä olin viettänyt hänen seurassaan. Kerran, ollessamme kahdenkesken, tuli puheenaiheeksi naisen vaikutus raittiustyössä. Silloin vanhan raittiuspuhujan katse tuli entistäkin kirkkaammaksi; se oli hänen lempiaineensa. Vähän aikaa hän vaikenä, nojaten päätänsä kättänsä vastaan ja kun hän nosti katseensa oli hänen silmissään sellainen syvyys ja hellyys, jonka moista en ennen ollut niissä nähnyt.

“Olen usein puhunut naisesta ja hänen osallisuudestaan ja velvollisuuksistaan raittiustyössä,

mutta en ole koskaan kertonut julkisessa puheesani omasta persoonallisesta kokemuksestani tässä asiassa. Mutta nyt tahdon kertoa sinulle vähäsen omastani ja hänen historiastaan, jonka muisto on minulle kalliimpi kuin koko maailman aarteet ja kun olen lopettanut, ymmärrät ystäväni, miksi hänen muistonsa on minulle niin pyhä ja miksi olen hänelle niin suuressa kiitollisuuden velassa. Soisinpa että mailmassa olisi enemmän hänen kaltaisiaan naisia, sillä silloin vähenisi yhteiskunnallinen mädännäisyys, ja moni löytäisi pienen maapallomme siedettävämmäksi asuinpaikaksi.

Hän, josta nyt aion kertoa on tätini. Isää ja äitiä en lainkaan muista, sillä he molemmat kuolivat ennenkuin olin täyttänyt kahtakaan ikävuotta. Täti oli minulle sekä isä että äiti, sillä hän otti minut luokseen kun turvattomana pienokaisena mailmaan jäin.

Ensimmäiset muistoni kerääntyvät valkeaksi maalatun yksikerroksisen, leveän rakennuksen ympärille, jonka ovi- ja ikkunapielissä ruusu-köynnökset kukoistivat ja jonka edessä oli herttaisin pieni puutarha maailmassa. Kaikkialla vallitsi kauneus ja sopusointuisuus; missään ei silmä kohdannut rumaa tai epämiellyttävää. Se oli Tädin koti, ja sentähden se olikin niin kaunis. Hän oli sen itse rakennuttanut, ja siihen hän oli luonut osan omaa itseään, sillä hän oli kauneuden hartain palvelija. Hänen kauttansa on minullakin ollut se onni että lapsuuteni muistot

ovat kuin tuon kauneuden ja sopusointuisuuden verhoamat. Sillä jokainen ulkonainen vaikutin, joka koskee lapsen herkkään sielu-elämään, olkoon se sitten hyvä tai huono, ruma eli kaunis, lyö se siihen merkkinsä ja jos samanlainen vaikutus yhä uudistuu, on leima pysyväinen, ja lapsen sielu-elämän suunta määrätty. Ja Tätiä kiitän siitä, että päiväpaisteen ja rakkauden ympäröimänä elämäni taivalta aloitin.

Rakkautta ja päiväpaistetta on ensimmäisessä selvässä muistossa tädistäni: minä tavoittelin kiini suurta, loistavaa perhosta ja onnistuinkin sen saamaan. Juoksin näyttämään sitä Tädille, joka istui nurmikolla suuren tammen varjossa, minun leikkiäni seuraten. Hän katsoi sitä vähän aikaa ja ihaili sen kirkkaita siipiä, mutta sitten lausui: "Laske, lapseni, se menemään. Jumala on luonut sen vapaaksi; älkäämme ryöstäkö hetkeäkään siitä vapaudesta". Minä päästin perhosen lentoon, istuuduin Tädin viereen ja hän kiersi kätensä ympärilleni, ja hellästi silitti tukkaani. Tyytyväisyys valtasi mieleni istuessani siinä suloisessa turvassa ja muistan miten suuresti iloinen olin sen seikan johdosta että olin saanut tulla tänne ihanaan maailmaan missä oli niin sieviä perhosia, kaunisäänisiä lintuja, viheriöitä ketoja ja kirjavia kukkakenttiä, sillä kaikkia näitä oli Täti opettanut minun huomaamaan ja ennen kaikkea että minulla oli niin hyvä Täti, erittäinkin kun muistin että valkeaksi maalatun rakennuksen kyökin ikkunalla oli jäähtymässä

Tädin valmistamia piirakoita joista minulle oli luvattu palanen. Muistan myöskin että Tädillä oli silloin vaalea puku, jossa oli mustaa samettinauhaa vyötäisillä ja että minä pidin paljon hänen ruskeasta tukastaan, tummista silmistään ja ennen kaikkea hänen valkeasta kädestään jossa hän piti minun omaa ruskeaa töppöstäni. Ja se oli ensimmäinen selvä muisto Tädistä.

Sellaisena hiljaisena, ystävällisenä olentona hän aina muistoissani pysyy. Ehkä syvä rakauteni ja kunnioitukseni häneen saa minut liioittelemaan hänen hyveitään, mutta mielestäni oli Täti niin lähellä täydellisyyttä kuin ihmissielu tällä puolen taivaan porttia olla voi. Tietysti hänelläkin heikkoutensa olivat, mutta hänen hyveittensä runsaus teki ne ainakin minun silmissäni huomaamattoman pieniksi. Ja kun hän keran kertoi minulle elämänsä tarinan, nousi ihailuni entistäänkin korkeammalle. Tiesin silloin mistä johtui se surumielisyys ja samalla syvä hellyys joka hänen silmissään kuvastui. Tiesin myöskin miksi hän minua niin paljon rakasti ja miksi hän osasi kaikkia ihmisiä rakastaa, miksi hän osasi aina antaa anteeksi, aina lohduttaa ja aina auttaa ja miksi hän oli niin todellinen kristitty: hän oli kärsimyksien koulussa oppinut. Hän oli kärsinyt, kärsinyt paljon. Ja kaiken tuon kärsimyksen syynä oli alkohooli.

Hän ja äitini olivat sisarukset. Heidän isänsä oli ollut mitä kurjimpia juoppoja, ja yhdessä lempeän äitinsä kanssa olivat tyttäret kärsineet

kaikkea mitä juomarin vaimo ja lapset kärsiä voi. Synkkä oli heidän lapsuutensa ollut. Tädin ollessa viisitoista vuotiaana oli isä kuitenkin kuollut ja silloin oli elämä valoisampaa, erittäinkin kun aineellinen puoli elämästä oli taattu, sillä he olivat perineet sievän summan eräältä sukulaiselta.

Tädin ollessa yhdeksäntoista vuotias tapasivat toisensa ensi kerran hän ja Kaarlo Rinne. He rakastuivat toisiinsa. Pelkkää päiväpaistetta oli silloin Tädin elämä. Hän oli jossain määrin unohtanut entisen synkän varjon joka oli hänen aurinkonsa pimittänyt. Hän eli rakkaudessa ja onnessa. Mutta ainoastaan puoli vuotta kesti tuota onnea: hän huomasiikin että mies jota hän rakasti enemmän kuin omaa elämänsä, oli, kuten hänen isänsäkin oli ollut, väkijuomain käyttäjä. Eikä sulhanen sitä kieltänytkään, mutta vakuutti ettei hän milloinkaan menisi yli kohutuuden rajan. Mutta siihen ei Täti tyytynyt, ja niin luja hän oli vakaumuksessaan että hän antoi sydämensä särkyä ja onnensa pirstoutua; he erosivat sillä ei Kaarlokaan taipunut morsiamensa tahtoa noudattamaan. Molemmat kärsivät, sillä molemmat yhä rakastivat toisiaan.

Mutta nuorena ylpeydessään otti Kaarlo vaiokseen Tädin nuoremman sisaren. Kaarlo Rinne siis on isäni ja tuo nuorempi sisko äitini. Mitä Täti silloin kärsi, olisi mielestäni ollut tarpeeksi murtamaan vahvankin sydämen, mutta

tiedän että Tädin epäitsekäisyys ja syvä uskonnollisuus olivat hänen tukensa silloinkin.

Äitini oli heikompi nainen kuin Täti, eikä osannut vaatiakaan isältäni sitä minkä takia Täti oli elämänsä onnenkin uhrannut. Isä vaipui enemmän ja enemmän juoppouden valtaan, kunnes minun oltuani vuoden vanha hän oli auttamattomasti vajonnut. On mahdotonta kuvitella mitä kärsivät nuo kolme sielua, jotka kohtalo oli niin onnettomasti yhteen liittänyt surun ja katkeruuden kahleilla. Äitini, hentoinen ja heikko kuin päiväperhonen joka illan tullen kuolee, oli ensimmäinen joka vapautui. Pieni äiti raukka! Elämä oli hänelle ollut liian raskas taakka, ja parempi oli kuolema, tuo suuri sovittaja, joka hänet omakseen ottikin. Puoli vuotta myöhemmin seurasi isäni häntä. Kuolinvuoteellaan hän vielä tunnusti aina rakastaneensa Tätiä, pyytäen sovintoa. Tädin sylissä hän oli viimeisen henkäyksensä vetänyt, ja heidän kyyneleittensä yhteen vuotaessa olivat he kuiskanneet jäähyväiset toisilleen. Kuolinpäiväänsä saakka kantoi Täti isäni kuvaa sydämmellään ja isäni tähden hän minua niin rakasti”.

Kyynel tipahti vanhan kertojan poskelle, eikä ollut kuiva kuulijankaan silmä.

“Niin, sellainen oli Tädin historia”, jatkoivat vanhus. Isäni kuoleman jälkeen hän otti minut kasvatikseen, ollen yksin, hänen äitinsä kun oli kuollut vähän ennen minun syntymääni. Helästi hän minua vaali, sillä kaikki hänen toivon-

sa olivat nyt kiinnitettyt minuun. Oi, etten koskaan olisi hänelle surua tuottanut enkä toivojaan pettänyt!

Hän itse opetti minua luku- ja kirjoitustaidossa yhdeksänteen ikävuoteeni asti. Ollessani koulussakin oli hän alati sekä luku- ja leikkitoveri että opettaja. Vaikka ei Täti ollutkaan korkeasti oppinut nainen, oli hänellä hienostunut maku kirjallisuudessa ja taiteissa, ja määrätyn ajan joka päivästä hän antoi henkisille harrastuksilleen. Siten hän minuakin niin innostutti että minä omasin äärettömän ja mielestäni tyydyttämättömän opinhalun ja Tädin avulla minä edistyinkin mainiosti opinnoissani. Täti olikin erinomainen opettaja: hän ei milloinkaan ajatellut edestäni, vaan aina hän sovitti niin että itse sain selvittää nuo mielestäni niin mutkalliset pulmat. Jo pienenä poikasena sain sitä opetustapaa kokea. Muistan aina hänen vastauksensa kun tahdoin tietää miten suuri on taivas. 'Niin suuri on taivas kuin on pikku pojan sydän', sanoi hän.

Mutta tärkeimpinä kaikista piti hän raittius- ja terveysoppia. Säännöllisesti harjoitimme voimistelua. Ehdoton puhtaus oli Tädin sääntö ja sitä hän minullekin opetti. Pienenä ollessani hän opetti minulle tunnuslauseen: 'Raitis mieli raittiissa ruumiissa'. Isäni ja hänen isänsä esimerkit riittivät todistamaan tuon lauseen tarpeellisuuden. Ja oli yksi seikka jonka vuoksi hän pani raittiuskysymykselle niin paljon pai-

noa: hän pelkäsi sitä mahdollisuutta että olisin perinyt tuon kauhean taipumuksen, joka oli isäni ja isoisäni turmioon syössyt. Siksi Täti minua niin tarkasti vaali ja vartioi.

Niin kului aika kunnes saavutin kahdeksanentoista ikävuoteni. Silloin tuli minun lähteä pääkaupunkiin opiskelemaan. Vaikka mielessäni kuvastui pääkaupunki niin ihmeen loistavalta ja tulevaisuusunelmani niin suurilta, tiesin että tulisin kaipaamaan tuota hellää toveruutta jota Täti minulle niin runsaasti antoi. Ja vaikka en lähtötouhussa sitä niin huomannutkaan, ahdisti kaipaus rintaani sitä kovemmin kun löysin itseni yksin pääkaupungin suuressa, kihisevässä ihmisvirrassa.

Kului kaksi vuotta. Olin neljä kertaa käynyt lomalla Tädin luona, ja hauskat olivat ne hetket, jotka silloin yhdessä vietimme. Tulevaisuudestani puhuimme paljon. Päätimme yhdessä että antautuisin lääketieteen alalle, ja tutkintoni suoritettua siirtyisin kotikaupunkiin tointani harjoittamaan.

Olin taasen pääkaupungissa, lukujen ja toverien kanssa. Nautin täysin siemauksin elämästä, sillä se tarjosi minulle pelkkää hyvää. Oli kulunut kaksi kuukautta lukukaudesta, silloin se tapahtui, se joka tänäkin päivänä painaa mieltäni kuin hirvittävä painajainen. Minä juovuin! — Alensin itseni alhaisinta eläintä alemmaksi. Se tapahtui niinkuin oli tapahtunut niin monelle ennen minua. Juhlatunnelma, itseeni tyyty-

väisyys, iloiset toverit, viinipikari, houkutukset, — ja niin se oli tehty. Kun heräsin seuraavana päivänä kohmeλοisena ja sairaana, selveni minulle tekoni kauhea todellisuus. Muistin Tädin; olin tukehtua häpeästä. Niin se päivä kului, katumuksessa ja tuskassa, mutta ennenkuin viikko oli umpeen kulunut, olin uudelleen langennut. Sen jälkeen heittäydyin yhtämittäiseen hurjiteluun. En ollut kertaakaan kirjoittanut Tädille sen jälkeen kun ensimmäisen viinipikarin tyhjensin ja siitä oli jo toista kuukautta. Yhä vaan minä join. Selvällä ollessani en kestänyt omantunnon soimauksia ja join unohtaakseni; juopuneena ollessani tuli janoni yhä kiihkeämmäksi ja minä join sitä sammuttaakseni. Tädiltä sain monta kirjettä, joissa ilmeni levottomuus ja huoli, mutta minä en vastannut niihin. En vieläkään voi käsittää miksi en antanut Tädin muiston vaikuttaa itseäni; olin kuin jonkun saatanallisen taian alla.

Pari kuukautta kului tällä tavalla. Silloin eräänä päivänä sain kirjeen Tädiltä. Siinä ei ollut monta sanaa, ainoastaan: 'Poikani, minä tiedän kaikki. Tule kotiin!' Se vaikutti minuun niinkuin olisi jäistä vettä kaadettu niskaani. Ensimmäisellä junalla riensin minä kotikaupunkiini. Sekavat, pyörryttävät ajatukset risteilivät aivoissani. Mitä Täti ajattelee — Täti raukka! Säälin itseäni, mutta enemmän säälin häntä. Mutta vaikka kuinka yritin tehdä päätöksiä, — päätin Tädin tähden, itseni tähden, tule-

vaisuuteni tähden, — luopua hirveästä toveris-tani, viinasta — niin samassa kuitenkin tartuin pullooni — ja join. Tuntui keveämmältä. Mitä Täti turhia — kyllähän minä — vaikka joskus ryyppäänkin.

Vihdoin löysin itseni kävelemässä tuttua tietä. Avasin veräjän ja kävin läpi puutarhan. Tulin ovelle, vaan siinä joku outo aavistus tuli mieleeni — en uskaltanut avata — seisoin epäröiden — mitä Täti sanoisi — teki mieli paeta.

Mutta samassa aukeni ovi — en milloinkaan unhotta sitä näkyä joka kohtasi silmäni! Edessäni seisoivat Tati. Hän horjui; silmänsä tuijottivat villisti hetkisen, mutta sitten muuttuivat raukeiksi ja ilmeettömiksi; hänen tavallinen herttainen hymynsä oli nyt hullua irvistystä; tukka oli hajallaan; hän sopersi joitain käsittämättömiä sanoja; toisella kädellään hän yritti minua hyväillä, ja toisella — hän heilutti tyhjää viinapulloa!

En tietänyt mitä ajatella; olin niin hämmästyntynyt etten saanut sanaa suustani. Tuijotin ääneti — en käsittänyt että tuo kurja olento voisi olla sama puhdas, kaunis nainen jonka olin muutamaa kuukautta ennen nähnyt. Mitä — miksi —? Yht'äkkiä hän nauroi äänestä, kamalaa naurua ja veti minut sisään. Hän viittasi pöydälle, jossa huomasin minulle osotetun kirjeen.

'Rakkaani!' minä luin, 'tiesin että tulet, ja siksi valmistin itseni sinua vastaanottamaan. En

tiedä missä tilassa olen sinun tätä lukiessani. Tätä kirjoittaessani on edessäni täysinäinen viinapullo. Jumala antakoon minulle voimaa sen tyhjentämiseen! Meidän kesken, olkoon tämä viimeinen kerta kuin vedämme esiin tämän kysymyksen. Jos Jumala sallii että tekoni auttaa sinua, poikani, olisi iloni rajaton, mutta jos en onnistuisi — tiedäthän mitä se merkitseisi? Viikko takaperin kävin pääkaupungissa — ja tulin varmuuteen siitä mitä olin pelännyt ja aavistanut. Ja nyt, anna anteeksi, sillä tämä on ainoa keino!

Luettuani tämän käännyin Tädin puoleen. Hän seisoivat minuun tylsästi tuijottaen. Samassa hän purskahti itkuun, mutta pian muuttui se nau-ruksi, ja hän yritti tanssia ympäri huonetta, laulaen ja heiluttaen viinapulloa kädessään. Vihdoin hän uupuneena vaipui lattialle, ja minä kannoin hänet vuoteelle.

Nyt minulle selvisi mitä Täti oli tehnyt. Pelastaakseen minut oli hän päättänyt näyttää minulle mitä juoppous on. Hän oli nauttinut pulloa sitä myrkyä jota hän sydämmestään inhosi ja pelkäsi. Ymmärsin mitä hän oli kärsinyt kanttaessaan uhrinsa rakkautensa alttarille. Ymmärsin mitä merkitsee hienotunteiselle, jalolle naiselle, puhtauden ja siveyden papittarelle, heittää hetkeksikään tuulille sydämensä syvimmän vakaumuksen. Mutta kaiken tämän oli Täti tehnyt — minun tähteni! — ja epävarmana voitosta!

Monta viikkoa tuon tapauksen jälkeen virui Tāti tautivuoteella. Liiallinen hermojännitys ja suru olivat ennestään hänen jo heikontaneet, ja sitte tuo äkillinen myrkytys hänen ruumiissaan, oli tarpeeksi viemään hänen melkein kuoleman portille saakka. Yöt, päivät olin hänen kanssaan, ja en ennen ollut tuntenut itseäni niin onnelliseksi kuin sinä päivänä kun hän ensi keran, avaten silmänsä, minulle heikosti hymyili. Polvistuin hänen viereensä ja sopersin: 'Anna anteeksi Tāti!' Vastaukseksi hän veti pääni alas ja suuteli otsaani. On melkein tarpeetonta mainita että sen jälkeen en milloinkaan koskenut väkijuomiin".

Siten loppui vanhan ystäväni kertomus yhden uhrautuvaisen, raittiin naisen uskollisuudesta ja palveluksesta *raittiisaatteelle*.

Evi A.

Tuoksuva nuoruus.

I.

Kun kevät lämpösäteitä
luo pohjan nietoksille
ja talven vaipat varjoina
katoovat kankahille,
niin silloin nuoruus tuoksahtaa
raittiina, puhtahana.
Rinnoista riemu raikuaa
valppaana, valtaavana.

Ja korven nuori kuusisto
saa uuden latvaterhon.
Keväinen lempi lehville
kantavi kauniin perhon.
Ja kuusten kaino kuherrus
lempivi juurimultaa,
kun nuori sydän pulppuaa
kesäistä elon kultaa.

Ja joskin talvi-tuiskusäät
sydäntä kuusten viiltää
niin sittenkin sen lehvillä
nuoruuden helmi kiiltää.
Ja nuori terho pihkalle
lajinsa tuoksahtaapi,

niin talven tuimat tuiskutkin
nuoruutta lietsoaapi.

II.

Nuoriso, nuoriso, tunnetko tuoksun?
Tunnetko veresi pulppuavan juoksun?
Tunnetko itsesi, tunnetko matkat,
joita sa kuljet ja joita sa jatkat?
Nuoriso tunne, aika on tullut.
Kaikki jo tuntee muut paitsi hullut.

Itses kun tunnet, määräs kun tiedät,
sydämes ääntä kun kuulla jo siedät,
lämpene toivoin, lämpene innoin,
riemastu silloin, hehkuvin rinnoin.
Pehmitä maita, sulata jäitä.
Karkoita pyyteitä itsekkäitä.

Syntymämaasi, juurien multa
syömmes lempeä vaativi sulta,
elosi terhot pihkalla täyttää,
lempesi lehvillä perhoja käyttää,
nuoruutes tuorehen tuoksumaan,
omasi laittavi maailmaan.

Juho Kurki.

Julaistu *Nuorten Nuijan* N:o 9, v. 1912.

Kukistuuko Veljeysseura.

Useampien viime vuosien ajalla on meidän raittiusväkemme eleet näyttäneet siltä, että me olemme kylmentyneet Veljeysseuraan. Seurojen luku on vain vähenemistensä vähentynyt yhteisestä renkaastamme.

Idän valtioissa ei ole enää ainoatakaan seuraa, joka kuuluisi jäsenenä yhteiseen ketjuumme. Eikä kaukaisessa lännessäkään. Vaikka se ei ole mielestäni ollenkaan ihme jos länteläiset ovat jääneet pois. Heitä vierottaa suuressa määrässä matkan etäisyys keskusasemaltamme.

Veljeysseura ei ole enää sama vaikutukseen- ja voimaansa nähden kun 7—8 vuotta ajassa taaksepäin. Missähän tässä mahtanee piileä viika. Onkohan Veljeysseura toiminut jossain kohden typerästi ja vieroittavasti vai miten? Onkohan sen johtokunta tehnyt työn käytäntöönpanossa virheitä ja ollut velto pitämään huolta tuon, aikoinaan niin suuren, yhdistyksen menestymisestä?

Olen muutamien viimeisten vuosien aikana surulla nähnyt miten Veljeysseura alkaa vähän kerrallaan menettää arvonsa. Oliskohan mahdollista, että Veljeysseura vielä saisi kuolemankin

iskun tulevaisuudessa. Niin ystävä kun olenkin aina ollut Veljeysseuralle, voin sallia hyvin senkin *jos vain siitä olisi hyötyä meidän yhteiselle raittiustyölle.*

Minä kuitenkin epäilen suuresti sitä seikkaa, josko kauvaskantavaa aatteellista raittiustyötä voitaisiin hitustakaan sillä edistää, vaikkapa Veljeysseura kokonansa uhrattaisiin eri joukkojemme innostuksen alttarilla. Veljeysseuran johdossa on saattanut olla aikojen kuluessa virheitä, kuten kaikissa inhimillisissä liikkeissä, mutta silti on suurimmaksi osaksi Veljeysseuran ansiosta mitä meillä on raittiustyön alalla. Sillä on jotain arvoa. Veljeysseuralla on aina ollut historiallista arvoa johdossaan ja aatteellista voimaa työssään. Kun me käännämme selkämme sille, niin emme ole selvillä siitä miksi me sen teemme. En ole vielä tavannut ainoatakaan tapahtumaa, jossa olisi aatteellisesti taikka käytännöllisesti hyödytty siitä kun on Veljeysseurasta erottu. Asialle on antanut aina intoa ja vilkkautta syrjätarcoitukset.

Todistaakseni tämän, olkoon sanottu, että vielä aivan pian sen jälkeen kun tanssille avattiin ovet Veljeysseuraan kuuluvissa seuroissa, vielä sen jälkeen erosi yksi seura pois ja ilmoitti syyksi eroamiseen Veljeysseuran *ahtaat säännöt.*

En ollenkaan ihmettele jos tuossa eronneessa seurassa eroamisensa jälkeen harjoitettiin yleistä juoppoutta ja valkoista orjakauppaa. Muutoin on mielestäni aivan turhaa puhua ahtaista

säännöistä silloin enää kun kerta tanssikin otetaan ohjelma-numeroitten joukkoon.

Minulle näyttää siltä, että äärimmäinen itä ja äärimmäinen länsi pysyvät jo meistä erillään, eivätkä enään liity meihin. Mutta me keskivaltioissa kyllä voimme säilyttää Veljeysseuran. Me voimme paremmin vaikuttaa toisiimme siitäkin syystä, kun olemme likempänä toisiamme. Aina-kin noilla aikoinaan niin kuuluisilla ja mielityillä vuosikokouksilla on suuri yhteisvaikutus.

Vaikeudetta voitaisiin lujittaa linjaa Minnesotan valtiosta aina Ohion ja Pennsylvanian valtioihin. Tällä alueella on nykyään toimimassa 7 liittoa. Mutta liitoista ei ole vielä ollut erityistä hyötyä meidän raittiustyöllemme kaikissa suhteissa. Ne ovat toimineet meidän vanhaa, ja monessa suhteessa anteliasta Veljeysseuraamme vahingoittavasti.

Liittomme ovat monessa tapauksessa ottaneet liikaa virallisuutta ilmaisevan askeleen. Oikeuksia on käytetty vilkkaammin kun velvollisuuksia. Me olisimme liitoina voineet enempi, itsekukin alueellansa, varoa Veljeysseurasta seurojen eroamista. Onkohan johtokunnat edes liitoissa vaikuttaneet tällä alalla rauhoittavasti. Miten lienee?

Joku voipi sanoa: "Ei Veljeysseurasta ole meidän raittiustyöllemme sen suurempaa hyötyä kun liitoistakaan".

Tähän on kyllä vaikea vastata. Ei toki siksi, että tuo lause perustuisi oikea-tietoisuuteen,

vaan siksi, että se ilmasee äärimmäistä hotalehtamista — ajattelemattomuutta.

Mehän olemme sotajalalla olevaa väkeä. Ketä vastaan? Väkijuomaliikettä ja valtiota vastaan. Kun raittiusjärjestöiltä puuttuu yhteinen voimakas keskusasema, mitä vastustajamme, väkijuomaliike, meistä silloin ajattelee. Se näkee joukon hajanaisuutta ja puolivalmista. Se ajattelee: turhaa on pelätä tuollaista joukkoa, joka ei kykene järjestymään.

Väkijuomaliikkeen ystävät nauravat itsekseen kun meiltä puuttuu vakava ymmärrys yhteisen keskusaseman tarpeellisuudesta. — Keskusasema tarvitaan kaikkien liikkeitten ja yritysten toiminnassa. Niinpä se tarvitaan meidän suomalaisessa raittiustyössämme.

Veljeysseura on tehnyt paljon raivausta raittiusasialle suomalaisen väestömme kesken Amerikassa. Ei sitä vain niin kannattaisi hävittää. Keskivaltioissa sijaitsevien raittiusseurojen ja liittojen tulisi siitä pitää erityistä huolta, että Veljeysseura ei vain menettäisi vaikutustansa näillä mailla.

Liitot eivät ole vielä ottaneet työjärjestelmäänsä jäsentensä hautamisesta mitään kysymystä. Tunnettua on, että kaikki yksityiset seuramat eivät kykene toimittamaan ja kustantamaan jäseniänsä hautaan sillä osanottavuudella, minkä veljeysseura on aikoinaan määrännyt hautauskustannuksien peittämiseksi ja jota tapaa ovat sittemmin hyvin useat yksityiset seu-

rat noudattaneet tapanansa. Sanoin yksityiset seuramat. Ne ovat nuot suuremmat ja voimakkaammat itsenäiset raittiusseurat. Heille se on mahdollista. Mutta mitenäs pienet seuramat tässä asiassa voivat suoriutua. Tässäpä se onkin jupakka!

Mitä Veljeysseuran yleiseen kannatukseen tulee, niin siinä on pienet seuramat aina olleet etevämpiä. Kun heidän keskuudessaan käypi esim. puhuja, niin ne korvaukseksi panevat toimeen kekkereitä, joista tulot annetaan puhujakassaan. Tulos näistä on runsas seuran jäsenlukuun verrattuna. Sitä vastoin suuremmat seuramat saava tapella hieken ja vereen asti suurien haalinvelkojensa kanssa.

Pitemmittä selittelyittä käsittää jokainen miesten suuresta merkityksestä raittius- ja kansallisuusasiassa on yhteenliittyminen. Niin on yleensä vaistomaisena tietoisuutena nykyäänkin raittiusväellämme se käsitys, että yhteenliittyminen on voimaa. Mutta kun Veljeysseuraa vastaan on päässyt alkuun kauhu, niin pitäisi se sittenkin kukistaa. Minä en ole koskaan käsittänyt, josko tämä johtuisi mistään muusta kun itsekäisyydestä.

Vielä kerta vetoan järkevämpään raittiusväkemme keskivaltioissamme. Minnesotan ja Dakotan valtioitten rajasta alkain aina Pennsylvanian ja New Yorkin valtioitten rajaan saakka, että näillä alueilla tulisi lujittaa yhteistä kansallista raittiustyötämme, yhteenkuuluvaisuuden

rengasta — Veljeysseuraa. Itäläiset voimme jättää huoletta renkaasta pois, koska se maantieteellisessä suhteessa sopii hyvin heille, ja varsinkin kun he nykyään ovat päässeet hyvään yhteisymmärrykseen ja vilkkaaseen vuorovaikutukseen keskenään. Länteläiset matkan etäisyyden takia tarvitsisivat meidän yhteistä apuamme.

Yhteisyyttä ja vilkasta toimintaa ajatellen kokemuksen perusteella me emme voi sallia Veljeysseuran kukistumista. Vieläkö meillä elää isäimme henki?

10—25—16.

K. O.

Kuparialueelta.

Tätä kirjoittaessa on taistelu paraillaan käynnissä Michiganissa väkijuomaliikettä vastaan. Kuparialueen raittiusväki on kiinteästi taistelussa mukana. Useita kokouksia on pidetty, ja kymmeniä tuhansia lehtisiä äänestysohjeitten kanssa on levitetty suomalaisille tällä alueella englanninkielisten kanssa käsikädessä. Veljeysseuran kanssa olemme palkanneet yhdessä puhujaksemme Heikki Moilasen Hancockista, Michiganin valtion perustuslaillista kieltolakia varten. Liittomme palveluksessa on kierrellyt tämän alueen vanhimpia ja väsymättömpiä raittiusveteraaneja mr. Matti Manner utterasti selostellen äänestystapaa talo talolta. Useat paikallisseurat ovat omalla ympäristöllään ottaneet omaksi asiakseen äänestystavan selityksen ja avustaneet tuntuvalta tavalla liiton toimintaa tämän suuren asian hyväksi. Monet seurakunnat ovat myöskin olleet asiassa mukana pappiensa ja jäsentensä kautta, puhuen ja kirjoittaen asiasta hyviä selityksiä. Emme myöskään voi olla lausumatta kiitostamme Päivälehdelle, Amerikan Suomettarelle ja Auttajalle siitä, että ne ovat julkisesti astuneet Michiganin valtion kieltolaki-taistelun kannattajiksi julkaisujensa kanssa.

Keskellä taistelun tuoksinaa muuttui Valvojan kanta kuivan puolelle Calumetissa ja julkaisi se äänestysohjeen ilman maksutta, josta sekin ansaitsee kiitoksemme.

Hancockissa on muodostettu erityinen toimikunta Pohjantähti r.-seuran aloitteesta, joka on tehnyt vierailuretkiä ympäristön paikkoihin kivaustaistelun puolesta hyvällä menestyksellä ja selostanut äänestystä Home Rulen ja kieltolain välillä kuivan puolesta.

Tätä kirjoittaessa emme tiedä vielä sanoa miten tulevat taistelumme hyviä hedelmiä kantamaan vaaliurnalla, mutta me toivomme, että Kuparialue antaa hyvän äänestyksen tuloksen kieltolain puolesta. On mahdollista, että tähän kalenteriin saamme jo tiedon siitä miten tässä jättiläistaistelussa on käynyt. Tuleeko kapakamiesten Home Rule vai kieltolaki voitolle.

Siitä olemme varmoja että työmme ei ole turhaan mennyt, vaikka miten tässä kamppailussa olisi käynyt, sillä se on tehty asiamme hyväksi.

Kuparialueen raittiusliitto on ollut varsin viireässä toiminnassa kuluneen vuoden aikana ja vietti onnistuneen vuosijuhlan kesäkuun 25 päivänä Calumetissa. Ohjelmassa oli suomen- ja englanninkielisiä puheita, laulua ja soittoa. Runonlausuntoa ja urheilukilpailuja verrattain hyvillä tuloksilla. Puhujina oli suomenkielellä past. V. Rautanen ja H. Moilanen, englanninkielellä W. E. Holman. Lauluköörejä oli Sävel naiskööri Hancockista, Kaiku mieskööri ja Ka-

Kuparialueen r.-liiton 11:n vuosikokouksen osanottajat 1916, Calumet, Mich.

leva r.-seuran sekakööri Wolverinesta. Runoja lausuiivat: juhlarunon, jonka tilaisuuteen oli valmistanut mrs. O. Kotilainen Hancockista ja mrs. M. Sihvonen Hancockista. Runonlausunkilpailuun ottivat osaa ja saivat palkintoja mrs. M. Hiltunen Wolverinesta ja Helmi Ruotsi So. Rangelta naisten sarjassa, Otto Polso ja Kalle Latvala South Rangelta miesten sarjassa. Ohjelman esittäjänä toimi liiton esimies Matti Manner. Urheilukilpailussa oli miesten sarjassa Huima South Rangelta ja Visa Painesdalesta. Liiton kiertävän palkinnon sai edelleen Huima South Rangelta. Naisvoimisteluseuroja ei ollut kuin yksi ja se oli South Rangelta, saaden myöskin liiton kiertävän palkinnon.

Kuparialueen raittiusliitto pitää yleisiä edustajakokouksia neljä kertaa vuodessa ja niihin on ollut osanotto kiitettävän runsas, joten edustajain luku on ollut siinä 30 vaiheilla.

Näytöskilpailut pidettiin liiton vuosineljännekokouksen yhteydessä huhtikuun alussa Pohjantähti r. seuran haalissa. Osanottajina olivat Kaleva r. seuran ja Pohjantähden näyttelijät. Palkinnon, sinivalkoisen lipun, saivat Kaleva r.-seuran näyttelijät Wolverinesta.

Liiton johtokunta on pitänyt kokouksia melkein joka kuukausi ja siinä on ollut apujäsenenä nykyisen valtiomme kuivaustaistelun vuoksi kolme henkilöä, nimittäin: Emil Pesonen, Minnie Perttula ja Santeri Strang. Varsinaisia jäseniä ovat: Matti Manner, esimies; mrs. Lotta Hiltu-

nen, vara-esim.; Ed. Johnson rahastonhoitaja; Heikki Moilanen, kirjuri; Jalmar Myllyoja, varakirjuri; neidit Aili Torvinen ja Maggie J. Walz, johtokunnan jäseniä.

Raittiuskansan yhtymistä varten on liiton edustajakokous valinnut viime lokakuun 1 p:nä

"Toivon Liittolaisia" Kuparialueen r. liiton vuosijuhlan kulkueessa 1916, Calumetissa, Mich.

edustajakseen Emil Pesosen ja varalta H. Moilasen jos yhteistä neuvottelukokousta saadaan aikaan. Liitämme tämän kirjoituksen yhteyteen kuvan vuosikokouksen edustajista Calumetissa kesäk. 24 p. 1916 ja pienen kuvan juhlakulkueesta Calumetin 8:lla kadulla. Tervehdyksellä

H. M.

Huonolla perustuksella.

(Katkelmia elämästä).

“En jaksa elää täällä! En vaikka mikä olisi! Tuntuu liian kovalta. Jos vuoden työn uhraan peltoon ja lisäksi hankin siemenen, niin palkkioksi saan syksyllä muutaman silyksen olkia. Siinä kaikki. Jyvät vie halla ja vuoden leipä on taas tukkimetsästä hankittava, jollei aijo kerjäämään lähteä”.

Näin puhui eräänä syyspäivänä Kytölän pienen uutistalon nuori isäntä vaimolleen Eevalle. Kytölässä olivat he jo yhdessä eläneet kaksi vuotta. Silloin ensi vuotena oli Juhon isä vielä elänyt, mutta nyt, vuosi takaperin, oli kaikki jäänyt Juhon huostaan. Isä oli tuonen tuville muuttanut. Toiverikkaalla mielellä olivat nuoret silloin eteenpäin katselleet, vaikka kuolema olikin syvän jäljen jättänyt.

Heidän pienoinen talonsa sijaitsi kaukana Koillis-Suomessa, siellä rajaseudulla, hallojen luvatussa maassa. Se oli ainoa paikkakunta, jossa vielä nytkin karhu vierailmassa käy. Se oli seutua josta ainainen hätähuuto kuului. Ja eikä syyttä! Sen olivat Kytölän nuoret tulleet monesti näkemään. Nyt kun he sitä ensi kertaa

omakohtaisesti tunsivat, niin se painoi heitä ankarasti. — Oli melkein keskikesä vasta. Muutamia viikkoja oli kulunut rukiin hedelmöimisestä. Kaunista oli vilja ollut. — Mutta nyt! — Eilen oli tuuli kylmästi puhallellut ja yöllä oli kaikki mennyt. Ei pienintäkään toivoa jäänyt. Kaikki on kuollutta — lakastunutta — —

“Voi, miksi kohtalo onkaan meille näin kova? Miksi juuri nyt näin kävi, kun alkuunkaan emme ole vielä kunnolleen päässeet?” — Näin puhkesi muulloin niin reipas Eeva-emäntäkin puhumaan.

“Jotakin täytyy nyt tehdä”, jatkoi Juho. “En jaksa enää jatkaa elämää tässä talossa. Miksikä se siitä tulee, että uhraan nuoret voimani turhaan työhön. Olisinpa edes nuori vielä, niin tietäisin minne menisin. Amerikassa ehkä olisi tilaa minullekin”.

“Oi, rakas, miksi sanot noin? Rakastathan sinä vieläkin minua, uskon sen. Tiedänhän, ettei yksi vastoinkäyminen, vaikkapa se onkin näin suuri, ole meitä toisistamme vieroittava. Ja sitä paitsi, enhän minä tahdo sinua mitenkään sitoa, vapaat kädet sinulla on toimia. Tee kuinka tahdot, ja minä alistun”. — Eeva oli puhunut kiihkeästi, mutta samalla hänen katseensa näytti lempeältä, melkein pä rukoilevalta. Sitte hän astui miehensä luokse, kumartui tämän eteen ja nojaten kyynärpäillään miehensä polviin, hän katsoi tätä silmiin lempeästi, rukoilevasti.

“Sanoppa totta, Juho kulta, rakastatko minua vielä yhtä paljon kuin ennen? Merkitsenkö vielä elämässäsi sitä, jota sanoit pari vuotta takaperin? Olenko vielä kaikkesi?”

“Olet toki, olet”, sanoi Juho liikuttettuna. “Olen vain niin tuskissani, etten tiedä miten olla ja miten elää. Ja totta kyllä olisi, että ellei sinua olisi, niin Amerikassa olisin hyvin pian. En sano sitä siksi, että sinua halveksin, tai että sinut hylkäisin”.

“Jos et tosiaankaan halveksi, niin miksi sitte pahoittelet, että minä olen sinulla? Sanoinhan äsken, etten tahdo sinua sitoa. Voithan lähteä Amerikkaan, vaikka minäkin sinulla olen. Ajattele luonnollisesti mennä Patalan poikien seuraan ja vain hetken, ehkä pari vuotta viipyä siellä. Mikä sitte estää sinua menemästä?”

Juhon silmiin tuli omituinen välke. Totta puhaaksensa hänen täytyi tunnustaa, että viime aikoina hänen oli kovin tehnyt mielensä sinne meren taakse, mutta toisekseen hän ei tahtonut jättää Eevaansa tänne eikä taas katsonut voivansa viedä häntä mukanaan.

“Tottako puhut?” hän kyseli. “Minne sitte sinä jäisit? Kuinka kävisi tämän talon? Yksin et voisi sitä asua ja vieraalla väellä ei kannataisi asuttaa. Ja vielä yksi tärkeä asia: mistä saan matkarahat?”

“Onhan siinä asiassa paljonkin tuumimista, mutta kyllä ne kaikki selviävät, kunhan niitä vähän ajattelemme”. — Siihen puhe tällä kertaa

jäikin. Eeva meni kuuntelemaan, joko Mansikin kello kuuluu kujalta. Juho taas tahtoi vielä kerran katsoa sitä suurta tuhoa, jonka halla oli hänelle tehnyt.

Kahta viikkoa myöhemmin oli Kytölässä huutokauppa. Juho oli saanut naapuritalon, Anttilan Mikko-pojalle talonsa kaupaksi. Eihän siitä paljon tullut, mutta matkarahoiksi sentään riitti hyvinkin. Nyt huutokaupalla myytiin kaikki muu, joukossa Mansikkikin. Kovin se Eevan mieltä painoi, mutta ei kukaan sitä nähä saanut. Iloisena hän vain hääräsi huutokaupankin aikana. — Heti sen jälkeen lähtivät Juho ja Eeva pois koko kyläkunnasta. Kirkonkylään sitä ensin mentiin. Sieltä oli Eeva jo saanut paikan. Entiseen palveluspaikkaansa hän meni nyt takaisin. Juuri tästä, Kataistosta, oli Juho hänet mukaansa saanut pari vuotta aikaisemmin. Sieltä samasta Juho nyt sai saattajan asemalle. Olihan sitä matkaa nelisen penikulmaa ja siksi ei Eevakaan voinut saattamaan tulla, siksi ei näkynyt yhtään nenäliinaa liehumassa, ei yksikään tuttuja kasvoja asemalla. Kataistosta lähtiessään oli Eeva hänelle vain sanonut: “Rakkaani, jospa nämä neljä vuotta pian kuluisivat!” — Niin pitkän ajan olivat he määränneet eronajaksi.

*

Oli kaunis keväinen lauantai-ilta. Järvi lepäsi tyynenä. Puut seisovivat hiljaa. Tuolta koi-vikosta kuului käen iloinen kukahtelu. Eipä ai-

kaakaan, niin toiselta mäen rinteeltä vastasi toinen käki, hiukan vain syvemmällä ja karheammalla äänellä. Ja niin sitä sitte jatkettiin vuorotellen — kilpaillen — —

Tuossa pienen keski-suomalaisen järven rannalla sijaitsi uudehkolta näyttävä talo. Päärakennus oli punaisine seinineen, valkeine akkunalautoineen ja ilta-auringon valossa kimaltelevine akkunoinen hauskan näköinen. Pelloksi raivattua alaa ei näyttänyt vielä paljon olevan, mutta pientä lehdikköä kasvava metsä aidan takana tarjosi peltoainesta tarpeeksi asti. Tuolla hiukan etäämpänä saman järven rannalla näkyi useita naapuritaloja ja sieltä samalta suunnalta, parin kilometrin takaa kohosi näkyville hoikka torni. Kirkkohän se siellä oli.

Kirkon kello kumahti. Tyynenä, juhlallisena sen ääni kiiri mäestä toiseen. Tuntui niin omittuiselta, rauhalliselta. Jo kuului toinen lyönti. Niin, nythän on lauvantai-ilta. Ne ovat iltakellot nuo. Sunnuntai sanoo terveisensä, noin juhlallisesti, majesteettillisesti.

Punaisen talon kuistilla kaksi henkilöä harjoitena kuuntelee samaisia juhlallisia kumahduksia. He aivan kuin silmillänsä tahtoisivat seurata tuon äänen kulkua mäeltä mäelle, kunnaalta toiselle. Tuntui aivankuin heidätkin olisi siirretty pois ajasta, pois parempiin oloihin onnellisemmille seuduille.

“Kuulehan, Juho, näihin aikoihin juuri olemme kaksi vuotta tulleet olleeksi täällä. Ajatte-

lepas, kuinka rauhalliselta ja hauskalta on elämämme täällä tuntunut. Olen monesti verrannut sitä siihen entiseen elämäämme siellä karhujen maassa. Eikö sinustakin ole ero hyvin suuri?”

Näin puhui noin 30-ikäinen nainen posket hehkuvina. Toverina oli samanikäinen reipas mies.

“Onpa tosiaankin ero hyvin suuri”, vastasi entinen Kytölän Juho, sillä sitä joukkoahan se tämä oli. — “Ja sinä, Eevaseni, sen kaiken sait aikaan. Sinun älysi sen keksi, että meidän olisi tuolta pohjolan periltä pois muutettava. Sinähän huomasi, että voin mennä Amerikkaan, vaikka olenkin ukkomies. Ja sinä samoin lähdit palvelukseen, vaikka olitkin jo vaimo. Neljäksi vuodeksi silloin päätimme erota, mutta kolmessakin jo sain sen verran, että arvelin talon irti saavani. Ja hyvinpä tuo kävikin. Emme sitä isoa saaneet, mutta emme olisi sitä isoa ottaneetkaan. Kaksi vuotta tosiaankin on jo kulunut aivankuin unenäössä. Ovat ne kuluneet hiukan nopeammin kuin siellä Amerikassa.”

“Ja rahammekin riittivät mainiosti”, jatkoi taas vaimo. “Vielä pienellemmekin jää hiukan, jollei mitään erinomaista tapahdu. — Mutta menäänpä katsomaan, jos pikku-Juho onkin jo herännyt!”

Käsiädessä, aivan kuin juuri kihlautuneet, astelivat Juho ja Eeva asuintupaan. He olivat nyt kolmin pienen esikoisensa kanssa. Renki ja palvelustyttö olivat kumpikin kylvyn jälkeen läh-

teneet koteihinsa, sieltä sitten kylillekin mennäkseen.

“Katsos, kuinka kauniisti Juhomme nukkuu. — Ja ihan sillä on sinun leveä otsasi ja sinun nenäsi. — Älä nyt siinä kompuroi”, lisäsi Eeva samalla leikkisästi. — “Herätät lapsen sunnuntai-
rauhastaan!”

Juho oli lähtenyt akkunaan. Siinä hän haaveksien katseli rasvatyynelle selälle ja ihaili luonnon sunnuntai-rauhaa. — “Emmekö lähdekin soutelemaan”, sanoi hän äkkiä. — “Ota Juho mukaasi ja lähde!”

“Mennään! vastasi Eeva. Varovasti hän otti nukkuvan Juhon syliinsä, levitti ohuen, harvan huivinsa hänen kasvojensa yli ja lähti astelemaan rantaa kohti. Isompi Juho sulki oven ja hiljaa astua tepsutteli vaimonsa jäljessä. — Niin sitä mentiin rikkomaan järvenselän sunnuntai-rauhaa.

*

Viisi vuotta edellä kerrotun jälkeen, istui sama Aholan Eeva kamarin akkunapielessä. Tuskin häntä olisi nyt samaksi tuntenut. Jo olivat iloiset silmät saaneet surullisen tuikkeen. Ennen niin punoittavat ja sileät posket olivat jo kalvenneet. Ja eiköpähän vain niissä rypyjäkin näkynyt. Sylissä oli hänellä nuorin lapsensa. Kaksi oli jo isompaa. Tuonne ulos oli tainnut Juho-poika kuljettaa neljännellä vuodella olevan siskonsa.

Kylälle päin johtavalle tielle näkyi Eevan katse

usein suuntautuvan. Silmissä oli kostea kiilto ja väliin pääsi syvä huokaus rinnasta.

“Voi, mitä Juhoni viipynee noin kauvan? Kun eihän vaan tuo Savon isäntä olisi paloihinsa saanut. Voi, enhän koskaan ennen luullut Juhon tuollaista tekevän. Enhän koskaan siellä pohjoisessa ollessamme kuullut kenenkään puhuvan, että Kytölän Juho juo. Ja eihän hän Amerikassa ollessaankaan maistanutkaan. Sillä eipä olisi sitten kolmessa vuodessa talon hinta tullut. — Mutta siellä hän ei joutanut ajattelemaan muuta kuin rahaa ja minua. Nyt en minä kykene häntä itseäni kiinnittämään. Kun eihän vain Juhoni saisi liian huonoja tovereita.”

”Kas, tuollapa Juho jo tuleekin”, jatkoi vaimo puheluaan. — “Mutta miksi on hänen ryhtinsä viime aikoina kadonnut? Miksi kävelee hän noin hitaasti ja allapäin? — Mitähän ihmettä on tekeillä?” — Ja Eeva purskahti itkuun — — —

“Missä viivyit näin kauvan, Juho?” koettaa Eeva iloisena taas kysyä sisään astuvalta mieheltään. “Olemme jo kovin sinua odottaneet. — Olitko sinä Savolla?” kysyy hän samalla hiukan levottomana nähdessään Juhon harhailevan katseen.

“Pitääkö minun tehdä sinulle tili jokaisesta askeleestani”, vastasi Juho välinpitämättömänä, melkeinpä jäykkänä. Hän yrittää samalla työntää vaimoansa syrjään, päästäksensä hänen ohitensa toiseen huoneeseen, “isännän kamariin”.

“Voi Juhoni, minkätähden teet noin?” sanoi

Eeva melkein parkaisten. "Taas olit juomassa Savolla. Hengityksesi hajuaa kovasti viinalle. Ja minulta koetat sitä sitte salata. Oi, Juho, mitä olen sinulle tehnyt, että näin minulle kostat?" — Ja Eeva pillahti ääneen itkemään. Äsken kehtoon laskemansa lapsikin herää ja alkaa hänkin itkeä.

"Eihän tässä talossa enää saa rauhaakaan", parkasee Juho, tällä kertaa selvästi juopuneen äänellä. "Aina vain alinomaista kyselemistä ja ruikuttamista, itkua ja parkua." — Hän ottaa uudelleen askeleita omaa kamariansa kohti. Eeva astuu väliin, mutta Juho tarttuu häneen ja työntää vihaisesti pois luotaan. Horjahdellen sitte itsekin hän astuu kamariinsa ja vääntää oven sisäpuolelta lukkoon — — —

Se oli ikävä ilta ja vielä ikävämpi yö Aholan Eevalle ja hänen lapsillensa. Ja mikä pahinta: se ei ollut ensimmäinen. Eeva oli jo jonkun aikaa aavistanut pahaa. Juhosta oli tullut liian hyvä ystävä juopon ja renttuilevan Savon isännän kanssa. Puhuttiin maailmalla, että Savo oli kovin velkaantunut ja että hän seisoi taloinensa perikadon partaalla. Mutta juomasta ei hän silti lakannut. Ei se kyllä usein tapahtunut, että hän olisi juonut itsensä aivan humalaan, mutta tietävinään oli maailma, ettei hän ollut moneen vuoteen selvää päivää nähnyt. Ja nyt oli jo enemmän kuin puolen vuotta Aholan Juho ollut hänen seurassaan. Eevalle ei sitä ensin rojhennut ku-

kaan puhua, tai eivät kenties hennoneet. Mutta nyt se oli jo yleisenä puheenaiheena ympäri kyläkuntaa — — —

*

Taaskin tapausten sarja siirtyy ajassa pari vuotta eteenpäin. — Kansaa, jos minkä näköistä ja kokoista oli kokoontunut Aholan pihamaalle. Siellä he kulkivat nurkasta toiseen, katselivat tutkivasti milloin seinää, milloin kattoa, tai helähtellen vajan ovella olevaa pataa laitaan, tai katsoen onko auran siipi ehyt. — Miten kumman tavalla astiat ja työkalut ovat kaikki näin kasalle koottu, ennen niin mallikelpoisessa Aholassa? Tuossa ovat kapat ja korvot ja muitakin astioita pihassa, ja poikaa ja tyttöä, nuorta ja vanhaa on niiden ympärillä, kaikki tarkastellen tavaroita.

Tämä päivä oli Aholan loppu. Nyt oli sen tuomiopäivä tullut. — Keväällä juovuspäissensä oli Savon isäntä ajanut melkein sulaan Suinusalmeen ja sinne jäänyt. Useiden kymmenien tuhansien velkojat nostivat silloin päätänsä. Ei siihen riittänyt Savon rappiolle jäänyt pieni talo, ei edes toista puolta saatu siten suoritettua. Mutta eipä hätää: Aholan Juho oli takaajana. Juovuspäissään oli tämä ruvennut Savon kanssa niin suuriin kauppoihin, että itsekin selvänä ollessaan kauhistui. Selvää hetkeä oli hänellä sen jälkeen entistä vähemmän. Velkamiehet eivät tunteneet sellaista juoppoa kohtaan mitään sääliä. Velka pantiin uloshakuun takaajalta, ja siitä syystä oli nyt Aholassa väkeä. Siellä piti tänään myydä

kaikki sekä talot että tavarat. — Siellä oli pakko-huutokauppa.

Toimihenkilöt olivat tulleet. Niiden mukana oli muutamia siistin näköisiä herrasmiehiä. Puhuttiin, että ne olivat naapuripitäjän miehiä, jotka tulivat ostamaan halvalla taloa. Sinne talon tupaan sitte mentiin lukemaan asiapapereita ja alottamaan huutokauppaa. Enin osa yleisöäkin sinne meni, mutta jäipä siltä uloskin.

Silloin kuului navetan takaa, ruissarkojen välistä juopuneen laulua:

“Ei meitä surulla ruokita,
Se on ilo joka elättelee!”

ja sama ääni jatkoi kiroten, karkealla ja inhottavalla äänellä: “Tulkaa, pojat, kortille!”

“Kyllä on miesparka kovin matalalle joutunut”, puhuivat muutamat vanhat isäntämiehet ja kömpivät aivan kuin pakoon pirttiin hekin. — Entinen Aholan Juhohan se siellä lauleli kotinsa raiioilla. — — —

Entisessä omassa kamarissansa, lukittujen ovien takana istui entinen Aholan Eeva. Varjo hän oli vain entisestänsä. Ei ollut punaa poskella, ei hymyä suupielessä. Ei ollut toivoa katseessa, eikä sydämessäkään. — Juhon hän näki jo joutuneen liian kauas. Häntä oli mahdoton enää pelastaa. Lapsistansa oli Eeva viimeksi murheis-sansa. Mitä tehdä heille? Kuinka he maailmassa menestyvät? Ja kuinka he välttävät sen an-

san, johon isä lankesi? Heidän kanssansa hän nyt oli sulkeutunut tänne viimeistä kertaa. Häntä hävetti näyttäytyä ihmisille. Häntä aivan painoi ihmisten katseet. Heidän sääliittelynsä häntä kaikkein enemmän loukkasi. — Kun pääsisi pois, — kauas, — kauas — alottamaan uutta elämää.—

“Jumalani”, nyhkytti Eeva. — Tuota nimeä ei ollut monesti kuulunut Aholassa. Nyt viimeisinä aikoina oli se ollut Eevan huulilla useasti. Arka hän kumminkin oli sitä käyttämään. — “Voitko milloinkaan, Jumala, anteeksi antaa? Voitko milloinkaan enää unohtaa? Tahdotko perinpohjin rangaista? Ansaitsen sen kyllä! Tiedän aivan hyvin, että suuressa onnessamme unohdin Sinut, sinä kaikkivoipa Jumala.” Nyt vasta huomaa, että Sinun armosi se oli, vaikka ensin luulimme sitä omalla ahkeruudellamme ja kiel-täytymisellämme saaduksi. — Oi Jumala, voitko antaa anteeksi ihmisen ylpeyden? Halveksin ko-tiseutuanikin, luulin, että muualla on onnea enem-män. Nyt nöyrryn kätesi alle. Kiitän Sinua tästä viimeisestä koettelemuksesta. Se oli Sinun koulusi. — Armahda meitä lastemme vuoksi, hei-dän, jotka ovat tähän syyttömiä. — Anteeksi — — Herra!” — — —

Se oli Eevan viimeinen rukous Aholassa. Nyt hän aikoi lähteä alkamaan taas alusta ja tällä kertaa vankemmalle perustukselle. — — —

Etta.

Juomarin lapsi.

Sen katse on niin syyttävä,
Niin kärsivä ja ujo,
Sen ruumis taudin repimä
Ja raihmainen ja rujo.

Kuin sammalessa kipuna
Hitaasti kytee salaa,
Niin juopon lapsen suonissa
Himojen liekki palaa.

Kuin kiusausten myrsky käy,
Se syttyy, leimahtaapi,
Voimana, jonk' ei vertaa näy,
Kaikk' kaataa, tuhoaapi.

Se kulon lailla raivoaa
Ja syöksee turman nieluun,
Se kaiken pyhän kuluttaa
Ja sortaa ruumiin, sielun.

Mut kerran lapsi onneton
Kätensä julman nostaa,

Hän syyttömiä lyövä on
Ja syyllisille kostaa.

Hän yhteiskunnan kiroo sen,
Mi johti kiusaukseen,
Viritti paulat paheiden
Ja saattoi lankeemukseen.

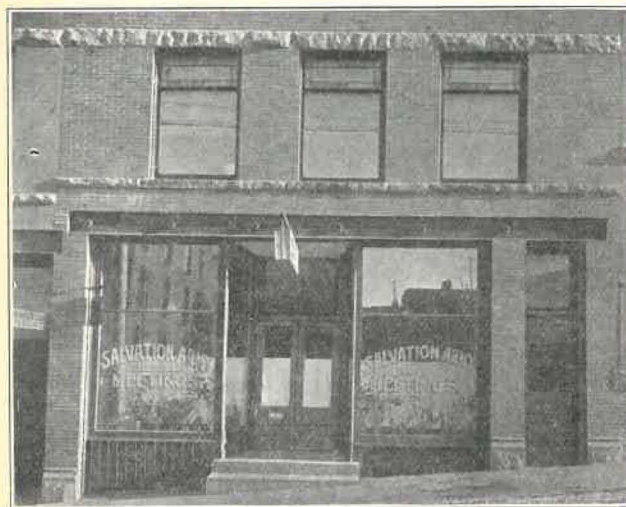
Kaarlo Terhi.

Kertomus Iltahetki r.-seuran synnystä ja kehityksestä.

Iltahetki r.-seura on perustettu 25 p. joulukuuta 1886 ja liittyi kohta ruotsalaiseen pääyhdistykseen Goodtemplariin, jonka laatimaa käsikirjaa, vaikka korjailtuna, vieläkin käytetään. Vuonna 1888 yhti seura S. K. R. Veljeysseuraan järjestysnumerolla 8. Seuran silloinen jäsenluku oli 15. Seuraavan 10 vuoden ajalta ei voida mitään kertoa syystä, että seuralta paloi huoneusto ja sen mukana kaikki asialliset kirjat.

Veljeysseuran kiivaan vastustajan mr. J. Kivikankaan vaikutuksesta erosi seura Veljeysseurasta 11 p. marraskuuta 1896. Syynä eroon oli Veljeysseuran säännöissä kielletyt tanssit. Tämän entisen seuran nimessä perustettiin uusi seura ja laillistutettiin nimellä: Finnish Good Templar Society. Samaan aikaan erosi myös Veljeysseurasta Buttessa Mont. toimiva seura ja tanssi itsensä kuoliaaksi. Tämän johdosta antoi Raittiuslehti vakavan varoituksen Iltahetki seuralle, ettei tanssiensa kanssa joutuisi saman kohtalon alaiseksi. Heinäkuulla samana vuonna ilmoitti joku seuran jäsenistä että ero Veljeysseurasta ei ole tapahtunut laillisella tavalla, joten

seuraa ei voida pitää eronneena. Asia joutui käsittelyn alaiseksi ja tulos oli että asian lopullinen selvittely jätettiin lakimiehen huostaan ja pyydettiin Veljeysseuralta säännöt englanninkielisinä. Asianajajamme oli huomaavinaan ettei Veljeysseuran laillistus ole voimallinen S. Dakotassa ja

Iltahetki raittiusseuran kokoushuone, Lead, S. Dak.

asia jäi silleen. Vieläkin myöhemmin v. 1896 nostettiin kysymys samaisesta seuran eroamisesta ja kun asiasta ei sen selvempää tullut, päättivät nämä tyytymättömät perustaa seuran Veljeysseuran yhteyteen. He pitivät kokouksen sikäläisessä suomalaisessa kirkossa ja valitsivat

virkaillioikseen: esimieheksi Apram Lehto, varalle Erik Korenti, kirj. Gust Kaarlinki, rahast. hoit. John H. Niemi, palveliaksi Jacob S. Niemi. Tämä seura kuoli kohta alkuunsa ja sen omaisuus jäi F. G. T. Societylle, joka siitä saakka on käyttänyt Iltahetki nimeä omanaan. Samana vuonna, 5/10 yhtyi seuramme nykyinen rahastonhoitaja Leander Steinbacka puolisoineen seuraamme ja ovat he siitä saakka innokkaasti olleet työssä mukana. Silloin laadittiin myöskin omintakeiset säännöt ja käsikirjat ja painatettiin niitä 250 kpl.

Hautausmaksua kuolleen jäsenen jälkeen maksettiin ensi kerran kesäkuussa 1896 Matti Mattson vainajan perillisille.

Miten kiihkeä tanssinhalu oli seuran jäsenissä silloin, todistaa se seikka, että mitenkään ei olisi tahdottu sääntöjen määräämää 30 p. olla tanssimatta kuolleen jäsenen muiston kunnioittamiseksi. Niinpä eräskin jäsen seurastamme vastustaessaan seuran suruaikaa, sanoi julkisessa puheessaan: Emme me perusta, vaan panemme tanssit toimeen ja kun minä kuolen niin minun hautajaisissani saa tanssia. Tämän luontoinen esitys kuitenkin pidettiin silloisissakin oloissa sopimattomana. Samana vuonna heinäkuun 19 p. keskusteltiin kokoushuoneen laajentamisesta, nykyisen tultua liian ahtaaksi tanssialin tarvetta tyydyttämään.

Seuran yhteydessä on toiminut myöskin sairapuosasto, josta on maksettu \$1.00 päivälle

sairasapua. Seuran yhteinen jäsenluku v. 1896 oli 97.

Vuonna 1897 huhtikuun 11 p. kävi ensimmäinen raittiuspuhuja mr. Jaakko E. Saari Mustilla vuorilla. Hän muun muassa esitti että seura uudelleen yhtyisi Veljeysseuraan, mutta siihenpä asia jäi. Seuran keskuudessa alkoi ilmestyä käsikirjoitettu lehti nimellä: Sivistyksen Kipinä. Myöskin tilattiin seuralle kultaiset merkinapit, joita jäsenille myötiin \$1.50 hinnalla.

Jälleen vuonna 1898, helmikuun 18 p. saattoi seura yhden työntekijänsä, Jaakop Apulin jätteen haudan rauhaan ja maksoi hänen jälkeensä hautausapua \$50.00. Samoin myöskin raittiusveli Erik Rova'n jälkeen joka kuoli saman vuoden maaliskuun 13 p. Seuraavalla toukokuulla 14 p. levisi tieto veli Herman Tulisalon kuolemasta, mutta kun hän oli jättänyt jäsenmaksunsa maksamatta, ei seura ollut velvollinen suorittamaan myöskään määrättyä hautausapua. Kukaseppele vainajan arkulle tulkitsi seuran kiitolliset jäähyväiset.

Syyskuun 11 p. otettiin jälleen seuran kokoushuoneen suurentamisesta keskusteltavaksi ja valittiin jo komiteakin asiata perille viemään, mutta jonkun ajan kuluttua jätettiin koko puuha sikseen.

1899, tammikuun 1 p. yhtyi seuraan 21 henkeä. Samassa kuussa taasenkin tuli haalin laajennuspuuhat kysymykseen ja samalla ehdotus että jätettäisiin sairasapu jäseniltä pois, siksi

kun uusi talo saadaan valmiiksi. Tämä herätti aikamoisen rähinän jäsenistössä; yksimielisyyteen ei mitenkään voitu päästä. Asia vieläkin siirtyi toistaiseksi.

Joulukuun 16 p. pidettiin iltamat Suomen köyhäin hyväksi, joista tulos oli \$100.10.

Maaliskuun 16 p. 1900 on nähtävästi seuran talo palanut, sillä taloustoimikunnalle on annettu määräys laittaa kokoushuone, joksi oli saatu Miners Union haali, \$15.00 kuukausivuokraa vastaan. Haali oli käytettävissä joka pyhäiltä. Huhtikuun 1 p. päätettiin hankkia lailliset oikeudet haalin tonttimaalle, sillä samalla kertaa kun suomalaisten haali paloi, paloi myös kaupunkia neljä neliötä. Näin ollen jokaisen tontin omistajan oli haettava kauntin virastosta jäljennökset omistusoikeuspapereistaan, saadakseen jälleen entisen tonttinsa saman kokoisena.

Toukokuun 13 p. valittiin taasenkin haalin rakennuskomitea, johon tulivat Sakri Ainali, J. V. Hytönen ja Henry Junson. Sanomalehdissä ilmoitettiin että haalin rakennustyö annetaan urakoitsijalle, jolta edullisimmat ehdot saadaan. Tarjouksia ilmestyi 7. Työ jätettiin kansalaisillemme A. E. Lamberg ja J. Niemi, \$7,388.85 urakkasopimuksella. Rakennus määrättiin valmistuvaksi 9/30—1900.

Heinäkuun 4 p. juhlallisuuksiin otettiin seurana osaa, sikäläisen suomalaisen soittokunnan kanssa, kaupunkimme amerikalaisen juhlatoimikunnan pyynnöstä. Retki oli ensimmäinen laa-

tuaan tämän paikkakunnan suomalaisten historiassa. Vuosilta 1901 ja 1902 emme voi mitään mainita, sillä seuran pöytäkirjat paloivat haalin mukana.

1903 maaliskuun 22 p. perustettiin seuran yhteyteen voimisteluseura Reipas. Toukokuun 3 p. lahjoittivat ompeluseuran naiset seuran kassaan \$125.05.

Hannassa Wyo. kaivostapaturmassa kuolleiden jälkeenjääneitä avustettiin \$13.40. Syysk. 6 p. päätettiin laittaa seuralle juhلامerkkiä 150 kpl., joissa toisella puolen on surumerkki. Nämä merkit ovat tarpeentullessa vieläkin käytännössä. Samaan aikaan tehtiin myöskin seuran säännöissä korjauksia ja otettiin niistä uusi painos. Perustettiin lainakirjasto ja alettiin keräämään korottomia lainoja seuran velan maksamiseksi.

Seuraavan vuoden huhtikuulla oli seuran jäsenluku 114 kaikkiaan. Toukokuulla 1904 tilattiin seuralle baneri, Suomen ja Amerikan liput, jotka tulivat maksamaan \$222.05.

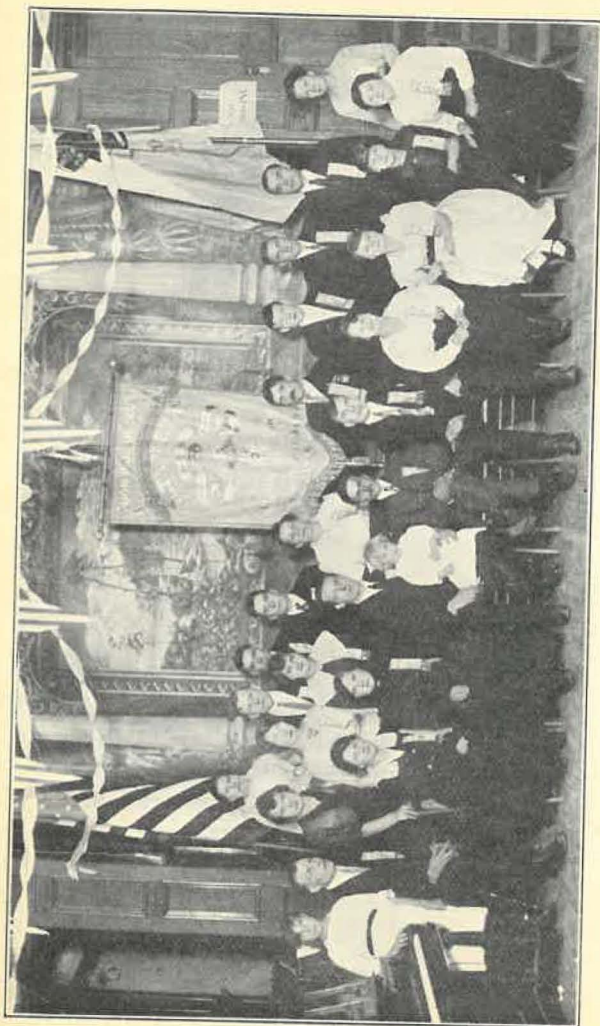
Taasenkin oli tuoni saaliinaan vienyt jäsenistämme Fred Kettusen, jonka viimeistä muistoa seura puolestaan kunnioitti kukkalaitteella. Samoin kaivannossa tapaturmaisesti kuolleen veli Iisakki Tolosen haudalle laskettiin seuran puolesta seppele. Viimeksi mainitun perillisille suoritettiin hautausapua \$50.00. Hannan leskien hyväksi kerättiin vieläkin ja tulos oli tällä kertaa \$8.40.

Maaliskuun 23 p. 1905 Burnettiin Wash. lähettiin tapaturmaisesti kuolleiden miesten leskille ja orvoille \$60.00. Huhtikuun 23 p. perustettiin seuran keskuuteen puhujaklubi, jolle seura myönsi huoneensa harjoituksia varten.

V. 1906 sai seura palkinnon Fourth of Julyn kävelystä \$25.00. Piano päätettiin hankkia seuralle ja jätettiin asia muutamille henkilöille jotka ostivat sen \$425.00 hintaisen. Myöskin perustettiin lukutupa ja sinne tilattiin kaikenlaisia lehtiä puolueisiin katsomatta.

1908, lokak. 11 p. toivat sosialistit esityksen että raittiusseura pitäisi kokouksiaan vaan joka toinen sunnuntai-ilta ja he saisivat niin ollen myös joka toisen. Samassa pilkallisesti huomautettiin, että he eivät mene takaukseen miten raittiusseuran sitten käy. Seuran puheenjohtaja oli joutua vähällä pulaan, mutta huomasi samassa seuran säännöissä löytyvän pykälän jonka nojalla hän voi asian ratkaista ja jättää sen ennalleen.

Mrs. Willardin muistolle juhlittiin helmikuun 26 p. 1909. Mrs. Willard on ensimmäinen naisten äänioikeusasianajaja ja raittiuspuhujana Amerikassa. Juhlan toimeenpanijoina oli Leadin Naisten Kristillinen Raittiusyhdistys, jonka puheenjohtajana toimi Mrs. Mandroi. Yhdistys on amerikalainen ja heiltä tuli kutsu suomalaisille osanottajiksi mainittuun juhlaan. Paikkakunnalla poikkesi S. K. R. V.-seuran kiertävä puhujana Alma Hinkkanen, jonka matkakulujen kor-

Iltahetki raittiusseuran jäseniä, Lead, S. Dak.

vaamiseksi antoi seura \$50.00. Helmikuun 21 p. kokouksessa esitettiin Murtaja r.-seuran ehdotus liiton perustamisesta lännen valtioissa toimivien raittiusseurojen keskuuteen. Asia sai myötätuntoa ja seura valitsi puolestaan komitean asiaa toteuttamaan. Valituksi tulivat J. S. Niemi, Henry Junson, V. V. Wileen, F. O. Mattila, Matti Hill, Santeri Matson, Matt Latva, Jaakop Mäki ja Elias Autio. Komitean kirjeenvaihtajaksi määrättiin J. S. Niemi.

Lokakuun 3 p. valittiin edustaja liiton perustavaan kokoukseen, joka pidettiin lokak. 21—22—23 p. San Franciscossa Californiassa. Edustajana oli Santeri Matson. Lännen liitto perustettiin ja jokainen yhtyvä seura velvoitettiin maksamaan \$10.00 sisäänkirjoitusrahaa.

Vuosi 1910 on muistorikas Iltahetki r.-seuran historiassa, sillä tämän vuoden aikana koetettiin ryöstää seuralta sen omaisuus. Jäsenistö seurassamme oli isommaksi osaksi uniolaisia ja aatteellemme vierasta väkeä. 6 p. maaliskuuta he päättivät pitää vapaat tanssit ja ilmoituksessa joka naulattiin haalin oveen sanottiin että sisälle pyrkijöillä tulee olla W. F. Union kortti. Jäsenistö oli jakautunut kahteen osaan, pienempi osa oli ei uniolaisia. He katsoivat moisen ilmoituksen loukkaavan seuran kunniaa ja ottivat sen pois, sekä naulasivat tilalle ilmoituksen, jossa sakon uhalla kiellettiin kenenkään avaamasta ovea noille tansseille. Tästä johtui otteletut uniolaisten ja ei uniolaisten välillä. Seuraa-

vassa kokouksessa tehtiin kanne A. Nivaa vastaan ja seurasta erotettiin A. Niva, Matti Heikkilä ja Leander Stenback. Enin osa jäsenistä vaativat kokonaan lopetettavaksi seuran toiminnan. Nyt syttyi tappelu seuran omaisuuden puolesta, että se ei joutuisi tasajakolaisille. Pieneempi joukko, A. Niva etupäässä laati ilmoituksen ja naulasi seuran huoneen oveen. Näin oli kaksi ilmoitusta, kummankin joukon laatimana, rinnan ovesa. Union joukko valitsi komitean joka tuli ilmoittamaan A. Nivalle että ellei hän ota ilmoitustaan pois, pakottavat he hänen maksamaan ilmoituksestaan vuokraa \$15 päivälle. Seurasta erotetut jäsenet antoivat vastapuo- lueelleen haasteen oikeuteen siitä syystä että heidät on erotettu seurasta ilman mitään syytä. Asia oli esillä huhtikuun 10 p., jossa tuli väliaikainen päätös, että mainitut henkilöt saavat käydä kokouksissa, kunnes lautakunta antaa ratkaisevan päätöksen. Kokouksia pidettiin säännöllisesti, mutta uusia jäseniä ei otettu seuraan. Kokelaiksi ilmaantuneet kolme henkilöä päätettiin ottaa seuraan vasta kolmen koetusvuoden kuluttua.

Heinäk. 3 p. päätettiin lakkauttaa kokouksien pito kolmen kuun ajaksi, eli siihen saakka, jolloin saadaan asiasta lopullinen päätös. Seurauksena oli että seuran huone lukittiin.

Raittiusasian harrastajat jäivät pulaan, kun paikkakunnalle tuli uutta nuorisoa eikä ollut mitään pyrintöjä johon heitä kiinnittäisi. He

senvuoksi pitivät raittiuskokouksen Leander Stenbackan asunnossa ja samassa kokouksessa yhtyi 16 uutta jäsentä seuraan. Jäsenluku oli nyt 33. Samassa kokouksessa päätettiin avata seuran kokoushuoneen ovet. Oven avaajiksi valittiin A. Niva, L. Stenback ja S. Matson. Heidän tuli asettaa uusi lukko aukimurretun tilalle. Edeltäpäin kuultiin uniolaisten uhkauksia, että sen veri kylmenee joka oven aukaisee. Valittu komitea tuli siis sisäänmurtamisen tekemään henkensä uhalla, mutta siitä huolimatta toimitivat he sen, kaupungin järjestyksen valvojain saapuvilla ollessa yhteenoton varalta.

Riitajuttu oikeudessa raukesi siihen. Lakimiehellemme maksoimme \$150.00.

Uniolaiset veivät lainakirjastostamme parhaimmat kirjat. Tulkkoon se tässä mainituksi sellaisena kuin pöytäkirja osoittaa. J. Matsonilla on kirja "Suomi yhdeksännellätoista vuosisadalla". Mrs. Eljas Autiolla lainakirjaston kassa ja Eljas Autiolla raittiusseuran kassa. Puh-taaksikirjoitetut pöytäkirjat Aug. Kuusimaalla. Mainittua omaisuutta ei viety ovista eikä ikkunoista, vaan kivijalassa olevasta aukosta, joka johti viereiseen rakennukseen Laitalan ja Hillin ruokatavarakauppaan, jossa heitä suosittiin ja senvuoksi luukusta kulkunsa onnistui loistavasti. Sittemmin surullisen kuuluisana lakkoaikana nämä mainitut henkilöt "seisoivat lujana lakossa" niin kauvan kun "vapaata" leipää piisasi ja odottivat työhön kutsua mutta kun sitä ei kuu-

Iittahetki raittiusseuran jäseniä, Lead, S. Dak.

lunut ja leipäsuoni ulkoa päin valui tyhjäksi, oli heidän pakko mennä "kalastelemaan" toisille laiturille. Nämä myrskyt saivat monta perhettä onnettomaksi, moni isä sai ikuiset vihat pojiltaan ja tyttäriltään. Moni sisko ja veli joutui vihaan keskenään ja monta perhettä tuli ikuisesti erotetuksi toisistaan.

Näin oli näistä punasista painajaisista päästy ja nyt ryhdyttiin entistä innokkaammin tosiyöhön raittiusasian edistämiseksi. Korjattiin talomme käytävät ja suljettiin kivijalkaan kaivettu "myyräin" aukko, sekä perustettiin Teryyn, S. D., haaraosasto raittiusseuralle syyskuun 4 p. Entisten katkerain kokemusten opettamana nähtiin tarpeelliseksi valita trustiisit seururan asioita farpeen tullessa valvomaan. Valituiksi tulivat Abram Niva, Santeri Matson, Leander Stenback, E. O. Stenback, J. S. Niemi, Matti Heikkilä ja Frank Matson.

1911 Vuoriston Kukka ompeluseura lahjoitti seuralle \$85.00, jonka seura kiitollisena pyytää tunnustaa. Marraskuun 3 p. 1912 kävi lännen liiton kiertävä puhuja mr. H. Moilanen keskuudessamme. Matkakuluja maksoimme hänelle \$40.00. Vuoden 1913 lopulla oli seururan jäsenluku pienentynyt 7 jäseneseen, mutta seuraavan vuoden lokakuulla liittyi seuraan 31 jäsentä, joten seura taasen alkoi toimintansa uusilla voimilla, mutta hetkistä myöhemmin riitaisuuksien vuoksi jäsenten kesken, nukahti seururan toiminta jälleen 11 kuuta ja 5 päivää.

Pelastusarmeija on vuokrannut seururan huoneiston alakertaa jo useita vuosia, siksi kuvassa näkyy ilmoitus englanninkielellä Salvation Army. Kunniavieraana ei sallita saman henkilön käydä useammasti kuin kahdesti kuussa seururan kokouksissa. Syyskuun 26 p. 1915 päätettiin lopettaa tanssit seururan keskuudesta, mutta päätöstä, ikävä kyllä, ei vielä on noudatettu. Vuoden aikana pidettiin perheiltamia kaksi kertaa. Kotoista tunnetta ja ystävyyttä on niissä koitettu kasvatata sekä samalla näyttää ulkopuolella oleville toimintamme tarkoitusta ja suuntamme määrää. Henkistä ohjelmaa suoritettiin vuoden ajalla 3 puhetta, 3 kertomusta luettu, 6 numeroa laulua, 7 runoa, pianonsoittoa 4 numeroa ja 2 näytöskappaletta. Iltamia pidetty kaikkiaan 7.

Vuoden 1916 toiminnasta olkoon sanottu, että se on ollut vilkkaampaa kuin edeltäjänsä. Uusia näytösvälineitä on laitettu ja tähän mennessä jo neljä kappaletta esitetty. Samoin on entistä runsaammin muutakin henkistä ohjelmaa suoritettu. Useita illanviettoja on toimittu ja raittiuspuhujia on käynyt useampia. Olkoon vielä mainittu sekin että seuramme velkataakka on pienentynyt \$650.00, joten pian olemme sen painosta kokonaan vapaita.

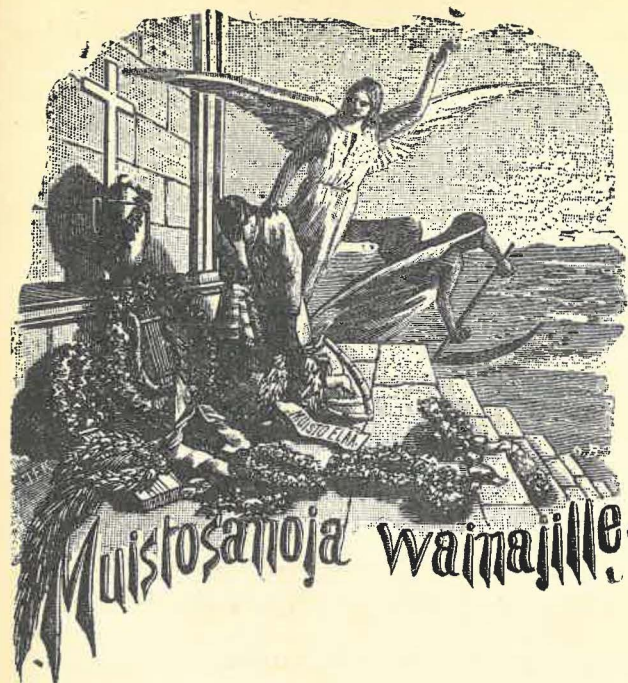
Olemme tässä hajanaisin piirtein kertoilleet Iltahetki r.-seururan toiminnan vaiheista. Se on kyllä vajanaistakin joissakin suhteissa, mutta suotakoon puutteellisuudet anteeksi. Asia meillä on yhteinen, aattemme siksi ylevä, etteivät

pikkuseikat saa meitä toisillemme katkeroittaa siinä määrässä että asiamme siitä kärsisi. Yhteinen toivommehan on: alas alkoholin hirmun henki, jotta koittais raittiuden hetki.

Iltahetki raittiusseuran puolesta:

J. S. Niemi,

Matti Rautio.

Muistosanoja wainajille.

Osansa on kuolema jäsenistöstämme korjannut runsaalla mitalla viime vuodenkin aikana. Moni seura en jäänyt yhtä parhaimmistaan kaipaamaan ja moni koti kylmältä tuntuu, kun kalleimman on kuolo katkaissut. Kaipauksesta kirvelvässä povessa värjöttää kysymys, miksi näin on käynyt? Äänetön hauta vain ainiaaksi vaijeten omansa suojaansa sulkee ja jälkeenjääneille mykänä muistuttaa: toimien ja rukoillen valmistu vuoroasi varten.

Wilhelmiina Rantasuo, o. s. Määttä. Synt. Taivalkoskella, O. l. helmik. 23 p. 1875. Tullut Amerikkaan helmikuulla 1891. Oli naimisissa 23 vuotta Herman Rantasuon kanssa. Yhtynyt Pohjanvalo 240 r.-seuraan helmikuun 8 p. 1914 Moose Lakella, Minn. Ennemmin kuulunut jäsenenä raittiusseuroihin Rock Springissa ja Diamondvillessä, Wyo. Kuoli mielenhäiriössä kuristamalla itsensä Fergus Fallsin parantolassa Minn., joulukuun 6 p. 1915. Terveenä ollessaan toimi vainaja innokkaasti, etenkin rakasti hänen laulua ja edisti seurain toimintaa sen kautta.

Herman Niinimäki, syntynyt Keuruulla, W. l., toukok. 22 p. 1877. Tullut Amerikkaan elokuulla 1901. Oli ammatiltaan tehtaan työmies, naimisissa 8 vuotta Maria Hirsikorven kanssa. Yhtynyt Wesa seuraan 170, joulukuun 28 p. 1902 Glassportissa, Pa. Kuoli lokakuun 25 p. 1915, työstä johtuneeseen keuhkojen kivettymiseen Monessenissa, Pa. Oudot, melkein pä kapinoivat tunteet mielessäni, tuon nimen tässä osastossa mainitsin. Liian lyhyt oli niin uhroutuva ja valoisa elämä joka hänessä sammui. Hän tinkimättä aatteellemme kaikkensa antoi. Tuntui että vauhti heltisi paikallisessa seurassa silloin kuin sen peräsimestä kalliin vainajan käsi herpaantui. Siunattuna ja kaivattuna on vainajan muisto hänen vaikutuspiirissään pyhäinä säilyvä.

George Alfred Silfven. Oli syntynyt Hancockissa, Mich., lokak. 8 p. 1894. Ammatiltaan hän oli kirjaltaja. Yhtyi Pohjantähti raittiusseuraan

joulukuun 31 p. 1911. Kuoli marrask. 14 p. 1915. Kuoleman aiheutti tuberkuloosi keuhkoissa. Vainaja toimi seurassa utteruudella ollen seurain virkatehtävissäkin.

Iivari Püpari. Syntynyt Mikkelin seurakunnassa, M. l., marrask. 13 p. 1885. Tullut Amerikkaan kesäkuulla 1903. Ammatiltaan tavallinen työmies. Ollut naimisissa 10 vuotta Maria Hillin kanssa. Yhtyi Huvitus 31 raittiusseuraan Baragassa, Mich., joulukuun 25 p. v. 1913. Kuoli lokakuun 6 p. 1915, tuberkeliin, kotonaan Baragassa, Mich. Vainaja oli toiminnan miehiä ja täytti tehtävänsä seurassa kunnolla.

Nestor Hannula. Syntynyt Jurvan seurakunnassa V. l., toukokuun 6 p. 1876. Tullut Amerikkaan huhtikuulla 1895. Ammatiltaan vainaja oli maanviljelijä ja naimisissa 14 vuotta Aliina Mäen kanssa. Yhtyi Kalevatar 160 raittiusseuraan kesäkuun 7 p. 1903. Ennemmin kuului vainaja Riento seuraan Ishpemingissä ja Kointähti seuraan Championissa. Kuoli tammikuun 16 p. 1916, sydäntautiin, kotonaan Kalevassa, Mich. Vainaja otti voimakkaalla ja tuntuvalla tavalla osaa raittiusstyöhön, joten menetys tuntuu jälkeen jääneille toimintatovereille liian suurelta.

Johan Taanonen. Syntynyt Isonkyrön seurakunnassa, V. l., kesäkuun 24 p. 1851. Tullut Amerikkaan marraskuulla 1873. Ammatiltaan tavallinen työmies. Oli naimisissa 32 vuotta Liisa Knuuttilan kanssa. Yhtyi Kasvi 69 raittiusseuraan kesäkuun 21 p. 1896. Kuoli Joulukuun 29 p.

1915, keuhkotulehdukseen, kotonaan Fairportissa, Ohio. Vainaja oli työssä mukana kunnollisena jäsenenä.

Liisa Forsman, o. s. Keisu. Oli syntynyt Ylistarossa, V. l., joulukuulla 1849, tullut Amerikkaan elokuulla 1905. Oli naimisissa 34 vuotta Tuomas Forsmanin kanssa. Yhtyi Kasvi 69 raittiusseuraan Fairportissa Ohiossa joulukuun 2 p. 1906. Kuoli joulukuun 18 p. 1915, sydäntautiin, kotonaan Fairportissa, O. Aikoinaan toimi vainaja hyvinkin innokkaasti raittiustyössä.

Aleksander Kultalahti.

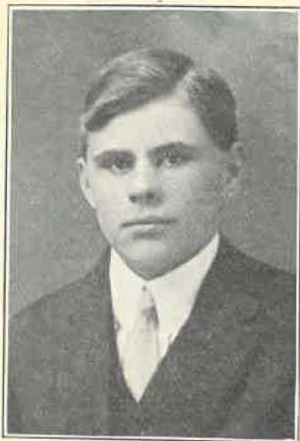
vien kivien alle. Vainaja oli raittiustyön urastavimpia henkilöitä.

William Väyrynen. Oli syntynyt Puolangan

seurakunnassa O. l. heinäk. 22 p. 1892. Tullut Amerikkaan heinäkuulla 1909. Oli ammatiltaan maanviljelijä ja metsätyöläinen. Yhtynyt Selvä 175 raittiusseuraan, elokuun 22 p. 1910. Kuoli tammikuun 7 p. 1916, tapaturmaisesti metsässä tukkikuorman alle. Vainaja toimi seuransa luottotoimissa koko jäsenenä oloaikansa, ollen siten rintaman ensimmäisiä.

Matti Luhti. Oli syntynyt Isokyrön seurakunnassa V. l. helmik. 25 p. 1849. Tullut Amerikkaan heinäkuulla 1881. Oli ammatiltaan seppä ja viime aikoina maanviljelijä. Naimisissa 26 vuotta Anna Parkkin kanssa. Yhtyi Koitto 14 raittiusseuraan joulukuun 23 p. 1888 Demmonissa, Mich. Kuoli helmikuun 16 p. 1916, keuhkokuumeeseen. Vainaja oli toimihenkilöitä ja suosittu jäsen seurassa.

Erik Piiroinen. Syntynyt Nurmeksessa K. l. heinäkuun 27 p. 1888. Tullut Amerikkaan huhtikuulla 1910. Oli ammatiltaan kaivantotyöläinen. Naimisissa oli hän lähes kaksi vuotta Anna Matilda Hendricksonin kanssa. Yhtyi Taimi 19 raittiusseuraan Palmerissa Mich. syysk. 12 p. 1915, jo aikuisemmin kuului hän jäsenenä mainittuun seuraan, vaan jäsenmaksunsa laiminlyönnin tähden erotettiin, kuitenkin yhtyi hän mainittuna päivänä uudelleen ja oli jäsenenä kuolemaansa asti, joka tapahtui tapaturmaisesti Esapelan kaivannossa Palmerissa Mich. tammikuun 18 p. 1916. Jäsenyytensä aikana oli hän innokas toimimaan seuran menestymiseksi.

Victor Laitila.

Victor Laitila. Syntynyt Honkajoella T. l. syysk. 12 p. 1894. Tullut Amerikkaan kesäk. 21 p. 1913. Oli elämää varten valmistumassa lukuteillä. Yhtyi Totuudenetsijä 91 raittiusseuraan Hibbing, Minn., heinäk. 24 p. 1913. Kuoli helmik. 12 p. 1916 tuberkeliin Nopeming sairaalassa St. Louis kauntissa. Vainaja toimi aikansa seurassa kuten kunnan

jäsen konsanaan toimia voi.

Ida M. Sampson. Oli syntynyt Alavuudella V. l. tammikuun 27 p. 1875. Tullut Amerikkaan huhtikuulla 1898. Oli naimisissa 19 vuotta Matti Sampsonin kanssa. Yhtyi Vesi 22 raittiusseuraan Elyssä, Minn. maaliskuun 30 p. 1913. Kuoli maaliskuun 23 p. 1916 munuaistautiin kotonaan Elyssä Minn. Kunnollista jäsentään kiittolisena muistaa raittiustyötoverit.

Amanda Tikkala, o. s. Majasaari. Oli syntynyt Laihian seurakunnassa V. l. tammikuun 18 p. 1868. Tullut Amerikkaan vuonna 1901. Oli naimisissa 23 vuotta Jaakko Tikkan kanssa. Yhtynyt Vesi 22 raittiusseuraan Ely Minn. kesä-

kuun 16 p. 1908. Kuoli huhtikuun 6 p. 1916 keuhkotautiin kotonaan Elyssä Minn. Oli aatteellisten harrastusten toimivia jäseniä.

Helena Johnson, o. s. Tahl. Oli syntynyt Isonkyrön seurakunnassa V. l. syyskuun 6 p. 1842. Tullut Amerikkaan syyskuulla 1889. Naimisissa oli hän 42 vuotta Johan Johnsonin kanssa. Yhtyi Kasvi 69 raittiusseuraan Fairportissa O. lokakuulla 1900. Kuoli helmikuun 17 p. 1916 hermotautiin, kotonaan Fairportissa Ohiossa. Jäsenvelvollisuutensa hän suoritti seuralle tunnollisesti.

Mathilda Jacobson, o. s. Korpp. Syntynyt Kokkolan seurakunnassa V. l. maaliskuun 6 p. 1867. Tullut Amerikkaan maaliskuun 28 p. 1893. Oli naimisissa 28 vuotta Matti Jacobsonin kanssa. Yhtynyt Yrittäjä 137 raittiusseuraan Stambaughissa Mich. elokuun 29 p. 1915. Kuoli syöpätautiin vatsassa kotonaan Stambaughissa Mich. helmikuun 19 p. 1916.

Sanna Kaisa Vuori, o. s. Lahti. Syntynyt Kauhavalla V. l. toukokuun 2 p. 1860. Tullut Amerikkaan lokakuulla 1899. Oli ollut naimisissa Kustaa Vuoren kanssa, vaan viimeiset 7 vuotta leskenä. Yhtynyt Sulo 67 raittiusseuraan lokakuun 17 p. 1909. Kuoli maaliskuun 3 p. 1916 sydäntautiin kotonaan Jacksonvillessä O. Vainaja oli seuran uutteria toimijoita.

Jenny Sofia Riutta. Oli syntynyt West Gardnerissa Mass. tammikuun 23 p. 1897. Yhtyi Valotar 196 raittiusseuraan Montrealissa Mich.

toukokuun 5 p. 1912. Kuoli huhtikuun 9 p. 1916 keuhkokuumeeseen kotonaan Montrealissa Mich. Vainaja oli seuran johtohenkilöitä, kuuluen sen virkakuntaan.

Mrs. Fannt.

issa, O. Kuoli maaliskuun 16 p. 1916 City hospitalissa Youngstownissa, O., keuhkokuumeeseen ja lavantautiin. Vainaja suoritti seuralleen jäsenvelvollisuutensa kunnollisesti.

Samuel Lahti. Oli syntynyt Kurikan seurakunnassa V. l. helmikuun 8 p. 1888. Tullut Amerikkaan joulukuulla 1902. Ammatiltaan hän oli kaivantomies. Oli naimisissa 4 vuotta Katri Suutalan kanssa. Yhtyi Toivo 15 raittiusseuraan Wakefieldissä, Mich. elokuun 27 p. 1911.

Aino Fannt, o. s. Erkkilä. Oli syntynyt Vähäkyrön seurakunnassa V. l. tammikuun 20 p. 1886. Tullut Amerikkaan elokuulla 1906. Oli naimisissa neljä vuotta Alarik Fanttin kanssa. Yhtyi Toivonalku 95 raittiusseuraan syyskuun 12 p. 1915. Sitä ennen kuului vainaja Toivonsankari r.-seuraan Youngstown-

Ennemmin kuului hän jäsenenä itsenäiseen Pyrkijä seuraan myöskin Wakefieldissä Mich. Kuoli tapaturmaisesti kaivannossa maan vieremän alle huhtikuun 20 p. 1916. Oli toimelias seuran jäsen.

Heikki Luttinen. Syntynyt Piippolan seurakunnassa O. l. helmikuun 2 p. 1873. Tullut Amerikkaan 13 p. helmikuuta 1905. Oli ammatiltaan kaivostyömies. Naimisissa 15 vuotta Liinu Jylhälehdon kanssa. Yhtyi Viheriäruusu 133 raittiusseuraan Mass Mich. huhtikuulla 1905. Kuoli huhtikuun 28 p. 1916 tapaturmaisesti kaivannossa loukkaantumalla. Vainajassa menetti seura yhden parhaimmistaan, joten kaivattuna ja rakastettuna tulee hänen muistonsa säilymään jälkeen jääneiden ystävien sydämillä.

Johanna Hannuksela, o. s. Rookala. Syntynyt Lohtajan seurakunnassa V. l. joulukuun 26 p. 1883. Tullut Amerikkaan vuonna 1890. Oli naimisissa 17 vuotta Kalle Hannukselan kanssa. Yhtynyt Otava 134 raittiusseuraan Mohawkissa Mich. syyskuun 17 p. 1899. Kuoli toukokuun 29 p. 1916 lapsivuodekuumeeseen kotonaan Mohawkissa, Mich. Suoritti seuralle tavanmukaiset jäsenvelvollisuudet.

Liisa Mäki, o. s. Hissa. Syntynyt Isokyrön seurakunnassa V. l. huhtikuun 22 p. 1877. Tuli Amerikkaan 1884. Oli naimisissa 17 vuotta Kustaa Mäen kanssa. Yhtyi Toivonalku 95 raittiusseuraan Girardissa O. syyskuun 22 p. 1912. En-

nemmin kuului hän paikalliseen raittiusseuraan Burtonissa O. Kuoli hivuttavaan rintatautiin elokuun 15 p. 1916 kotonaan Girardissa Ohiossa. Tunnettiin seurassa toiminnan henkilönä.

Aina S. Hakola.

Aina Susanna Hakola. Oli syntynyt Newberryssä, Mich., marraskuun 15 p. 1895. Ammatiltaan oli hän kolon opettaja. Yhtyi Onnenaarre 13 raittiusseuraan Newberryssä, Mich., lokakuun 3 p. 1915. Kuoli syyskuun 15 p. 1916 sydäntautiin kotonaan Newberryssä, Mich. Lyhyellä jäsenyytensä ajalla otti vainaja innolla osaa raittiustyöhön.

Antti Anderson. Syntynyt Kokkolan seurakunnassa V. l. huhtikuun 25 p. 1877. Tullut Amerikkaan vuonna 1896. Oli ammatiltaan kaitvostyömies. Naimisissa 10 vuotta Sandra Konsterin kanssa. Yhtynyt Raivaaja 145 raittiusseuraan Michigammissa Mich. tammikuun 1 p. 1916. Ensikerran yhtyi hän samaan seuraan tammikuun 8 p. 1911. Kuoli elokuun 24 p. 1916 tapaturmaisesti kaivantoon. Viimeksi toimi vainaja paikallisen seuran esimiehenä.

Amanda Etiida Nissilä. Oli syntynyt Franklinissa Mich. heinäkuun 26 p. 1895. Yhtyi Nouse N:o 138 raittiusseuran Toivonliittoon elokuun 14 p. 1909 ja samaan seuraan täysivaltaisena jäsenenä marraskuun 26 p. 1911. Kuoli hivuttavaan keuhkotautiin syyskuun 30 p. 1916.

Amanda Etiida Nissilä.

Katariina Longso.

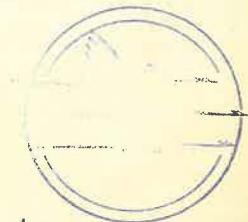
Vainaja oli seuran toimivia jäseniä koko seurassa oloaikansa, joten varhainen kuolemansa tuntui liian suurelta menetykseltä jälkeen jääneiden toimintatoverien mielestä.

Katariina Longso, o. s. Koivula, syntynyt Lapualla V. l. toukok. 10 p.

1849. Tullut Girardiin, O., v. 1888. Ollut avioliitossa Wille Longson kanssa. Yhtynyt Toivon Alku r. seuraan 1899, jossa oli jäsenenä kuolemaansa asti. Kuoli munuaistautiin lokak. 20 p. 1916. Rauhaistaa lepoa rakastetulle siskollemme toivomme me Toivon Alku raittiusseuran jäsenet. toimivia jäseniä koko seurassa oloaikansa, jotta varhainen kuolemansa tuntui liian suurelta menetykseltä jälkeen jääneiden toimintatoivoreni mielestä. siskollemme toivomme me Toivon Alku raittiusseuran jäsenet.

“Voiton saanehen lepoa,
rauhaan tulleen autuutta,
kaihoa maan, riemua taivahan
kaikuvi kellot muistoksi vainajain”.

SIHTOLAKIPUOLUEINSTITUUTTI
MIES- JA NAIS- SUKUPOLVET
Turun Seuran
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

SISÄLLYS.

Almanakka-osasto	6—29
Neuvo- ja tieto-osasto	31—78
Ajanlaskusta	31
Liikkuvat juhlat	31
Juhlapäivät Yhdysvalloissa	31
Yhdysvaltain presidentit	34
Eri maiden rahat, mitat ja painot	34
Standartti eri laskutapojen mukaan	36
Kieltolakipuolueen ohjelma	36
Kieltolakipuolue	48
Miksi kieltolakipuolue on olemassa	51
Kieltolakipuolueen johtajien lausuntoja perustusaillisuudesta	53
Kieltolain seurauksia West Virginian valtiossa ..	56
Vertailu alkoholipitoisten juomien tuotannosta kuivissa ja määrisä valtioissa	57
Mallasjuomien kuluttaminen	58
Alkoholipitoisten juomien tuotanto v. 1915	59
Väkijuomien valmistus Yhdysvalloissa	59
Tilastotietoja asukasluvusta ja väkijuomaliikkeestä	60
Väkijuomamyymälöiden luku kuivissa ja määrisä valtioissa	62
Työläisiä väkijuomien valmistuslaitoksissa	65
Väkijuomatuotteiden tukkuhinta	66
Väkijuomaliikkeen pääoma	66
Hallituksen sisääntulot Yhdysvalloissa	69
Tilasto kahdestakymmenestä perheestä	70
Alkoholismi ja tuberkuloosi	72
Raittius ja rikollisuus	73
Naisten äänioikeus	77
Syystoukkoa, runo, kirj. Eino Leino	79
Morsiamen mietteitä, kirj. Martta Suominen	81
Kannattaa pyrkiä puhtauteen, kirj. Rasti	90
Sen orpo tietää, runo, kirj. Lyyli Eronen	95
Nuorisolle, kirj. Tilda Kotiranta	98
Syksy, kirj. Hilma Luoma	110

Kodin pyhättö, runo, kirj. M. Johansson	113
Raittius ja jalokiven etsintä, kirj. E. R.	115
Katsauksia kuluneelta vuodelta, kirj. Hilma Luoma ..	129
Sankari, kirj. A. K. Tolstoi (kuvalla)	143
Käänne, kirj. L. M.	152
Tädin uhraus, kirj. Evi A.	157
Tuoksuva nuoruus, kirj. Juho Kurki	169
Kukistuuko Veljeysseura, kirj. K. O.	171
Kuparialueelta, kirj. H. M.	177
Huonolla perustuksella, kirj. Etta	182
Juomarin lapsi, runo, kirj. Kaarlo Terhi	194
Kertomus Iltahetki raittiusseuran synnystä ja kehityk- sestä, kirj. J. S. Niemi ja Matti Rautio	196
Muistosanoja vainajille	211

KUVIA:

S. K. R. Veljeysseuran 29:n vuosikokouksen osanottajat 2	
Juhlayleisöä S. K. R. Veljeysseuran vuosijuhlassa 1916 (Kuva 1)	131
Juhlayleisöä S. K. R. Veljeysseuran vuosijuhlassa 1916 (Kuva 2)	133
Juhlayleisöä S. K. R. Veljeysseuran vuosijuhlassa 1916 (Kuva 3)	135
S. K. R. Veljeysseuran johtokunta 1916—1917	142
Kuparialueen r.-liiton 11:n vuosikokouksen osanottajat 1916	179
“Toivon Liittolaisia” Kuparialueen r.-liiton vuosijuh- lan kulkueessa 1916	181
Iltahetki raittiusseuran kokoushuone, Lead, S. D.	197
Iltahetki raittiusseuran jäseniä	203
Iltahetki raittiusseuran jäseniä	207
Vainajain muotokuvia	

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI

MIGRATION INSTITUTES

Turun Muistio

20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980